

vergadering **24**
zittingsjaar 2023-2024

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 20 maart 2024

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	6
VERONTSCHULDIGINGEN	6
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	6
ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Gwendolyn Rutten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intrekking van de erkenning van de Aalsterse Diyanetmoskee Kevser	7
ACTUELE VRAAG van Onno Vandewalle aan Gwendolyn Rutten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de internationale dag tegen racisme	10
ACTUELE VRAAG van Filip Brusselmans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de repressie tegen Vlaamsgezinde, rechtse studentenverenigingen aan onze universiteiten	14
ACTUELE VRAAG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de organisatie van het Gordelfestival 2024	17
ACTUELE VRAAG van Steve Vandenberghe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de drempels inzake werken aan welbevinden die leerkrachten in de klas ervaren	21
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	24
ACTUELE VRAAG van Inez De Coninck aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie (GOVC) betreffende de nieuwe omgevingsvergunning van Brussels Airport	
ACTUELE VRAAG van Jan Laeremans aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het mogelijke einde van nachtvluchten op de luchthaven van Zaventem	
ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie met betrekking tot de omgevingsvergunning van Brussels Airport	
ACTUELE VRAAG van Els Ampe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een Vlaams advies dat nachtvluchten op Zaventem onmogelijk maakt	25
ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de chaos bij Mijn VerbouwPremie en -Lening	32
ACTUELE VRAAG van Jeroen Tiebout aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de opwaardering van het kanaal Brussel-Charleroi	36
ACTUELE VRAAG van Sofie Mertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de wachttijden bij de auto-keuring	38

ACTUELE VRAAG van Elke Sleurs aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de evolutie van het aantal octrooiaanvragen	43
ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneeckhout aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het ontbreken van accurate cijfers rond vaccinatie	
ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opmars van kinkhoest en mazelen	45
ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de informatieplicht van zorginstellingen en woonzorgcentra met betrekking tot de levenseindeproblematiek	50
ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het toekomstplan voor de kinderopvang, vastgelegd door de Toekomstgroep	
ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de voorrangsregels die de Vlaamse Regering heeft vooropgesteld in de kinderopvang	55
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	62
ONTWERP VAN DECREET over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie	
– 1928 (2023-2024) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	63
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkbehandelingsbeleid	
– 1937 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	63
ONTWERP VAN DECREET over de ondersteuning van sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen	
– 1979 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	64
ONTWERP VAN DECREET over de weginfrastructuur en het wegenbeleid en de waterinfrastructuur en het waterbeleid	
– 1986 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	64
ONTWERP VAN DECREET tot actualisering en opheffing van bepalingen uit de Codex Hoger Onderwijs	
– 1991 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	65
Artikelsgewijze bespreking	67

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van Chris Janssens, Anke Van dermeersch, Adeline Blancquaert en Wim Verheyden tot instelling van een Vlaamse volksraadpleging – 1199 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking	67
VOORSTEL VAN DECREET van Bart Tommelein, Paul Van Miert, Brecht Warnez, Kris Van Dijck, Katrien Partyka en Nadia Sminate tot wijziging van diverse wetten en decreten met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid (opschrift gewijzigd door de commissie: ... tot wijziging van de regelgeving met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid) – 2002 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 3 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	69 70
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het verzoekschrift over sensibilisering over de risico's van hormonale anticonceptie – 1297 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2 Verslag	71
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de naleving van de privacy-wetgeving, door het Vlaams Parlement en de ministeriële kabinetten, bij de behandeling van de verzoekschriften – 2034 (2023-2024) – Nr. 1 Verslag	72
ONTWERP VAN DECREET over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie – 1928 (2023-2024) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	73
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid – 1937 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4 Hoofdelijke stemming	74
ONTWERP VAN DECREET over de ondersteuning van sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen – 1979 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4 Hoofdelijke stemming	74
ONTWERP VAN DECREET over de weginfrastructuur en het wegenbeleid en de waterinfrastructuur en het waterbeleid – 1986 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	75
ONTWERP VAN DECREET tot actualisering en opheffing van bepalingen uit de Codex Hoger Onderwijs – 1991 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4 Aangehouden stemmings Hoofdelijke stemming	75 76

VOORSTEL VAN DECREET van Bart Tommelein, Paul Van Miert, Brecht Warnez, Kris Van Dijck, Katrien Partyka en Nadia Sminate tot wijziging van diverse wetten en decreten met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid (opschrift gewijzigd door de commissie: ... tot wijziging van de regelgeving met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid)	
– 2002 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	76
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	76
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	80
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	80

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Emmily Talpe, Karl Vanlouwe: ambtsverplichtingen;

Staf Aerts: familieverplichtingen;

Martine Fournier, Annick Lambrecht, An Moerenhout, Philippe Muyters, Tine Van den Brande, Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

Minister-president Jan Jambon is eveneens verontschuldigd.

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, bij motie van orde wil ik het woord vragen over de agenda, omdat ik toch een beetje verbaasd ben over de actuele vragen vandaag. Vanmorgen staat op de voorpagina van De Tijd: 'Faillissement Van Hool dreigt maandag al'. Ik lees in De Tijd dat de regering ervan uitgaat dat een flitsfaillissement het meest plausibele scenario is. Zoals we hier vorige week op de regeringsbanken hebben gehoord, zou men er alles aan doen om dat bedrijf te redden.

Ik heb daarover een vraag ingediend aan de minister van Economie, minister Brouns, maar die vraag wordt hier blijkbaar geweigerd omdat er zogenaamd geen nieuwe elementen zouden zijn. Als een mogelijk faillissement tegen maandag en een regering die zich daarbij neer lijkt te leggen, geen nieuwe elementen zijn, dan weet ik het ook niet meer. Op deze manier is het niet mogelijk de minister te ondervragen vóór maandag, want de eerstvolgende commissievergadering is immers pas donderdag.

De voorzitter: Er is woensdag ook nog een plenaire vergadering.

Jos D'Haese (PVDA): Of woensdag, dat zullen we zien, maar ik hoop dat het niet zover hoeft te komen, voorzitter.

Bij dezen opnieuw de vraag – ik heb ze ook al via mail gesteld, maar geen antwoord gekregen – om die ontvankelijkheid opnieuw te evalueren. Het is echt een democratisch probleem als we het debat met de minister van Economie niet kunnen voeren over zo'n belangrijk bedrijf, over zoveel jobs, over zo'n belangrijke industrie van de toekomst. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Collega D'Haese, u hebt inderdaad die actuele vraag ingediend en ik heb die beoordeeld. U zegt dat men die vraag heeft afgewezen, maar ik beoordeel die persoonlijk op basis van adviezen van commissiesecretarissen en dergelijke meer. Ik hou ook rekening met wat er in het recente verleden en in de nabije toekomst geagendeerd stond en staat. Uw vraag bevatte geen enkel nieuw onderwerp dat vorige week niet aan bod is gekomen. Als ik het me goed herinner, heeft

de Vlaamse Regering hier gezegd dat de deadline einde maart ligt. Als ik goed kan tellen, zijn we nog altijd niet einde maart. Geen enkele andere fractie heeft daar een vraag over ingediend. Enkel u wilt erop blijven doorgaan, wat uw volste recht is, maar er is geen nieuw element. De vraag is daarom onontvankelijk. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Collega D'Haese, uw vraag is onontvankelijk. Ik ga die beslissing niet omkeren. Uw vraag is onontvankelijk. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

U wilt er nog iets aan toevoegen? Sowieso is de vraag niet ontvankelijk.

Jos D'Haese (PVDA): Het is gewoon absurd, voorzitter, dat er geen nieuw element is. Vorige week hebben we een discussie gehad over de deadline van 31 maart voor een herstelplan. Vandaag spreken we over een mogelijk faillissement tegen maandag. Als dat geen nieuw element is. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Nee, dat was vorige week niet zo, voorzitter. Dat zijn nieuwe feiten. Wat een ander nieuw feit is, is dat de regering vorige week op deze banken heeft gezegd dat ze er alles aan zou doen om een faillissement te vermijden, en nu lijkt men zich daarbij neer te leggen. Wij zouden daar de minister van Economie niet over mogen ondervragen? Wat voor een democratie is dat hier dan? *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Collega D'Haese, ik heb mijn uitleg gegeven. Ik wil die nog wel eens herhalen. Er was geen enkel nieuw element in uw vraagstelling die tot ontvankelijkheid van uw vraag noopte.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Gwendolyn Rutten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intrekking van de erkenning van de Aalsterse Diyanetmoskee Kevser

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Goedemiddag, allemaal. Dag, minister Rutten. Dank u om u zo te haasten.

We zijn op minder dan drie maanden van de verkiezingen. En dan voelen ministers zich natuurlijk geroepen om voor de verandering eens maatregelen te nemen die op het eerste gezicht misschien goed klinken. Zo lazen wij gisteren in de pretgazet: "Minister Gwendolyn Rutten schorst erkenning van Diyanetmoskee Kevser in Aalst. Eerste keer dat vergunning jaar wordt ingetrokken."

Wij vragen ons dan echt af wie deze doorzichtige verkiezingsstunt niet doorziet. Al vele jaren immers wordt gewaarschuwd voor Diyanet, door ons, maar ook door de Staatsveiligheid, die Diyanet bestempelt als de lange arm van Erdogan. Erdogan is een typisch islamitische tiran, die niet alleen Turkije islamiseert, maar ook Europa en Vlaanderen. Hij doet dat door de inplanting van Diyanetmoskeeën op ons grondgebied. Van Erdogan is de uitspraak: "Moskeeën zijn onze kazernes, de koepels onze helmen, en de minaretten onze bajonetten." En hij voegde er nog aan toe: "De moslims zijn onze soldaten." Diyanet is antiwesters, vrouwonvriendelijk, homofob, antisemitisch, totalitair en hatelijk tegenover niet-moslims en ex-moslims. Kortom, Diyanet is een typisch islamitische organisatie.

En dan vernemen we nu dus plots, vlak voor de verkiezingen, dat één Diyanetmoskee voor één jaar wordt geschorst, en dan nog niet eens wegens het discriminatoire, hatelijke en totalitaire karakter of wegens de islamiserende doelstelling van

Diyanet, maar wegens een probleem met de verbouwing, omdat er – luister nu goed – geen gebedsruimte is.

Minister Rutten, allereerst geef ik u natuurlijk graag de gelegenheid om deze toch wel vreemd klinkende beslissing toe te lichten. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister Rutten heeft het woord.

Minister Gwendolyn Rutten: Dank u wel, collega's. En dank u wel, voorzitter, voor het begrip. Het is niet alle dagen dat je in de richting van het parlement gelopen komt op hoge hakken. Maar ik wilde toch op tijd zijn. Er was een manifestatie, witte woede in de Wetstraat. Dat kan gebeuren.

Voor mij is het antwoord op deze vraag eigenlijk heel duidelijk. Een wet is een wet voor iedereen. We hebben een decreet gemaakt. In dat decreet staan een aantal voorwaarden. Je moet je als lokale geloofsgemeenschap aan die voorwaarden houden. Om het even welke lokale geloofsgemeenschap moet dat doen.

Het klopt dat de Diyanetmoskeeën in het bijzonder in het oog lopen. U moet wel een paar zaken uit elkaar houden. Er lopen nog erkenningsaanvragen voor Diyanetmoskeeën. U weet – mevrouw Sminate en andere collega's in het parlement hebben daar ook al naar gevraagd – dat dat on hold staat, dat zij naar de rechter zijn getrokken en dat dat voor de rechtbank wordt uitgevochten. Maar dit ging om een moskee die al een erkenning had gekregen. Die liep al in het vizier van mijn voorganger, meer bepaald vanwege buitenlandse invloed. Maar u weet ook – en heel dit parlement weet dat – dat die bepalingen helaas vernietigd zijn door het Grondwettelijk Hof. En ik kan nu eenmaal niet optreden op basis van decretale bepalingen die niet stand hebben gehouden. Dat lijkt mij ook nogal evident.

Onze screeningsdienst is echter wel blijven kijken. En wat zagen we? Een van de voorwaarden is dat je een lokale gebedsruimte moet hebben. Als je beweert een erkende lokale geloofsgemeenschap te zijn, dan moet je ook erediensten of diensten organiseren en je gelovigen de kans geven om hun religie te beleven. In het geval van Aalst was dat al meer dan twee jaar niet het geval. Men beweerde eerst dat men aan het bouwen en aan het verbouwen was en dat het allemaal wel in orde zou komen. Bon, dat heeft een hele tijd geduurd. Je kunt dat een tijdlang geloven, maar als het er niet van komt, dan is het simpel: je bent niet in orde met de wet. De wet is de wet. En dan pas ik die wet ook gewoon toe, simpel en helder: geschorst. Dat is mijn antwoord.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, dat is uw antwoord. Dat was uw antwoord. Dat zal uw antwoord ook blijven, vrezen wij. Ik herhaal: iedereen weet ondertussen dat Diyanet een organisatie is die niet deugt, van de islamitische tiran Erdogan, om onze samenleving te islamiseren. Ik som het opnieuw op: vrouwen-vriendelijk, antiwesters, homofob, antisemitisch, totalitair en hatelijk tegenover niet-moslims, tegenover ons, maar ook tegenover ex-moslims. En toch komt deze Vlaamse Regering in al die jaren dus niet verder dan het tijdelijk sluiten van och-arme één moskee, en dan nog wegens wanbeheer. 60 procent, mevrouw Rutten, van alle subsidies in Vlaanderen die naar moskeeën vloeien, gaan naar Diyanet. Alleen al in 2022 ging het over 450.000 euro Vlaams belastinggeld.

Minister Rutten, dit moet stoppen, en alle Erdoganmoskeeën op ons grondgebied moeten worden gesloten. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik ben doorgaans iets positiever en optimistischer dan de collega, dus ik zie dit inderdaad ook niet als een verkiezingsstunt. U hebt gewoon het decreet toegepast.

Ik vind de schorsing van de erkenning van de moskee in Aalst een goede zaak. Er waren al van bij de start tekortkomingen. Die zijn nog altijd niet weggewerkt. Het advies van de stad Aalst was ook heel duidelijk negatief. Ik vind het dus een goede zaak dat u uw job hier gedaan hebt.

Ik heb wel nog een vraag. Deze beslissing maakt deel uit van een dossier van drie problematische gevallen. Ik vroeg me dus af wat de stand van zaken is met de twee andere moskeeën die de regels niet volgen.

Ten slotte, dit dossier is voor mij een duidelijke stap om te tonen dat we de komende jaren effectief blijven ingaan tegen het gebruik van religie om tegen onze samenleving en tegen onze waarden en normen in te gaan.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (cd&v): Er is een decreet. De regels en voorwaarden die daarin staan zijn helder. Ze zijn er voor iedereen, en ze moeten gerespecteerd worden. Er is in dat nieuwe decreet ook een breder gamma aan mogelijke sancties voorzien. Het is nu een opschorting, men had al een waarschuwing gekregen. Nu wordt men voor een jaar geschorst, en in dat jaar moet men er dan voor zorgen dat de problematiek in orde gebracht wordt. Ik denk dat het een logische aanpak is die u in deze gevolgd hebt.

Mijn vraag is heel eenvoudig: hebt u hierover ook contact gehad met de minister van Justitie op federaal vlak, voor de andere aspecten, of is dat nog niet gebeurd?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Er werd al even naar verwezen dat er daarover inderdaad ook vanuit de stad Aalst een negatief advies is geweest. We kijken daar nauwlettend op toe, en collega Smeyers kan daarvan getuigen, maar wet is wet. Er is inderdaad een screening gebeurd. Dat was destijds op vraag van minister Somers. Daaruit kwam naar voren dat er buitenlandse inmenging was. Als u het gaat nakijken, dan zult u zien dat ik in het verleden verscheidene malen ben tussengekomen – niet alleen over de moskee in Aalst maar over Diyanet in het algemeen – met de redenering dat het inderdaad niet kan dat religie gebruikt wordt voor politieke doelen, alhoewel dat natuurlijk altijd al het geval geweest is. Dat is trouwens in alle religies het geval, maar dat daargelaten.

Wat wel voortkomt uit het feit dat er geen erkenning is, en dat is ook belangrijk, is het feit dat de werkvergunning van de Diyanetimam zal ingetrokken worden, en dat hij bijgevolg geen verblijfsvergunning meer heeft. Hij zal moeten vertrekken naar Turkije. Dat vergeet u erbij te zeggen. Ik vind het bijzonder laag ...

De voorzitter: Uw vraag alstublieft.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, vindt u het ook bijzonder laag dat de vraagsteller u verwijt een verkiezingsstunt te doen, terwijl u enkel en alleen een decretale bepaling toepast?

De voorzitter: Minister Rutten heeft het woord.

Minister Gwendolyn Rutten: Ik zal misschien eerst nog even schetsen wat het gevolg is, want u doet daar nogal minnetjes over. Ik had nu voor één keer gedacht dat u eens tevreden zou zijn dat de wetten wordt toegepast, maar goed ...

De financiering vanuit de provincie wordt stopgezet. En ja, er is contact genomen met mijn collega, de minister van Justitie, want het federale niveau zorgt voor de financiering van de bedienaren van erediensten, en het is evident dat ik ook contact heb genomen met mijn collega Brouns van Werk. Hij heeft er onmiddellijk voor gezorgd dat de arbeidsvergunning van de imam in kwestie is ingetrokken. Zo 'n schorsing heeft dus consequenties, en die consequenties komen voort uit de wet. Dat is ook maar logisch: je moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Je kunt niet beweren dat je een lokale geloofsgemeenschap bent, met wel een imam maar zonder gebedsruimte en zonder uitoefening van die religie. Dat is niet de bedoeling van dat decreet. Daarom: de wet is de wet. Dat lijkt me kristalhelder.

Ik herhaal nog eens dat dit ging om een erkende lokale geloofsgemeenschap en dat er nog heel wat andere op erkenning aan het wachten zijn. Mijn houding ten aanzien van de Diyanetmoskeeën is bijzonder kritisch. Degenen die erkenning vragen hebben zelfs niet gewacht op de stappen van Vlaanderen, of van mezelf. Ze zijn naar de rechter getrokken. Ik herhaal dat ik mij daardoor niet laat intimideren. De procedure is wat ze is. Als zij naar de rechtbank willen gaan dan kunnen ze allemaal wachten op een uitspraak van die rechtbank, maar dan zal ik eerder niet overgaan tot de behandeling van die dossiers.

Mevrouw Sminate, u had nog één bijkomende vraag. Ik kan u ook daarop antwoorden: het klopt dat er bij de erkende lokale geloofsgemeenschappen nog twee problematische dossiers waren. Dat betreft Lommel en Heusden-Zolder. Alleen is het zo dat de problemen die zich daar voordeden, te maken hebben met de rechtsgrond buitenlandse inmenging. Die rechtsgrond is helaas – ik zeg dat erbij, dat is mijn persoonlijke mening – vernietigd.

Ik weet dat in dit parlement het initiatief er ligt, en dat we gewerkt hebben om die rechtsgrond weer te herstellen. Daar zal ook snel over gestemd worden, nog deze legislatuur, voorzitter, daar ga ik van uit. Dan kunnen wij dat opnieuw opnemen, maar op dit moment kan ik daar geen verdere stappen in ondernemen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ja, mocht Erdogans Diyanet hier vandaag worden opgericht, de organisatie zou direct verboden worden. Maar dankzij de Vlaamse Regering wordt Diyanet nog altijd jaar na jaar rijkelijk gesubsidieerd met Vlaams belastinggeld. *(Opmerkingen van minister Gwendolyn Rutten)*

Jawel, mevrouw Rutten, in totaal werd sinds 2009 zo'n 6 miljoen euro gegeven aan islamiserende Diyanetmoskeeën op ons grondgebied. Ik til daar zeer zwaar aan, want dat betekent dus dat belastinggeld van de hardwerkende Vlamingen wordt ingezet voor de islamisering van onze samenleving en tegen de belangen van de Vlamingen. Wij zeggen klaar en duidelijk: geef geen cent Vlaams belastinggeld meer aan moskeeën en sluit alle Diyanetmoskeeën op ons grondgebied. Vorm ze, bij wijze van symbolisch signaal, om tot plekken waar onze cultuur, onze vrije samenleving wordt gevierd. Kortom: ander en beter, Vlaanderen weer van ons. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Onno Vandewalle aan Gwendolyn Rutten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de internationale dag tegen racisme

De voorzitter: De heer Vandewalle heeft het woord.

Onno Vandewalle (PVDA): 21 maart is de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie, en het is nodig. Het is verdorie nodig, want er zijn nog veel te veel mensen in deze regio die elke dag het slachtoffer zijn van racisme en discriminatie. Er zijn jongeren die mij zeggen dat ze in de les voor de hele klas het n-woord worden genoemd door een leerkracht, en dat er geen reactie op komt. Jongeren zeggen mij dat ze hier zijn geboren en getogen, dat ze hier zijn opgegroeid, maar op hun werk in een callcenter wordt hun gevraagd om de naam Jan te gebruiken in plaats van Yussef. Jongeren zeggen dat ze op een voetbalveld staan, en dat de scheidsrechter hen een bruine aap noemt, terwijl hun trainer en ploeggenoten naast hen staan. Hoelang nog gaan wij aanvaarden dat jongeren anders behandeld worden, anders bekeken worden, andere kansen krijgen in het leven, gewoon vanwege wie ze zijn?

Daarom gaan er zoveel jonge mensen actie voeren op 21 maart tegen racisme en discriminatie, omdat ze zeggen dat de straffeloosheid gestopt moet worden. Racisme en discriminatie zijn geen meningen, dat is een misdaad, en het is tijd dat we ze ook op die manier gaan behandelen.

Gaan wij op school zorgen dat in elk schoolreglement sancties opgenomen zijn tegen racisme en tegen discriminatie? Gaan wij praktijktesten invoeren met echte sancties voor discriminatie op de woonmarkt, of bij het zoeken naar een job? Gaan wij zorgen dat er een anoniem meldpunt is op elke school, waar er klacht kan worden ingediend als je slachtoffer of getuige bent van racisme of discriminatie? Dat zijn de vragen die we vandaag moeten stellen.

Ik zie vandaag weinig actie, maar veel stilstand als het gaat over racisme en discriminatie. Daarom is mijn vraag heel simpel, minister: welke extra acties kan deze Vlaamse Regering ondernemen? Welke acties zullen jullie nemen om de strijd tegen racisme en discriminatie op te drijven? (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: Minister Rutten heeft het woord.

Minister Gwendolyn Rutten: Dank u wel, en ik ga misschien ook zeggen: bedankt voor de vraag. Want 21 maart is inderdaad door de Verenigde Naties uitgeroepen tot de Dag tegen Racisme en Discriminatie. Helaas is dat nog altijd nodig. Ik droom – en velen met mij, denk ik – van een wereld waarin dat niet meer nodig zal zijn. Als je kijkt naar die internationale teksten, mensenrechtenverklaringen alom, dan zeggen wij al heel lang dat het niet kan dat je mensen uitsluit of benadeelt enkel en alleen op basis van hun ras, hun huidskleur, evenzeer hun geslacht, hun geloof, hun overtuiging. Toch moeten we dag na dag zien dat dat wel degelijk nog het geval is. Ja, er is dus werk aan de winkel.

Het is ook goed, en ik hoop dat het allemaal vreedzaam zal verlopen, dat er heel veel mensen op straat gaan komen om hun stem te laten horen, en te zeggen dat dat niet kan. We leven in een land waar je jezelf moet kunnen zijn, en waar het niet kan dat je wordt uitgesloten om wie je bent.

Dat gezegd zijnde, ik maak er een erezaak van, en – opnieuw – heel veel parlementsleden met mij, om ook hier in Vlaanderen en vanuit dit parlement de strijd tegen racisme en discriminatie aan te gaan. Zo dadelijk, na deze vragen, ligt het Gelijkekansendecreet hier ter stemming, waar we echt een sterke focus zetten op de strijd tegen racisme en discriminatie, waar we dat ook duidelijker omschrijven, zodat de onduidelijkheid weggaat. De straffen en de schadevergoeding – dat is het juiste woord dat ik moet gebruiken – worden verdrievoudigd. We nemen dit dus wel degelijk bijzonder ernstig.

Bovendien is het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI) opgericht. Daar zijn al negenhonderd meldingen gekomen in een jaar tijd. Die nood was er dus wel degelijk. We hebben het Plan Samenleven met actieplannen waar we straatintimidatie

tegengaan, omstaanderstrainingen voeren om te kunnen optreden als je het ziet gebeuren. Er zijn de voorbeelden die u gaf. Er staan ook mensen rond, er zijn mensen die het zien gebeuren. We leren hen hoe dat moet. Dan is er natuurlijk ook het middenveld, onze partner om deze strijd aan te gaan. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Vandewalle heeft het woord.

Onno Vandewalle (PVDA): Minister, dank voor uw antwoorden. Ik weet inderdaad dat u ook een oprecht engagement hebt tegen racisme en tegen discriminatie, maar ik denk toch dat deze regering en dit parlement nog veel verder kunnen gaan als het gaat over de strijd tegen racisme en discriminatie. Ik denk dan in het bijzonder aan de praktijktesten. Ik zou daar heel graag een antwoord op krijgen.

We hebben nu correspondentietesten, maar die gaan niet verder dan het monitoren van racisme en discriminatie. Dat is de enige misdaad in dit land waarrond we alleen gaan monitoren. Iedereen zou het absurd vinden als we verkeersovertredingen of winkeldiefstallen zouden monitoren, maar niet bestraffen. Ondanks dat er een democratische meerderheid is in dit parlement om praktijktesten met sancties goed te keuren, hebben we dat nog altijd niet gedaan. Ik vind dat onbegrijpelijk.

Minister, zult u ervoor pleiten binnen de Vlaamse Regering om toch over te gaan tot het invoeren van praktijktesten die racisme en discriminatie niet alleen gaan bekijken, niet alleen gaan monitoren, maar ook effectief gaan bestraffen? *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Collega's, te veel mensen zijn het slachtoffer van racisme in alle mogelijke sectoren en op alle mogelijke plekken in onze samenleving. In 2001 heeft België de Verklaring van Durban ondertekend en zich ertoe verbonden om een nationaal plan, een interfederaal plan tegen racisme te ontwikkelen. Dat is ondertussen anderhalf jaar geleden opgeleverd, zelfs onder voorzitterschap van uw voorganger, ex-minister Bart Somers, binnen de interministeriële conferentie (IMC) daaromtrent. Minister, wat is momenteel de stand van zaken van de uitvoering van dat interfederaal actieplan tegen racisme? Welke rol speelt Vlaanderen daar nog in? Wat zijn daar de belangrijkste focus en de kernpunten vanuit Vlaanderen opdat we racisme eindelijk onze samenleving uit kunnen helpen?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik zou inderdaad ook dieper willen gaan dan de incidentele voorvallen. Racisme kan bestreden worden op een dieper niveau, door mensen niet stelselmatig te discrimineren. De Vlaamse Regering heeft al eerder drempels proberen in te voeren voor nieuwkomers. En naar aanleiding van de startnota, na onderhandelingen met het Vlaams Belang, is dat nog scherper gegaan. Er is de verbinding van lokale binding en wonen, de drempels bij inburgering, VDAB die volgens de laatste audit duidelijk niet uitgerust is voor de begeleiding van kwetsbare groepen. In dat soort zaken wordt de prijs betaald door de samenleving, menselijk – maar voor wie dat minder belangrijk vindt: economisch verliezen we daarmee ook.

En inderdaad, vijf jaar geleden vroeg de NAPAR Coalitie van zestig organisaties al dringend eindelijk een interfederaal actieplan tegen racisme. Vijf jaar later ligt dat er nog steeds niet. Dat ligt blijkbaar aan de Vlaamse Regering. Minister, hoe staat u op dit punt tegenover al de drempels die de afgelopen jaren zijn ingevoerd op dit punt in de legislatuur? Wat gebeurt er nog rond een interfederaal antiracismeplan op zeventig dagen van de verkiezingen? *(Applaus van Mieke Schauvliege)*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Elke mens verdient een eerlijke kans om vooruit te gaan in het leven, wie je ook bent, wat je naam ook is, waar je ook vandaan komt. Daar moet politiek voor ons over gaan. Dat is de strijd die wij voeren en gaan blijven voeren en waar we lokaal het verschil maken met bijvoorbeeld praktijktesten in Gent en Antwerpen.

Minister, ik moet zeggen dat ik het gevoel heb dat wij in Vlaanderen wat ter plaatse trappelen. We hebben niet echt stappen vooruit gezet, zelfs een aantal achteruit. Ik denk dan heel concreet aan de vzw School tegen Racisme, een vzw die ongelooflijk waardevol werk deed rond racisme op scholen, die nu failliet is omdat minister Weyts, hier aanwezig, de subsidies niet wilde verlengen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat de vzw in een vorm haar werk kan voortzetten.

Bent u bereid, minister, om vanuit uw bevoegdheid voor samenleven, een oplossing te vinden voor het superwaardevol werk van de vzw School tegen Racisme? *(Applaus bij Vooruit en van Mieke Schauvliege)*

De voorzitter: Minister Rutten heeft het woord.

Minister Gwendolyn Rutten: Collega's, om te beginnen: racisme gaat heel, heel breed. De boodschap op die actiedag van heel veel actievoerders zal wellicht zijn om toch op een normale manier met elkaar samen te leven en ook haat en discriminatie te bannen. Wat ik altijd jammer vind, is dat er bij de acties om dat aan te pakken, altijd direct die verwijten komen, en dat de haat bijna bovenkomt bij het bespreken van die aanpak. De enige manier om dit aan te pakken, denk ik, is gewoon allemaal samenwerken.

Mevrouw Schauvliege, u vraagt met aandrang waar het plan is, waar het actieplan is. Na zoveel jaren hebben we echt geen actieplannen meer nodig, we hebben acties nodig. Stapels papier produceren, daar stappen we in dit gelijkkansenbeleid voor een groot stuk van af. We willen doelgerichte maatregelen. Ik herhaal: de lokale besturen – mevrouw Goeman heeft ernaar verwezen – kunnen correspondentietesten doen op de arbeids- en huurmarkt; het gebeurt al in een aantal steden. We moedigen dat aan in ons Plan Samenleven. Minister Brouns heeft de praktijktest op de arbeidsmarkt ingevoerd, er zijn de sectorconvenanten. Dat zijn allemaal heel concrete acties en geen dikke bundels met plannen. Ik zou zeggen dat de tijd van blablabla voorbij is, het is tijd voor boemboem in de strijd tegen racisme.

De voorzitter: De heer Vandewalle heeft het woord.

Onno Vandewalle (PVDA): Ik ben het ermee eens dat we nood hebben aan actie op dit moment. Ik ben het ermee eens dat we verder moeten gaan en dat we geen woorden nodig hebben maar daden. Ik ben het vooral eens met heel wat collega's die hier tussenkomen met terechte punten waarop de actie er momenteel niet is. U zegt dat we geen papier nodig hebben maar actie. Een beetje later zegt u dat we de praktijktesten moeten aanmoedigen in de steden. Dat moeten we niet doen, we kunnen die ook zelf doorvoeren.

Voor de School zonder Racisme hebben we inderdaad geen papierberg nodig, neen, we moeten zorgen dat de vzw kan blijven bestaan. Er zijn heel veel thema's waarop deze Vlaamse Regering tekortschiet in de strijd tegen racisme en discriminatie. Dat is een pijnlijke vaststelling in Vlaanderen anno 2024. Het is daarom ook dat er zoveel mensen op straat komen. Ze komen op straat omdat ze meer actie verwachten, omdat ze zien dat er in de praktijk te weinig politieke actie is om racisme en discriminatie effectief te bestrijden en er niet alleen in woorden tegen te zijn. *(Applaus bij de PVDA en van Mieke Schauvliege en Hannelore Goeman)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Filip Brusselmans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de repressie tegen Vlaamsgezinde, rechtse studentenverenigingen aan onze universiteiten

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, in december 2019 dreigde het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV) Gent geschorst te worden door de UGent na een lezing door Jeff Hoeyberghs. In november 2022 riepen verschillende proffen aan de UGent op om een lezing van Filip Dewinter te verbieden aan de UGent. De universiteit gaf geen gehoor. In april 2023 organiseerde de Nationalistische Studentenvereniging (NSV!) Leuven een lezing aan de KU Leuven met Martine Selmer. De KU Leuven verbiedt de lezing, de NSV! trekt naar de Raad van State, krijgt gelijk en de lezing kan alsnog doorgaan. In oktober 2023 nodigt KVHV Thierry Baudet uit aan de UGent. De UGent verbiedt de lezing. KVHV trekt naar de Raad van State, krijgt gelijk, de lezing kan alsnog plaatsvinden. Maar dan komt uiteindelijk de vergelding. In februari 2024 wordt de NSV! Leuven niet langer erkend als erkende studentenvereniging aan de KU Leuven. Ook Jong N-VA wordt niet erkend aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB), hoewel ze voldoen aan alle voorwaarden en een positief advies krijgen.

En dan last but not least: maart 2024, KVHV verliest zijn erkenning van de Stad Gent en kan dus niet langer gebruikmaken van de lokalen in Gent.

Minister, bijna vijf jaar geleden stond ik hier ook en heb ik gewaarschuwd voor deze tendens, een tendens die toen begonnen was. We zien vandaag dat ik helaas gelijk heb gekregen. De DDR viert hoogtij binnen onze universiteiten.

Mijn vraag aan u is eenvoudig: wat gaat u, als minister van Onderwijs, doen om de repressie tegen Vlaams-nationalistische en rechtse studentenverenigingen te stoppen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Van mij mag iedereen – u, uw vrienden – elke mening vertolken. Er is wat mij betreft maar één grens, de wettelijke grens, namelijk die van geweld. Ik denk dat we het recht op vrije meningsuiting moeten koesteren, ongeacht de mening die wordt geuit. Ik hoop dat eenieder tolerantie aan de dag legt voor elke mening die afwijkt van de mening die wij er zelf op nahouden. Ik denk dat we zeer behoedzaam moeten zijn met elke inperking van die vrijheid van meningsuiting. Bij uitstek onze universiteiten en hogescholen moeten vrijhavens zijn van vrije meningsuiting, zonder selectiviteit. Ik heb dat al opgenomen met onze rectoren en met de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en ik zal dat blijven doen.

Ik maak me soms zorgen over evoluties richting bepaalde inperkingen. Ik denk dat je daar zeer behoedzaam mee moet omspringen. Het gaat niet op om overtredingen op de academische vrijheid en de vrijheid van meningsuiting te gaan hekelen als ze zich voordoen in het buitenland. Ik denk dat je des te voorzichtiger moet zijn met inperkingen in het binnenland. Dat is een boodschap die ik zal blijven verkondigen, zowel richting de rectoren als richting de VVS.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Het ergste van alles, collega's, is dat de verboden van de universiteit of het intrekken van de erkenning er vaak komen, ofwel zonder reden, ofwel met de drogreden dat de studentenvereniging verantwoordelijk zou zijn voor wat de gastspreker heeft gezegd. Ik ben twee jaar praeses geweest van het KVHV in Antwerpen. Ik heb heel wat debatten georganiseerd. Als

ik verantwoordelijk was voor alle kul die daar door Groen en communisten werd verteld, ik zou me vandaag nog altijd aan het excuseren zijn.

Minister, ik heb uw antwoord van vijf jaar geleden nog eens opnieuw bekeken – het was heel confronterend om dat terug te zien, want dat was mijn eerste actuele vraag. Maar wat nog confronterender was, was uw antwoord, want dat was exact hetzelfde als vandaag. U zei toen ook dat we gelijk hadden. U geeft ons gelijk. U zegt dat het de foute kant op gaat, maar u doet er niets aan! Waar blijven de concrete maatregelen? Ik kan u alleen maar zeggen: als het van het Vlaams Belang afhangt, zullen universiteiten pluralistisch zijn, of zullen ze het moeten doen zonder Vlaams belastinggeld. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Men mag nooit tolerant zijn voor intolerantie, want dat leidt alleen maar tot meer intolerantie. *(Opmerkingen van Filip Brusselmans)*

Het is wel bizar. Uw collega van het Vlaams Blok zei daarnet: “We moeten ervoor zorgen dat er in die Diyanetmoskeeën geen boodschappen worden verkondigd die vrouwonvriendelijk zijn.” Jeff Hoeyberghs ... geen topper, hé. Ik neem aan dat u internet hebt, dus lees het eens na. Je kunt dat geen heel tolerante manier noemen van kijken naar de vrouw.

Daarnaast is de heer Dries Van Langenhove onlangs nog veroordeeld. Hij gaat in beroep, maar hij is wel veroordeeld. “Wet is wet, maar niet als ze van toepassing is op ons”, dat is zo’n beetje uw redenering en dat is een constante. ‘Les extrêmes se touchent’. In het Nederlands is dat: de extremen raken elkaar. Jullie liggen zo ongelooflijk dicht bij elkaar, in elke mogelijke uitspraak, als het gaat over jullie kijk op de maatschappij. En u, minister, u zegt: “Ik heb daar eigenlijk ook geen probleem mee.” Wel, ik zeg u dat je niet vooruitgaat in een samenleving als je tolerant bent voor intolerantie. Het is een pure schande dat dat hier op die manier verkondigd wordt. *(Applaus bij Open Vld, cd&v, Groen, Vooruit en de PVDA)*

De voorzitter: De heer Vandewalle heeft het woord.

Onno Vandewalle (PVDA): Minister, we hebben daarnet een debat gevoerd over racisme, een wettelijk strafbaar misdrijf waar mensen dagelijks mee geconfronteerd worden, en ook een wettelijk strafbaar misdrijf in een universiteitsauditorium of op een lezing, dat maakt geen verschil. Wat Dries Van Langenhove heeft gezegd in de KU Leuven, is choquerend: zwarte mensen zijn minderwaardig, Romavrouwen zijn dieven, het is nu eenmaal logisch – en ik citeer – “dat er meer blanke dan zwarte mannen afstuderen als ingenieurs”, en ga zo maar door.

Minister, u noemt dat een afwijkende mening. Ik denk dat wij een andere definitie hebben van een afwijkende mening. “Ronny Deila was een goede trainer van Club Brugge”, dat is een afwijkende mening. “Zwarte mensen zijn minderwaardig”, is geen afwijkende mening. Dat is racisme. Dat is een strafbaar misdrijf dat leidt tot haat en geweld, en we moeten daar altijd en overal tegen optreden. *(Applaus bij de PVDA, cd&v, Open Vld, Groen en Vooruit)*

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega’s, ik denk dat er nu toch een onderscheid moet worden gemaakt tussen studenten, verenigingen en sprekers. Ik hoor veel citaten van sprekers. Ik wil toch één ding meegeven aan universiteiten, en ik citeer Voltaire, collega De Gucht: “Ik verafschuw wat u zegt, maar ik zal uw recht om het te zeggen met mijn leven verdedigen.”

Ik ben het met u eens dat we domme meningen moeten bestrijden, met wetenschap en andere meningen, maar ik kan me toch ook niet van de indruk ontdoen – u hebt gezegd: “les extrêmes se touchent” – dat meningen ter uiterst linkerzijde, die mij ook op sommige vlakken totaal niet kunnen bekoren, zoals over de Oeigoeren, Rusland en noem maar op, allemaal wel kunnen, maar die van de rechterzijde niet.

Ik wil eigenlijk een oproep doen aan onze universiteiten: laat meningen botsen en bestrijd meningen met wetenschap. Maar wat u toepast aan de rechterzijde, moet u ook aan de linkerzijde toepassen. Mijn oproep is om Voltaire te laten leven. (*Applaus bij de N-VA en van Klaas Sloopmans*)

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): Collega's, de vrijheid van onderwijs en de gemeentelijke autonomie zijn woorden die in de commissie Onderwijs en Binnenlands Bestuur altijd maar vallen. Voor het Vlaams Belang is het vrij duidelijk: de vrijheid van leerkrachten, studenten, media, godsdienst, en meningsuiting is heel belangrijk, behalve als je iets anders zegt dan het Vlaams Belang, want dan staat men hier op de Bühne. (*Opmerkingen van Chris Janssens*)

Ik vind dat we een rechtsstaat een rechtsstaat moeten laten zijn, wat betekent dat we de vrijheid van meningsuiting moeten respecteren, maar ook alle andere vrijheden in dit land en in dit parlement moeten volgen. We willen geen dictatoriale regimes waarbij vanuit het parlement wordt gezegd wat wel en niet mag worden gezegd en in welke lokalen. Ik denk dat we ons met al die dingen gewoon niet moeten moeien. (*Applaus bij cd&v*)

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik ben natuurlijk blij dat u mij enige rechtlijnigheid verwijt en dat ik nog altijd hetzelfde standpunt huldig als enkele jaren geleden. Dat blijft onveranderd en ik vind dat we tolerant moeten zijn voor de vrijheid van meningsuiting en dat we zelf niet moeten gaan zeggen welke mening wel tolerant is en welke niet. Er zijn wettelijke grenzen bepaald en die zijn duidelijk.

Mijnheer Daniëls, sta mij toe om u even te corrigeren wat het citaat betreft. Het citaat wordt meestal toegewezen aan Voltaire, maar het is eigenlijk toe te wijzen aan Evelyn Beatrice Hall, die dat citaat gebruikte om een synthese te vormen van de standpunten van Voltaire.

Ik heb daarstraks ook ‘ongeacht de meningen’ gezegd, en daar moet ik dan wel zeggen dat het wel zo is, mijnheer Brusselmans, dat u weleens uit protest tussenkomt tegen een uiting van een linkse mening door een professor of een leerkracht, en dat ik vind dat dat ook moet kunnen. Daar gaat het net om, namelijk dat we er in ons onderwijs, maar even goed in ons leerplichtonderwijs, voor zorgen dat we leerlingen en studenten weerbaar maken en kritisch laten zijn ten opzichte van elke mening. Dat we hen confronteren met meningen, en hen vervolgens uitdagen om die meningen in vraag te stellen en daar kritisch tegenover te staan. Dat maakt in essentie deel uit van de opvoeding, en we moeten er bij uitstek voor zorgen dat universiteiten een vrijhaven zijn voor vrijheid van meningsuiting, maar ook wel voor kritische zin ten opzichte van elke mening. Ik denk dat dat uiteindelijk het belangrijkste is dat we in dezen kamerbreed kunnen onderschrijven.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Collega's, ik vind het frappant dat jullie blijkbaar geen onderscheid maken tussen de organisator enerzijds en wat de spreker die werd uitgenodigd zegt anderzijds. Ik zal u een voorbeeld geven van de bizarre situaties waartoe dat kan leiden.

De Universiteit Gent bijvoorbeeld heeft zelf een spreker uitgenodigd – dat gebeurt al wel eens – een week na Jeff Hoeyberghs, in 2019. De vrouw draagt de naam Houria Bouteldja. De vrouw is niet onbesproken. Ze deed onder meer uitspraken over Mohamed Merah, dat is een islamterrorist die in maart 2012 Joodse kinderen executeerde op een Franse school. Ze zei over die man: “Mohamed Merah, c’est moi”, dat ben ik. Ze gaat nog verder. Ze roemde Mahmoud Ahmadinejad om zijn strijd en straffen tegen holebi’s. Ze zei daarover: “Ahmadinejad, mon héros”, mijn held. Tot slot zei ze ook dat er nooit klacht moet worden ingediend voor geweld door zwarte mannen op zwarte vrouwen, want de zwarten moeten hun krachten bundelen tegen andere rassen. Dat is een lezing die op de UGent werd georganiseerd.

Die hypocrisie van links, daar wordt dan niet over gesproken, maar voor foute memes moet je een jaar naar de cel. Die hypocrisie gaan we afstraffen op 9 juni 2024. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de organisatie van het Gordelfestival 2024

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Voorzitter, minister, vorige week raakte de informatie over het Gordelfestival editie 2024 bekend. Dilbeek zal de focusgemeente zijn. De keuze voor Dilbeek is niet toevallig. Net vijftig jaar geleden ging daar cultuurstad Westrand open als een baken van de Vlaamse identiteit om het Vlaamse karakter van de gemeente te benadrukken en te vrijwaren.

Jullie kennen Dilbeek waarschijnlijk van de slogan ‘Waar Vlamingen thuis zijn’, die je kunt zien als je Dilbeek vanaf de ring binnenrijdt. Dilbeek is altijd al een gemeente geweest waar een sterke nadruk wordt gelegd op het Vlaamse karakter. De rechten van de Vlamingen staan er centraal. Tot vandaag blijft het lokaal bestuur daarop inzetten. Het is ook duidelijk uit de communicatie over het Gordelfestival dat dit aspect opnieuw een rol zal spelen bij de volgende editie. Collega’s, dat is immers, sinds 1981, net de ontstaansreden van de Gordel. De Vlaamse ontvoogdingsstrijd werd via de Gordel, later het Gordelfestival, in de aandacht gebracht via een sportief evenement. Die strijd is nog altijd actueel, zeker als we zien dat de vele staatshervormingen negatief uitdraaien voor het Vlaamse karakter van onze regio.

Maar het is niet altijd negatief, laat ons ook de positieve aspecten van dit evenement benadrukken. Minister, we zien jaar na jaar de bezoekersaantallen stijgen. Het is uw ambitie om nog meer mensen naar dit evenement te lokken. U slaagt er ook telkens in om nieuwe accenten te leggen tijdens elke editie. Denk aan het gravelparcours van vorig jaar. Maar de hoofddelen blijft nog altijd het benadrukken van het Vlaamse en groene karakter van onze regio.

Minister, kunt u toelichting geven over uw plannen met betrekking tot het Gordelfestival van dit jaar? Op welke manier zult u het Vlaamse en groene karakter van de regio in de schijnwerpers plaatsen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We zijn toe aan de 43e editie, en daarvoor keren we terug naar de bakermat, naar Dilbeek. Dat is een van de gemeenten waar het zoveel jaren geleden allemaal is begonnen. Waarom? We doen dat niet alleen om de boodschap van het Vlaamse en groene karakter versterkt aan te blazen. De Gordel is niet zomaar een sportieve, leuke muzikale, familiale manifestatie zoals er dertien

in een dozijn zijn, het is ook een manifestatie met een duidelijke boodschap, namelijk het versterken van het Vlaamse en groene karakter. En daar gaan we extra op inzetten, vandaar ook de keuze voor Dilbeek, waar niet toevallig dit jaar vijftig jaar Westrand wordt gevierd. Ook Westrand draagt de slogan 'Dilbeek, waar Vlamingen thuis zijn' met fierheid.

We zetten enerzijds versterkt in op de Vlaamse boodschap en we hebben aan de oorspronkelijke initiatiefnemers gevraagd om een versterkt Vlaams manifest uit te tekenen. Dat is net gebeurd en wordt nog verfijnd. Maar anderzijds zetten we ook in op het versterken van het groene karakter, en we voegen de daad bij het woord: voor elke deelnemer aan de gordel planten we een stuk groen of een boom in de Vlaamse Rand.

Omdat we dat al enkele jaren doen, heeft dat geleid tot een aanplanting van vijftigduizend extra bomen, waarbij we onze Vlaamse Rand proactief vergroenen. Vroeger waren we al lang tevreden als we konden zeggen dat we het groene karakter, dat we al hadden, behouden. Nu zijn we van strategie veranderd. We zijn assertief en we gaan naar extra aanplanting van groen en bomen. Dat heeft tot nu toe geleid tot vijftigduizend extra bomen. Met deze editie willen we er nog 25.000 extra aan toevoegen. In woord en daad gaan we voor het Vlaamse en groene karakter van onze regio.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoord, en om actie te ondernemen om het Vlaamse en groene karakter van onze regio in de aandacht te zetten. Het is nodig. Ik zei het al bij mijn vraagstelling: dankzij het gordelfestival – wat een heel leuk, positief evenement is – zetten we de troeven van onze regio in de kijker, laten we mensen genieten van de troeven die onze regio heeft. U hebt ook tijdens een andere editie al eens aandacht geschonken aan het geuzebier, dat ook zo bijzonder is aan onze regio.

Onze regio is ook een regio met toekomst. Want deze week werd bekend dat Flanders Technology & Innovation (FTI), in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel (VUB), een innovatieve hub zal maken in Zellik. Daarmee wordt er ingespeeld op het ondernemingsklimaat, hooggeschoolde profielen, en dergelijke meer. Dus u ziet: Vlaams en groen, maar ook een positief ondernemingsklimaat.

Ik heb eigenlijk geen bijkomende vragen voor u, minister. Ik heb alleen de vraag om uw ambitie te blijven aanhouden, zodat u de trend kunt verderzetten, zoals u bezig bent, in het belang van het Vlaams en groene karakter van onze regio.

De voorzitter: Collega D'Haese, iets in mij zegt dat het niet over deze vraag gaat, maar we zullen zien.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik doe mijn best om iets over deze vraag te verzinnen, maar het is niet zo heel simpel. Ik kan alleen maar vaststellen dat wanneer een bedrijf met 2500 werknemers maandag failliet dreigt te gaan, dat niet actueel is en geen nieuw feit. Ik heb goed geluisterd naar deze vraag. Het meest recente nieuwe feit is dat de Westrand vijftig jaar geleden geopend is. Dat is blijkbaar wel een actuele vraag waard.

Alle succes met het Gordelfestival, alle steun, maar als de N-VA daar persconferenties over wil organiseren, is er daar beneden een zaal voor. Ik stel voor dat jullie het daar doen, in plaats van hier in de plenaire vergadering. *(Applaus bij de PVDA, Groen en Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, het wordt een mooie editie van het Gordelfestival. Maar helaas, uw hoerashow over hoe geweldig de editie van 2024 zal worden, is symptomatisch voor uw beleid als minister van de Vlaamse Rand: inzetten op symbolen en vertikken om structureel beleid te voeren. U hebt 25 miljoen euro bijeengekregen voor uw Vlaamse Randfonds. Dat werd vooral besteed aan bomen, infrastructuur, enzoverder. Maar u krijgt het niet uitgegeven. Er is nog 9,5 miljoen euro over – 9,5 miljoen euro – die u weigert uit te geven aan echt structureel beleid, om de uitdagingen van de rand aan te gaan.

Vandaag hebben we met Liedekerke, Ternat, Roosdaal en Affligem ons Taalpunt-project voorgesteld. Dat is een project dat mensen, nieuwkomers, op aanklappende wijze wil helpen om Nederlands te leren in onze bibs. We hebben dit project gerealiseerd met middelen van de minister van Samenleven, maar niet van u, niet van u. Want uit uw Randfonds krijgen we geen ondersteuning. Minister, bent u van plan om tot het einde van de legislatuur eindelijk eens structureel beleid te voeren voor de uitdagingen van de brede Vlaamse Rand? *(Applaus bij Vooruit en Groen)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (cd&v): Het succes van de Gordel is altijd de combinatie geweest van een sportieve en sympathieke manier om een familie happening te organiseren in de rand rond Brussel, de Vlaamse Rand, om te tonen dat het Vlaamse karakter belangrijk is voor ons. Hoe meer mensen daar naartoe komen, hoe beter. Maar we tonen ons Vlaamse karakter op een sympathieke, constructieve manier, vertrekkende vanuit zelfvertrouwen.

Dat is het succesverhaal geweest van de Gordel. Laat ons daar gewoon mee verder werken. Het is goed dat het nu in Dilbeek zal zijn, waar Vlamingen thuis zijn. In de hele Vlaamse Rand horen Vlamingen thuis te zijn. Misschien kunnen we de volgende keer ook het landelijke karakter – niet alleen het Vlaamse, maar ook het landelijke karakter – van de Vlaamse Rand benadrukken. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, ik hoor u graag zeggen dat de oorspronkelijke Vlaamse boodschap opnieuw centraal zal staan. Dat is uitermate positief. Maar woorden wekken en voorbeelden strekken. Als ik naar de edities van de afgelopen jaren kijk, dan is daar toch op het terrein en in de marketing en in de aanloop naar de Gordel bijzonder weinig van te merken. Dat zeg ik trouwens niet alleen. Dat zegt ook een van de aartsvaders van de Gordel. U kent hem goed. Hij betreurde onlangs in Het Laatste Nieuws dat die oorspronkelijke Vlaamse boodschap vandaag compleet ondergesneeuwd is ondanks het feit dat de situatie voor de Vlamingen in de Rand nog nooit zo acuut is geweest als vandaag. Hij maakte daarbij een treffende vergelijking, die eigenlijk een beetje ingaat tegen wat mevrouw De Coninck zei. In 1993, toen die Vlaamse boodschap zeer nadrukkelijk werd beklemtoond, waren er 113.000 deelnemers. Vandaag, in een context waarin het festival verbreed is en het voor iedereen wat gematigder moet zijn, komt nog amper een kwart van die opkomst naar de Gordel.

Minister, hoe zal die oorspronkelijke Vlaamse boodschap, waarvan u zegt dat die nu nadrukkelijker aan bod zal komen, worden veruitwendigd? Er is sprake van een Vlaams manifest. Hoe zal dat eruitzien?

Zijn er al pogingen ondernomen om de Gordel opnieuw te laten plaatsvinden in de faciliteitengemeenten, waar het destijds toch allemaal begon en waar de situatie voor de Vlamingen vandaag existentieel aan het worden is? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Savenberg heeft het woord.

Bob Savenberg (Open Vld): We weten allemaal dat sporten en bewegen – ik zal het dus over sporten hebben – belangrijk zijn voor de mentale en fysieke gezondheid. We hebben heel goede participatiecijfers, maar daar kan zeker nog een stukje bij. Het Gordelfestival stimuleert sportparticipatie. Het is laagdrempelig en het heeft een brede waaier aan sporten. Dat is hier al gezegd. Met Dilbeek – minister, vergeef het mij, het is mijn ex-hometown – zal het een ongelooflijk straffe editie zijn, met onwaarschijnlijk veel deelnemers en daarna hopelijk ook mensen die hun sportieve inspanningen voortzetten.

Minister, welke acties nemen u en Sport Vlaanderen om participanten duurzaam verder te laten sporten binnen of buiten een sportclub?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat dat laatste betreft, wil ik even meegeven – het is misschien contra-intuïtief – dat wij er met het Vlaamse sportbeleid de afgelopen jaren nog altijd in slagen om steeds meer Vlamingen aan het sporten en bewegen te zetten. Steeds meer! Zelfs in die mate dat we het slachtoffer zijn geworden van ons eigen succes, dat we in de sportclubs vrijwilligers ontberen omdat dat brede aantal nog altijd alle historische records doorbreekt.

Maar ik wil het ten gronde hebben over de Vlaamse Rand. Vooruit is altijd kritisch over het Vlaamse Randfonds. Wij zijn er, in tegenstelling tot de vorige edities en tot vorige regeringen, inderdaad in geslaagd om middelen vrij te maken voor een Vlaamse Randbeleid: 26 miljoen euro. Nu bent u bezorgd dat het geld niet opraakt. U bent altijd bezorgd over het uitgeven van andermans geld, maar ik kan u geruststellen: alles zal worden uitgegeven wat is uitgetrokken voor de Vlaamse Randdoelstellingen.

Mijnheer D’Haese, u doet een beetje meewarig over de Vlaamse Rand en de situatie van Vlamingen in de Rand. Dat is waarschijnlijk ook allemaal voorbijgestreefd en van geen tel. Maar om u maar één ding te zeggen: in onze regio is het toch nog altijd stuitend dat nog maar enkele maanden geleden een ouder koppel in Roosdaal, op 10 kilometer van hier, werd geconfronteerd met een kritische situatie waarin een kind kwam te overlijden en waarbij men er in dit land niet in slaagt om slechts 10 kilometer diep in Vlaams-Brabant, in Roosdaal, Nederlandstalige dringende hulpverlening te verschaffen. Vervolgens gaan die ouders naar het ziekenhuis met dat kind, dat ondertussen overleden is, en in dat Brusselse ziekenhuis is er niemand die die ouders te woord kan staan in de officiële landstaal, de landstaal van de meerderheid van de bevolking in dit land. In de hoofdstad van dit land slaagt men daar niet in. Hier zijn we altijd de kampioen om met hoogdravende resoluties het buitenland te kapittelen over het respect voor mensenrechten, maar we slagen er niet in om op 10 kilometer van dit parlement een fundamenteel mensenrecht te respecteren, namelijk het recht op dringende gezondheidszorg in de eigen taal.

Als u dus zegt, tot mijn spijt, dat de Vlaamse Randproblematiek absoluut niet acuut en niet meer actueel is, dan is dit een voorbeeld van het tegendeel. En ik vind het een schande dat dit nog bestaat in dit land. *(Applaus bij de N-VA en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik vind het jammer dat het Gordelfestival door sommige collega’s op flessen getrokken wordt. Het wordt afgedaan als een fait divers, als zijnde niet structureel, terwijl net het Gordelfestival de emanatie is van uw beleid, namelijk: het groene en Vlaamse karakter van onze regio bewaken en proberen te vrijwaren. Dat is nodig. U bewijst het ook in uw repliek, en daarvoor zal de N-VA altijd blijven strijden. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Steve Vandenberghe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de drempels inzake werken aan welbevinden die leerkrachten in de klas ervaren

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (Vooruit): Minister, collega's, in de klas kom je heel Vlaanderen tegen. En dat is precies de kracht van ons onderwijs vandaag: elkaar treffen, van elkaar leren en met elkaar leren. Jammer genoeg, beste collega's, is dat niet voor elk kind hetzelfde. Veel kinderen die naar school komen zijn met veel meer zaken bezig dan alleen het leren. Ze zijn angstig door de pijn van de blauwe plekken die ze nog hebben. Ze zijn onder de indruk van een ruzie die hun ouders hebben gehad. Ze hebben honger omdat ze geen ontbijt hadden en daarom met een lege maag naar school komen. En, collega's, het gaat helemaal niet helpen om door te verwijzen naar de ouders. Wat ook niet werkt, is aan de leerkrachten zeggen dat ze zich alleen maar moeten bezighouden met hun kerntaak, want dan schuif je de problematiek gewoon door en is dat een etterende tijdsbom.

U, minister, zegt dat dat niet jullie probleem is. U zegt dat ze moeten lesgeven en overgaan tot de orde van de dag. Maar dat is niet de juiste aanpak. Met onze fractie staan wij erop dat elk kind in de klas kan leren, met een volle maag, niet met angst voor bepaalde zaken die ze thuis hebben meegemaakt, en ook niet met honger, maar dat ook leerkrachten een luisterend oor hebben.

De alarmbellen stapelen zich zowel bij leerkrachten als hulpverleners op. Er is nood aan extra hulp in de klas, want leerkrachten willen helpen, maar welzijn en leren moeten daarvoor hand in hand gaan, en daar heeft het onderwijs nood aan. Minister, u stapelt project na project op, maar wanneer zult u de leerlingen en leerkrachten de ondersteuning geven die ze verdienen om leren en welzijn hand in hand te laten gaan? (*Applaus bij Vooruit, Groen en de PVDA*)

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik denk ik dat mentaal welzijn in ons hoger onderwijs en leerplichtonderwijs lang onder de radar is gebleven. Dat is in tijden van corona nog eens pijnlijk duidelijk geworden.

En u kunt veel zeggen, mijnheer Vandenberghe, en vervallen in uw oppositieratio, maar dat we bij uitstek in deze regering dat mentaal welzijn hebben opgepikt ... U moet het niet aan mij vragen. Vraag het aan specialisten ter zake. Die erkennen dat we nu effectief een beleid op poten hebben gezet, zowel in het hoger onderwijs als in het leerplichtonderwijs.

Ik denk daarbij aan kleine initiatieven. U noemt het een beetje meewarig een opeenstapeling van initiatieven en maatregelen allerhande. Ja, daarover gaat het net, over een opeenstapeling van maatregelen allerhande, die tot doel hebben om ervoor te zorgen dat er een versterkt mentaal onderwijsbeleid wordt gevoerd in het hoger onderwijs en het leerplichtonderwijs. Zo hebben we het ook opgevat, als een verplichting in het kader van leerlingenbegeleiding voor elke school, om ook voor dat mentaal welzijnsbeleid een specifieke aanpak te hebben.

Daarbij laten we hen niet in de kou staan, maar geven we een effectieve richtlijn, kader en inspiratie mee. De onderwijsinspectie zorgt er ook voor dat dat element van het leerlingenbeleid bij elke doorlichting ook effectief aan bod komt.

En ja, dat staat in zijn kinderschoenen, omdat we daar pas in deze regeerperiode veel resoluter mee gestart zijn. Ik stel vast dat de onderwijsinspectie ook rapporteert over het gegeven dat dat mentaal welzijnsbeleid wel effectief uitgerold wordt

in de scholen die worden doorgelicht. Dat is dus een evolutie in de goede richting. We zijn er nog lang niet, en het zal nog een tijdje duren.

Ik geef inderdaad ook mee dat er grenzen zijn. De kerntaak van leerkrachten is nog altijd lesgeven. Ik denk dat we het daarover eens zijn. Je kunt niet enerzijds zeggen dat er een ongelooflijk lerarentekort is, en dat we ervoor moeten zorgen dat leerkrachten zich moeten kunnen concentreren op hun kerntaken ... Dat geldt ook in deze materie. We moeten ervoor zorgen dat leerkrachten zich in eerste instantie toeleggen op het detecteren en signaleren, maar waar nodig ook op het doorverwijzen.

Zij moeten zich dus kunnen concentreren op hun kerntaak. Dat wil niet zeggen dat ze doof en blind moeten zijn voor welzijnsproblematieken, integendeel. Zij zijn natuurlijk niet de psycholoog en zij zijn geen professionals inzake welzijnswerk. Zij moeten vooral doorverwijzen. Ik denk dat we die boodschap moeten geven. We moeten niet alle leerkrachten overladen met alle taken, eenieder zijn taak. Hun taak is vooral detecteren, signaleren en doorverwijzen naar professionele hulp waar mogelijk en waar nodig.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (Vooruit): Minister, u verwijt mij een riedeltje vanuit de oppositie, ik verwijt u een riedeltje vanuit de meerderheid. U haalt mijn woorden uit de context. Ik vraag enkel een juiste ondersteuning van de leerkrachten, zodat ze hun kerntaken kunnen doen.

U doet uw verhaal, maar er zijn amper structurele resultaten. De Federale Regering, minister Vandembroucke, heeft wel de toegang gevonden van psychologische hulpverlening en steun voor de klassen. Hoe moeilijk het ook gaat, hij is er wel in geslaagd.

Ik hoor signalen, en dat zijn rode knipperlichten, zowel van leerkrachten als van hulpverleners in de jeugdzorg. Ze hebben die ondersteuning onvoldoende. Die verbinding van welzijn en onderwijs is er niet. Ik voel weer dat u niet bereid bent om dat te erkennen. Iedereen – leerkrachten, zorgverleners, jeugdhulp – spendeert te veel tijd aan andere zaken dan aan zijn kerntaken.

Daarom, minister, herhaal ik mijn vraag: maakt u er met uw collega-minister Crevits in de Vlaamse Regering nog werk van om onderwijs en welzijn meer aan elkaar te koppelen? Dat is in het belang van de kinderen die het moeilijk hebben in onze maatschappij, en dubbel moeilijk in de klas. *(Applaus bij Vooruit en Groen)*

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, de minister heeft inderdaad gezegd dat deze legislatuur, helaas door corona, het welbevinden meer op de agenda is gekomen. Welbevinden is wel op de agenda gekomen.

Ten tweede, er zijn investeringen gebeurd, ook op het meer preventieve luik, collega. Vanuit de N-VA schuiven wij dit naar voren. Reactief en curatief beleid is nooit goed, dan is het te laat. CLBch@t is daar een voorbeeld van, maar er zijn nog wel een aantal andere voorbeelden te geven.

Ten derde – en collega Grosemans is daar al een aantal keer over tussengekomen –, als we het psychosociaal welbevinden van de leerkracht niet willen overbelasten, dan mogen we – en dat is een oproep, collega –, op de leerkracht niet alle psychosociale druk van de leerling leggen. Wij doen dus vanuit de N-VA een oproep naar de ouders en een oproep om via de bijkomende middelen voor bijscholing de leraars de tools te geven om daarmee, met de nascholingsmiddelen, bewust aan de slag te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Mijnheer Vandenberghe, als moeder en als politica ben ik natuurlijk niet ongevoelig voor de problematiek die u schetst. We mogen niet uit het oog verliezen dat kinderen heel veel tijd op school spenderen, maar er zijn natuurlijk ook altijd heel lange periodes van vakantie waarbij ze niet op school zitten en ook in moeilijkheden zitten. Het belang van onderwijs is net emancipatie, is ervoor zorgen dat kinderen uit een moeilijke situatie zich daaruit kunnen worstelen. Daarvoor is het niveau van ons onderwijs juist zo belangrijk.

Ik kan alleen maar vaststellen dat de kwaliteit van ons onderwijs twintig jaar lang naar beneden gaat, onder andere onder impuls van het linkse gelijkheidsdenken. Het is juist daardoor dat die kinderen nu niet meer genoeg opgeleid worden en ook nooit meer uit de spiraal van armoede kunnen komen. Daarom vind ik wel dat we zeker aan die ouderlijke verantwoordelijkheid appel moeten doen, net om ons onderwijs weer op niveau te krijgen en net om die kinderen echt uit de miserie te krijgen, niet met lapmiddelen, maar echt structureel uit de miserie krijgen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): De Vlaamse Scholierenkoepel vroeg ook al wat extra aandacht voor het welzijn van onze leerlingen. Het is heel belangrijk om te weten wat er precies leeft bij onze leerlingen. Dat is blijkbaar niet altijd evident voor leerkrachten, die heel veel to do's hebben. Begrijpbaar, maar daar zijn tools voor. Zo hebben we bijvoorbeeld Appwel, dat is een app die ondersteund wordt door de Hogeschool PXL. Meer dan 140.000 leerlingen hebben hier al op ingetekend en hebben aangegeven wat hun problemen precies zijn. Dat helpt scholen om het beleid rond verhoogde en brede basiszorg uit te bouwen.

Heel concreet is mijn vraag, minister, de volgende. Het project loopt tot augustus 2024. Bent u bereid om dit soort projecten voort te zetten? Het helpt scholen om zicht te krijgen op wat de vragen zijn van leerlingen en hoe we hen kunnen ondersteunen op het vlak van welzijn. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik herhaal graag nog eens ons pleidooi – in 2021 hebben we dat voorstel gedaan – om een schoolpsycholoog per scholengemeenschap aan te stellen. Op die manier kan een psycholoog echt op scholen komen. Dat is een heel laagdrempelige manier voor leerlingen, maar evengoed voor schoolteams, die op die manier ook ondersteuning kunnen krijgen en geholpen kunnen worden als ze zelf met vragen zitten.

Minister, kunt u dat idee nog eens bekijken? Of kunnen we dat in een volgende legislatuur hopelijk invoeren?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Vandenberghe, dat is inderdaad oppositietaal. U zegt dat de Vlaamse Regering en minister Weyts er niets van bakken, en dat minister Vandembroucke keigoed is. Dat is dezelfde minister Vandembroucke die ook wel minister van Onderwijs is geweest en die uiteindelijk inzake het welbevinden van leerlingen toch niet zo gek veel heeft uitgerold. Dat is zelfs geen verwijt. Hij is een kind van zijn tijd. Dat is beleid van zijn tijd.

Net vandaag komt welbevinden, het mentale welzijn, effectief aan de oppervlakte en wordt er ook effectief iets aan gedaan. Maar daarbij zeggen we wel dat we de leerkrachten niet met alles mogen opzadelen. Zij moeten in essentie, zeker in

functie van de onderwijskwaliteit, lesgeven. Dat is hun kerntaak. Want de tijd van minister Vandenbroucke, en daarna ook nog, was een tijd waarin welbevinden en kennisverwerving enigszins als elkaars vijanden werden beschouwd, terwijl wij vandaag net zeggen, ook in ons streven naar meer onderwijskwaliteit, dat het ene het andere versterkt. Als je goed leert, zul je je beter voelen. En als je je beter voelt, zul je beter leren. Dat is een wezenlijke boodschap.

Net daarom is het ook zo dat we in ons decreet Leerlingenbegeleiding, ook in functie van ons streven naar meer onderwijskwaliteit, de aandacht voor dat mentale welzijn ook hebben meegenomen en dat we extra middelen hebben uitgetrokken voor Appwel. Dat is ondersteund en ontwikkeld op onze vraag. Dat is er gekomen, net zoals er meer professionaliseringsmiddelen zijn gekomen, op ons initiatief en op onze vraag. Het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) is aan de slag gegaan met mentaal welzijn en er is een heel platform tot stand gekomen voor de problematiek van mentaal welzijn voor studenten in het hoger onderwijs. En dat is nu ook aangepast in functie van het leerplichtonderwijs, waarbij men ook aan de slag gaat in het secundair onderwijs.

Maar vergeef me dat ik altijd zal blijven zeggen dat de leerkrachten het niet alleen aankunnen, dat het niet hun kerntaak is, dat zij moeten kunnen lesgeven, dat zij geen welzijnswerkers zijn en dat een school ook geen welzijnsinstelling is, maar dat hun eerste taak is: signaleren, detecteren en vervolgens doorverwijzen naar professionele hulp.

De voorzitter: De heer Vandenberghhe heeft het woord.

Steve Vandenberghhe (Vooruit): Uiteraard moeten ouders hun verantwoordelijkheid nemen, maar ik zal nooit aanvaarden dat kinderen die ouders hebben die dat niet doen, het kind van de rekening zijn. Ik zal dat nooit aanvaarden, zolang ik op de wereld ben, en ook niet dat de leerkrachten onvoldoende tijd hebben om voor die kinderen op te komen.

De alarmbellen bij experts, professionals en gezinnen, die zijn er. En u komt met argumenten waarom u bepaalde dingen niet hebt gedaan, maar structureel is er onvoldoende gebeurd. Je merkt dat ook bij de leerkrachten. Want hoelang kunnen leerkrachten nog doorgaan als ze de kinderen niet de hulp kunnen bieden die ze willen bieden? Te veel jonge leerkrachten, nieuwe leerkrachten die vol ambitie starten, haken af met een gebroken hart, omdat ze het op dat moment al niet meer zien zitten.

Wij staan met onze fractie voor sterk onderwijs. Ondersteun de leerkrachten en vooral alle leerlingen, zodanig dat elk kind op een gelijkwaardige manier ondersteund wordt en kan bijleren.

Minister, collega's, voorzitter, ik zal afsluiten met het volgende. Nog eens vijf jaar gaan voor dergelijk onderwijsbeleid, dat is niet oké. Want ons onderwijs kan dat niet nog eens vijf jaar op die manier aan. Ik dank u. (*Applaus bij Vooruit en Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, ik schors de vergadering even tot wanneer minister Demir aanwezig is voor de volgende actuele vragen.

– *De vergadering wordt geschorst om 15.13 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 15.14 uur.*

ACTUELE VRAAG van Inez De Coninck aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie (GOVC) betreffende de nieuwe omgevingsvergunning van Brussels Airport

ACTUELE VRAAG van Jan Laeremans aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het mogelijke einde van nachtvluchten op de luchthaven van Zaventem

ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie met betrekking tot de omgevingsvergunning van Brussels Airport

ACTUELE VRAAG van Els Ampe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een Vlaams advies dat nachtvluchten op Zaventem onmogelijk maakt

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, de Vlaamse Regering dient eind deze maand een beslissing te nemen over de nieuwe omgevingsvergunning van onze luchthaven. Dankzij het Stikstofdecreet is alvast één horde genomen en is het afleveren van een rechtszekere vergunning mogelijk. Maar recent bracht de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie (GOVC) haar advies uit. Het lijkt erop dat dit een nieuwe horde zal zijn die u zult moeten nemen, want de voorwaarden die de GOVC vooropstelt in haar advies, leggen toch echt wel serieuze beperkingen op aan onze luchthaven. Ik denk daarbij aan het plafonneren van het aantal vliegtuigbewegingen, maar ook aan het verstrengen van de stillere weekendnachten.

Minister, in een reactie stelde u reeds dat dit advies enkele zware voorwaarden suggereert die de exploitatie beperken, en u gaat ermee aan de slag om het evenwicht te vinden tussen welvaart en impact voor onze omgeving.

Kunt u aangeven hoe het verdere beslissingsproces zal verlopen?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Mijn voorganger heeft het al goed geschetst. Op dit ogenblik loopt de omgevingsaanvraagprocedure voor de verderzetting van de exploitatie van de luchthaven van Zaventem. Daarbij heeft de GOVC een belangrijk advies geformuleerd, waaruit wij onthouden dat stikstof niet langer een struikelblok is. Maar er komt een ander belangrijk probleem opduiken: de inperking van de geluidshinder.

Het is nogal logisch dat daar werk van wordt gemaakt, want vooral in de noordrand worden te veel mensen te vaak in hun slaap gestoord. Maar om nu te gaan eisen dat vanaf 2028 geen enkel vliegtuig tussen 23 uur en 7 uur nog meer dan 60 decibel mag produceren, dat is gewoon onhaalbaar. Die commissieleden weten donders goed dat dit zou neerkomen op een zo goed als totaalverbod voor nachtvluchten op Zaventem, want op dit ogenblik bestaat er geen enkel vliegtuig dat zo stil kan opstijgen of landen. Het zou natuurlijk een enorm negatieve impact hebben op de Vlaamse economie en tewerkstelling rond Zaventem, waar nu toch rond de 65.000 mensen rechtstreeks of onrechtstreeks de kost verdienen. Allicht zal dit leiden tot een zeer snelle verhuizing van de vrachtvluchtvaart naar de luchthavens in Wallonië, of zelfs andere buurlanden. Die zitten daar natuurlijk handenwrijvend op te wachten.

Dat is dus geen ernstige afweging van leefmilieu en economie, maar een activistische eis, waarbij we onszelf zwaar in de voet zouden schieten. Daarom, minister:

hoe gaat u om met dit advies? Hoe gaat u proberen de economische en ecologische belangen met elkaar te verzoenen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, collega's, dit is zeer ernstig. De economische doodsteek voor onze nationale luchthaven in Brussel dreigt: niet alleen voor de luchthaven, maar vooral voor een groot deel van die 26.000 jobs. Dat zijn 26.000 mensen die daar 's nachts en overdag gaan werken. En u, minister, bent met uw exclusieve bevoegdheid hierin de enige die dit kan tegenhouden.

Ik zou graag van u, vandaag, een engagement horen dat u de toekomst van de luchthaven van Zaventem wilt waarborgen. Op 8 juni loopt die omgevingsvergunning af. Wij hier in het parlement hadden allemaal gedacht dat stikstof het grootste probleem zou worden. Niets is minder waar. Vanuit onze eigen administratie komt nu een gigantisch hoge horde. De voorwaarden in het advies dat zij leveren, zijn onmogelijk te realiseren. Een beperking op het aantal vluchten, een zo goed als onmogelijk maken van het aantal nachtvluchten, en als klap op de vuurpijl, op termijn, na 7 uur 's avonds, zou een vliegtuig nog maar 60 decibel mogen produceren. Weet u wat dat is, 60 decibel, collega's? Dat is het lawaai dat wij hier met elkaar aan het uitwisselen zijn. Dat is 60 decibel.

De voorzitter: Zonder de micro aan dan?

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Als u de micro aan laat.

Dat zijn voorwaarden die het onmogelijk maken om een luchthaven economisch rendabel te houden.

Wat zal daar het gevolg van zijn? Dat is dat zo goed als alle nachtleveranciers, DHL, al die grote bedrijven, zich gaan wegtrekken. Wie is daar de dupe van? Dat zullen de mensen zijn die daar werken.

Ik ga heel duidelijk van u vragen of u zult meegaan in dat advies, dat van uw eigen administratie komt, of wilt u hier de voet dwars zetten en zeggen dat wij voor de economische leefbaarheid van de luchthaven van Zaventem zijn. Ik hoop dat u voor het tweede kiest, alsjeblieft. Want dit is enorm belangrijk, niet alleen voor Vlaams-Brabant, maar voor de Vlaamse welvaart in zijn geheel. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Ampe heeft het woord.

Els Ampe (Onafhankelijke): Minister Demir, binnenkort moet een vliegtuig stiller zijn dan een wasmachine 's nachts. Die absurde regel komt uit de koker van uw eigen administratie, een gepolitiseerde administratie. Ja, en die mensen komen dan met zo'n absurde regel. Het is zelfs absurder dan de Brusselse wetgeving. Dat is toch nogal straf.

Uiteindelijk krijgt de luchthaven van Zaventem zagezegd wel een positieve vergunning, maar met voorwaarden die absoluut onuitvoerbaar zijn. De mensen kennen dat wel. De mensen dienen ook een bouwvergunning in, en krijgen ook soms absurde regels van de administratie naar hun hoofd geslingerd. Maar hier bereikt de Vlaamse regulitis toch een nieuw toppunt. Nadat u de boeren hebt gepest, gaat u nu ook de piloten in Zaventem pesten. Het moet wel eens stoppen.

U kunt dit nu nog tegenhouden, dat is waar, en wij willen hier vandaag weten welke kant u kiest. Kiest u de kant van de dolgedraaiden, die vinden dat een vliegtuig minder lawaai moet maken dan een wasmachine? Of kiest u de kant van de economie en de industrie? Geef de industrie tien jaar extra om zich aan te passen, zodanig dat zij kunnen zorgen voor die stille vliegtuigen.

Daar hangen dus 65.000 jobs van af, niet alleen degenen die op de luchthaven werken, maar ook degenen die toeleverancier zijn. Daar hangt 5,4 miljard euro van af. Dat is het totaal dat die sector bijdraagt aan het bruto binnenlands product. Het is superbelangrijk om uitstel van executie te geven, en ik reken op u.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel, collega's. Eerst en vooral wil ik onderstrepen dat de vergunningsprocedure natuurlijk nog loopt, en het spreekt voor zich dat ik die procedure moet respecteren, en niet kan vooruitlopen op de finale beslissing. Het is een complex dossier, dat gaat u mij niet horen zeggen, maar het is inderdaad zo dat ik vorige week het advies van de GOVC heb ontvangen. Dat omvat 183 pagina's. Dat advies is gunstig onder voorwaarden.

Enkel als we naar het advies van het Departement Zorg kijken ... Welzijn is, voor alle duidelijkheid niet mijn bevoegdheid. Als dat wel mijn bevoegdheid was, zou het er, denk ik, anders aan toegaan, maar dat geheel terzijde. Het is het Departement Zorg dat natuurlijk een advies heeft verleend aan de GOVC. Tot twee keer toe zelfs was dat negatief. Daar komt die 60 decibel vandaan. Ik wil dat toch wel onderstrepen. Dat is niet mijn bevoegdheid, dat is een andere bevoegdheid van een andere minister. Ik ben niet bevoegd voor welzijn, en het Departement Zorg valt ook niet onder mijn bevoegdheid.

Inderdaad, 60 decibel betekent het geluid van een normaal gesprek op een normaal niveau, niet door de micro. Om u een idee te geven: 75 decibel is het geluid van een haardroger, en 85 decibel is het geluid van een voorbijrijdende vrachtwagen. Maar het Departement Zorg oordeelt dus dat die 60 decibel de norm is.

Zoals jullie mij kennen, denk ik dat ik altijd een goede afweging maak in elke vergunning. Dat is ook het geval in deze vergunning, want economie en welvaart zijn belangrijk. Dat gaat hier over vele jobs van heel veel mensen die zowel direct als indirect op de luchthaven werken, maar ook mensen die een vliegtuig nemen om op vakantie te gaan. Ik denk dus dat dat niet zozeer ter discussie staat, maar het is wel het zoeken naar een goed evenwicht tussen die economische en maatschappelijke activiteiten van de luchthaven dat belangrijk is. Daarnaast is er natuurlijk wel de hinder voor de mensen die daarrond wonen.

Dat evenwicht is alvast mijn bedoeling. Ik zal mijn verantwoordelijkheid nemen om dat evenwicht te vrijwaren in de vergunning.

Collega's, ik wil er tot slot op wijzen, mevrouw Ampe en de mijnheer van het Vlaams Belang, die zo hard tegen het Stikstofdecreet waren, waarom denkt u dat ik de afgelopen jaren mijn nek altijd heb uitgestoken? Dat was natuurlijk om zaken te kunnen vergunnen, de luchthaven van Zaventem te kunnen vergunnen. Dat is goed, want het advies is inderdaad gunstig. Er is geen issue rond stikstof. Dat is al een probleem minder.

Maar nu hebben we een andere bezorgdheid, een ander probleem dat uit het advies van het Departement Zorg komt, dat meegenomen is in het advies van de GOVC. Het is nu zoeken naar dat evenwicht.

Ik geef ook mee dat ik her en der gelezen heb dat er actoren zijn die het advies van de GOVC en de voorwaarden nog niet streng genoeg vinden. Onder meer federaal minister Gilkinet pleit zelfs openlijk voor een totaalverbod op nachtvluchten. Nu, om de vakbonden te citeren: "Dat zou een sociaal bloedbad zijn." Ik zal aan de heer De Croo vragen om zijn eigen minister misschien toch eens op zijn plaats te zetten. *(Opmerkingen van Maurits Vande Reyde)*

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, dank u wel voor uw uitvoerig antwoord. Het is een moeilijk dossier. U staat voor een moeilijke evenwichtsoefening, maar ik zou u willen vragen om te handelen in naam van het algemeen belang. Het algemeen belang is in dezen zowel het belang van onze economie, maar ook van onze gezondheid, het belang van de welvaart en van de leefbaarheid. Ik ben ervan overtuigd dat als daar één iemand in kan slagen, u dat bent. U hebt dat eerder al bewezen in andere dossiers.

Maar, collega's, het moet me van het hart: het dossier van de luchthaven zit niet enkel in dit halfroond. We wachten al jaren op een vliegwet. Dat zit hier aan de overkant bij de Federale Regering. Daar is nog geen stap vooruit gezet. Als ik dan sommige collega's hier hun verontwaardiging hoor uitdrukken over het verzekeren van de toekomst van onze luchthaven, dan hoop ik dat ze hun coalitiepartners aan de overkant ook eens aanspreken. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Minister, er zijn wat kwatongen die beweren dat er op uw kabinet mensen van Natuurpunt actief zijn. Daar ga ik het niet over hebben. Maar wanneer de Vlaamse administratie al activistisch begint te worden, geeft ons dat toch weinig vertrouwen als burger. We zouden toch verwachten dat men vanuit die hoek op een heel evenwichtige manier naar dit dossier zou kijken. Wat betreft het probleem van de geluidsoverlast in Oostende, daar hebben we toch ook een vergunning voor verleend. Daarin staat dat de omwonenden 's nachts een maximaal aantal keer overvlogen mogen worden. Wel ja, uit het milieueffectrapport (MER) dat al eerder op tafel lag, blijkt dus dat de noordrandgemeenten 's nachts en overdag, 's avonds ook nog meer zullen worden overvlogen en dat er toch ook vijf andere richtingen zijn. Waarom zou men hier het voorbeeld van Oostende niet volgen om te vermijden dat dat allemaal op dezelfde schouders terechtkomt?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, ik heb u en uw daadkracht op veel dossiers graag, maar hier gaat u niet zo simpel mee weggkomen. Dit is een exclusieve bevoegdheid van u. U bent de enige persoon in heel dit land die hierover kan beslissen tegen het einde van de maand. Dat is niet Vivaldi, dat zijn niet de zotten van Ecolo. Dat bent u. Op dit dossier hier en nu wijzen naar anderen, daar gaat u niet mee weggkomen.

Ik weet dat uw partij ... Ik zie de posts van onze vriend Theo over de toekomst van de luchthaven van Zaventem elke dag verschijnen. Wel, als u zo inzit met de economische toekomst en al die jobs, dan moet u hier heel duidelijk stellen, vandaag, in dit parlement, dat u niet meegaat in die drie voorwaarden die door uw eigen administratie, of die van de Vlaamse overheid alleszins, gesteld zijn. Ik zou daarover een heel duidelijk antwoord van u willen horen. Gaat u mee in die voorwaarden? Of gaat u zich daartegen opstellen en gaat u die voorwaarden niet opleggen? Ik hoop dat u het laatste kiest, want anders is er geen toekomst voor de luchthaven in Zaventem mogelijk. *(Applaus van Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: Mevrouw Ampe heeft het woord.

Els Ampe (Onafhankelijke): Minister Demir, ik vond uw antwoord heel verhelderend. U zegt dat de absurde maatregel dat die vliegtuigen zo stil moeten zijn, komt van een andere minister uit uw eigen regering. Het is niet uw schuld, het is de schuld van de minister van Welzijn, en wie is dat? *(Opmerkingen van minister Demir)*

Voilà. Het zal plezant zijn in die regering met mevrouw Crevits. Gaat u met haar uitpraten wat het eigenlijk wordt? Haar advies of uw advies? Ik zou graag vandaag

willen weten of u dat advies van 60 decibel naast u neerlegt. Kunnen wij daarop rekenen? Kunnen de 65.000 mensen die op de luchthaven of vlak daarbij werken met een gerust hart gaan slapen, of niet?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Collega's, ik heb hier een lijst. De grootste luchthaven in Europa, Londen Heathrow: geen nachtvluchten. De derde grootste luchthaven, Schiphol: afbouw van de nachtvluchten. De vierde grootste luchthaven in Europa, Frankfurt: geen nachtvluchten. De luchthaven van Orly: geen nachtvluchten. Zurich: geen nachtvluchten. München: geen nachtvluchten.

Wat de gewestelijke commissie voorstelt, gaat dus eigenlijk in de richting van wat bijna alle grote luchthavens in Europa die in stedelijk gebied liggen, aan het doen zijn. Alleen in Brussel schijnt dat automatisch te leiden tot de dood van die luchthaven. Bij mijn weten groeien de meeste van die andere. De echte activistische hysterie komt dus van degenen die hier staan te roepen dat eender welke overweging om de groei van de luchthaven te beperken, onmiddellijk tot het einde van de luchthaven zal leiden en het verlies van 64.000 jobs. Het zal wel zijn zeker omdat het verkiezingscampagne is?

Niemand is gediend bij dit soort hysterisch geroep. Waar het om gaat, en ik roep u daartoe op, minister, is: zoek een correcte balans tussen de gezondheid van die mensen, de gezondheidskosten op dit moment worden op 400 miljoen euro geschat, en het voortbestaan van de luchthaven. Samen met velen hoop ik dat u die vergunning geeft, maar wel op een serieuze, ernstige, weloverwogen, duurzame manier, en niet op basis van dit soort geroep dat alleen maar voor de verkiezingen dient. *(Applaus bij Vooruit en Groen)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (cd&v): De inzet van dit dossier is iets te groot om terug te vallen in politisering. We moeten een evenwicht vinden tussen de tienduizenden jobs die ervan afhangen en de tienduizenden mensen die in de omgeving wonen en met het geluid geconfronteerd worden. De vergunningsvoorwaarden mogen de economische ontwikkeling van de luchthaven niet fnuiken. Laat dat duidelijk zijn, dat is altijd ons standpunt geweest. Een plafond op het aantal vluchten en een totaal feitelijk verbod op nachtvluchten, dat is problematisch vanuit dat oogpunt, maar dat neemt niet weg dat er volgens ons wel degelijk concrete haalbare stappen vooruit kunnen worden gezet op het vlak van leefbaarheid.

Ik geef een voorbeeld. In samenspraak met de luchtvaartsector zijn we ervan overtuigd dat, onder andere door de vernieuwing van de vloot met geluidsarme motoren, het mogelijk moet zijn om op termijn te komen tot delen van de nacht die wel degelijk geluidsvrij zijn. Dat is iets fundamenteel anders dan wat in het advies staat. Dat is een haalbare optie in samenspraak met de luchtvaart, en die een grote stap vooruit kan zijn voor de leefbaarheid. Of, ten tweede, als het de zogenaamde emissienormen gaat, 'quality control' (QC), die tien jaar lang niet aangepast zijn: het moet mogelijk zijn om de meest luidruchtige toestellen eruit te halen zodat de geluidspieken in de nacht verdwijnen. Zo kan men komen tot een evenwicht tussen economische ontwikkeling en leefbaarheid, en op de twee punten, zeker het laatste, stappen vooruitzetten.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, de luchthaven van Zaventem zorgt voor een onwaarschijnlijke hinder voor de omwonenden. Honderdduizend omwonenden liggen letterlijk wakker van de geluidsoverlast. De nieuwe omgevingsvergunning is voor hen en voor u de kans om daar paal en perk aan te stellen. De Gewestelijke

Omgevingscommissie pleit nu voor een plafonnering van het aantal vluchten, en onmiddellijk schreeuwen Voka en co moord en brand alsof de economie zou instorten, maar dat is allemaal zonder enige onderbouwing. Die zeggen dat zomaar. Dat is pure emo.

Volgens de studie van Transport & Mobility zouden een plafond op het aantal vluchten en een verbod op nachtvluchten 400 miljoen euro aan gezondheidswinst opleveren, zonder verlies aan jobs. Minister, het is hoog tijd dat u het belang van de omwonenden en de werknemers laat primeren op de winst van Brussels Airport. Vandaar mijn vraag, minister, om bij de hervergunning een duurzame toekomst voor de luchthaven van Zaventem uit te tekenen, afgestemd op de gezondheid van de omwonenden en de medewerkers, op basis van gegevens, wetenschap en studies, in plaats van op emotionele slogans? (*Applaus bij Groen en van Ludwig Vandenhove*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, de luchthaven van Zaventem is de tweede economische pool van ons land, na de haven van Antwerpen. Er worden direct en indirect 64.000 mensen tewerkgesteld. Tegelijkertijd liggen heel wat mensen letterlijk wakker van de nachtvluchten daar. We moeten daar een oplossing voor zoeken en we moeten daar serieus over nadenken, maar die oplossing kan er niet in bestaan om alle nachtvluchten te verbieden, want dan riskeren we effectief dat grote spelers daar vertrekken. Dat zou heel veel jobs en economische welvaart kosten. Dat kunnen we ons echt niet permitteren.

Het is dus zoeken naar een oplossing. Wouter Dewulf, luchtvaarteconoom aan de Universiteit Antwerpen (UAntwerpen), zegt: "Laat ons geluidsnormen opleggen voor de vliegtuigen die opstijgen en landen op Zaventem, in plaats van de nachtvluchten te verbieden, om er op die manier voor te zorgen dat er minder geluidshinder is." Dat is goed voor de banen op Zaventem en dat is goed voor de bewoners. Hoe staat u daartegenover, minister?

En vooral, minister, is het voor u ook een prioriteit om die 64.000 jobs op de luchthaven te beschermen? (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mevrouw Ampe, ik ga u toch wel even corrigeren, want ik vind dat u dat zou moeten weten: adviezen worden niet verleend door ministers, maar door administraties. Dat is een belangrijk verschil. Ik wil ook onderlijnen dat het een advies is, een richting, maar dat betekent niet dat ik dat als minister zomaar moet overnemen.

Twee, ik wil heel duidelijk zijn over mijn bevoegdheid: het gaat inderdaad over een gedelegeerde bevoegdheid aan de minister, geen beslissing van de Vlaamse Regering, zoals de collega van Open Vld zegt. (*Opmerkingen van Maurits Vande Reyde*)

Ja, ik zeg het toch: het is een gedelegeerde beslissing aan mij als minister. Zoals ik in alle dossiers doe, heb ik mijn verantwoordelijkheid genomen. Degenen die zich thuis of hier in het halfrond afvragen waarom ik drie jaar aan een stuk mijn nek heb uitgestoken voor dat Stikstofdecreet en heel veel bagger, shit en doodsb bedreigingen aan mijn adres heb gehad: dat was inderdaad voor dat algemeen belang, dat was om te kunnen blijven vergunnen in Vlaanderen. Ik wil daar heel duidelijk over zijn.

In dit dossier spelen natuurlijk opnieuw heel wat verschillende belangen: hinder, leefbaarheid voor de omgeving, welvaart, economie. Mijn betrachting is om een correcte en evenwichtige vergunningsbeslissing te nemen die het evenwicht garandeert tussen welvaart en leefbaarheid. Volgens mij moet dat ook mogelijk zijn. De

technologie gaat erop vooruit in verschillende industrieën, ook in de luchthaven van Zaventem.

Wie als finaliteit de sluiting van de luchthaven heeft, die moet op een ander adres zijn. Laat dat heel duidelijk zijn. *(Applaus van Arnout Coel)*

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik heb er alle vertrouwen in dat u er alles aan zult doen om dat evenwicht te vinden, dat moeilijk evenwicht tussen economie en leefbaarheid. Ik hoop dat u voor onze luchthaven een robuuste en rechtszekere vergunning kunt afleveren, want dat is in ieders belang. Niemand heeft er baat bij dat dat dossier in chaos belandt en dat de toekomst van onze luchthaven in het gedrang komt.

Collega's, het moet mij toch van het hart: premier De Croo beticht de Vlaamse Regering ervan haar huiswerk niet te maken omtrent het dossier van de nachtvluchten, een parlementslid van diezelfde partij beticht u ervan uw bevoegdheid te willen ontlopen, minister ... *(Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz)*

U hebt nog nooit uw bevoegdheid ontlopen, minister, maar ik zou u willen vragen: misschien moet u ook eens aan de Federale Regering vragen dat ze haar huiswerk maakt omtrent de Vliegwet. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor uw bijkomend antwoord. Als Vlaams Belang vinden we het belangrijk dat er in de nieuwe omgevingsvergunning vooral gestreefd wordt naar een eerlijke spreiding van de lasten. Dat is iets wat men federaal al meer dan twee decennia niet wil doen, en Brussel blijft sowieso buiten schot door zijn eigen geluidsnormen. Maar ook binnen Vlaams-Brabant is er een serieus onevenwicht tussen de noordrand en de ooststrand. Volgens het MER van Brussels Airport zou die groei gepaard gaan met een verdere belasting van de noordrandgemeenten, dus Machelen, Vilvoorde, Meise, Grimbergen en Wemmel terwijl de ooststrandgemeenten, zoals Kraainem en Wezembeek, veel minder overlast te verwerken zouden krijgen. Daarom dringen wij aan op een ernstig spreidingsplan dat door middel van de moderne bakens ook wel perfect gerealiseerd kan worden. We hopen dat u daar ook werk van wilt maken.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Collega's, ik hoor één duidelijk logisch standpunt, namelijk dat van Groen. Die willen de luchthaven gewoon weg. *(Opmerkingen bij Groen)*

Dat past binnen hun ideologische voornemens, dus dat is duidelijk.

Mijnheer Tobback, het verbaast me dat u spreekt over hysterie en roepers, dus volgens u bestaat de socialistische vakbond uit hysterische roepers, want die zegt ook dat die voorwaarden totaal onwerkbaar zijn. Ik neem aan dat u hun ook gaat zeggen dat uw eigen vakbond, die in het bestuur van uw partij zit, hysterische roepers zijn. De 'voice of reason' zijn, vreemd genoeg misschien, de collega's van de PVDA en cd&v die zeggen dat we uiteraard een evenwicht moeten vinden.

Dat gebeurt op dit moment al. Er worden al innovaties toegepast. De laatste tien jaar zijn de geluidsnormen verstrengd en de technologische innovaties van de vliegtuigen verstevigd. Uiteraard moeten we bekijken hoe we dat nog beter kunnen doen om de overlast zo veel mogelijk te beperken. Het is niet dat die actiegroepen

ongelijk hebben, maar de oplossing die hier voorligt, die drie voorwaarden, is compleet van de pot gerukt.

Minister, u wilt het niet met zoveel woorden zeggen, maar ik onthoud dat u ook vindt dat die totaal niet werkbaar zijn en dat u die naast zich neer gaat leggen in uw definitieve oordeel. Ik reken daar ook op, en laat ons alsjeblieft de toekomst van Zaventem bewaren. *(Applaus van Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: Mevrouw Ampe heeft het woord.

Els Ampe (Onafhankelijke): Alle mensen willen natuurlijk minder vliegtuiglawaai en propere lucht, en de industrie en wetenschappers zijn nu vliegtuigen aan het ontwerpen die ook minder lawaai zullen maken, maar die kunnen er niet voor zorgen dat in 2028 alle vliegtuigen die toekomen of vertrekken in Zaventem, stiller zijn dan een wasmachine, dus de vraag is opnieuw: gaat u dat absurde regeltje dat in het advies van uw collega is geslopen, naast zich neerleggen en gaat u dat vandaag vertellen, of stort u de hele sector in onzekerheid voor weken?

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de chaos bij Mijn VerbouwPremie en -Lening

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Goedemiddag, collega's en minister, een ander onderwerp, namelijk de renovatie van onze woningen. 50 procent van de woningen in Vlaanderen is ouder dan vijftig jaar. Een groot aantal daarvan verslindt energie en is op die manier bijzonder duur voor de bewoners. We hebben allemaal als doelstelling gesteld om die zo snel mogelijk gerenoveerd te krijgen. De doelstelling is om het innovatieritme te verdrievoudigen.

Het is ook duidelijk dat de renovatie opbrengt. Vandaag nog staat er een artikel in de krant over een studie die aantoonde dat wie een slecht geïsoleerde woning gaat renoveren naar gewoon niveau D, daarmee in totaal 43.000 euro kan winnen, dus renovatie brengt op. Alleen kan natuurlijk niet iedereen die renovatie betalen en financieren, vandaar dat we in Vlaanderen Mijn VerbouwPremie, een inkomensgerelateerde steun, hebben ontwikkeld en Mijn VerbouwLening voor degenen die niet het spaargeld hebben om die investering te doen.

Dat is goed, maar we hebben gisteren in het jaarrapport van de Vlaamse Ombudsdienst vastgesteld dat er wel wat problemen zijn op het terrein met betrekking tot communicatie en informatie over de premie, de verwerking ervan, maar ook de beroepsmogelijkheden als een aanvraag wordt afgewezen. Met betrekking tot Mijn VerbouwLening lezen we in het rapport dat de situatie op het terrein als chaotisch wordt omschreven door de ombudsman, waarbij vermeld wordt dat er doorlooptijden zijn tot acht maanden en offertes die opgevraagd werden, verlopen zijn, wat voor de betrokkenen gezinnen die willen renoveren, uiteraard problematisch is.

De vraag is heel eenvoudig, minister. Hoe evalueert u de Mijn VerbouwPremie en -Lening, en hoe zult u ervoor zorgen dat de problemen op het terrein – met lange aanvraagprocedures, moeilijkheden rond communicatie- en beroepsmogelijkheden – aangepakt en vermeden worden?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u voor de vraag. Misschien moeten we de waarheid zeggen, dat is altijd goed. Het verslag van de Vlaamse Ombudsdienst is een

momentopname van 2023, toen de premie pas was ingevoerd. Die kende een heel groot succes. Zo gaat dat, en dat is goed.

In het begin was de doorlooptijd inderdaad acht maanden. Om het geheugen van sommige collega's op te frissen: onder de vorige ministers was het altijd acht maanden. Door het succes van de premies was het in het begin acht maanden. We hebben extra volk aangeworven, we hebben de Energiehuizen versterkt en de doorlooptijd is teruggedrongen tot vijf maanden.

We blijven daar natuurlijk aan werken, hoe korter de doorlooptijd, hoe beter, collega Bothuyne. Maar sta me toe om heel eerlijk het volgende mee te geven. Vinden we het echt zo erg om vijf maanden te wachten op een verbouwpremie? Vinden we dat erger dan bijvoorbeeld een jongere die jeugdhulp nodig heeft of een gehandicapte die een zorgbudget nodig heeft en daar jarenlang op moet wachten? Misschien is het goed om sommige dingen in perspectief te plaatsen. Dank u wel. *(Applaus bij Groen en Vooruit)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Dank u wel, minister, voor uw antwoord en voor uw informatie. Deze vraag ging over uw bevoegdheid. Ik had eigenlijk geen informatie gevraagd over de bevoegdheid van collega's. Uiteraard willen we allemaal wachtlijsten vermijden.

Ik hoop dat u het ermee eens bent dat een wachttijd van vijf maanden voor een premie of lening bij renovatie problematisch is als de gevraagde offerte van de aannemer maar een maand geldig is. Ik hoop dat u zich niet neerlegt bij een situatie waarbij mensen bijna een half jaar moeten wachten op een antwoord over de noodzakelijke renovatiesteun die we met deze regering hebben geïntroduceerd om ervoor te zorgen dat iedereen effectief mee kan in de renovatiegolf die we bepleiten.

Minister, mijn vraag blijft gewoon dezelfde: wat zult u doen om ervoor te zorgen dat de wachttijden, binnen uw bevoegdheid, verder zullen dalen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dank u, voorzitter. Ik heb ook het gevoel dat collega Bothuyne werkt met een beetje verouderde cijfers. De ervaring van zovelen, dat hoor ik toch, leert dat de behandeling van de dossiers tegenwoordig vlotter loopt. Men is daar tevreden over, maar er zijn inderdaad wel regionale verschillen.

De premie – en daarover gaat het toch in de eerste plaats, collega's – en de lening zijn bijzonder succesvol. Ze zijn succesvoller dan we met zijn alleen hadden gehoopt toen ze werden ingesteld. Dat is voor ons het allerbelangrijkste. Het gaat op bepaalde plaatsen iets trager, maar ik hoor de minister toch zeggen dat daaraan wordt gewerkt. Dat is goed, maar het zit in de schaduw van het grote succes van dit systeem.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, de Vlaamse Regering voerde de verplichte renovatie in en heeft op die manier de hardwerkende Vlaming opnieuw op kosten gejaagd binnen een reeds onbetaalbare woonmarkt. U wist dat veel mensen dat zouden willen recupereren via de Mijn VerbouwPremie en -Lening. Wat blijkt nu? De diensten waren er niet op voorbereid en kunnen die druk niet aan. Resultaat: maandenlang wachten op leningen en premies.

Of het nu gaat over deze materie of andere bevoegdheden, vijf maanden is veel te lang. De samenvatting van deze Vlaamse Regering is: de Vlaming zal wel betalen.

Nu, minister, de Vlaming is het kotsbeu. De Vlaming wil niet langer uitgeperst worden zoals een goedkope citroen. Behandel hem dan ook niet zo. Geef Vlamingen voldoende tijd en ademruimte om hun eigen plannen eindelijk te kunnen verwezenlijken, zonder bemoeienissen van deze Vlaamse Regering.

Dank u wel. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Dat is natuurlijk compleet van de pot gerukt. Wat deze Vlaamse Regering en deze Vlaamse meerderheid wil, is mensen helpen om een robuust, duurzaam en toekomstbestendig huis te krijgen, hen helpen om te renoveren, zodat ze minder energie moeten verbruiken, hen helpen zodat ze in een gezond, goed huis kunnen wonen. Daarom is die premie en zijn die leningen ingevoerd: voor de mensen die het moeilijk kunnen betalen, maar wel mee willen.

Ik vind het een beetje jammer. Je voelt dat de campagnetijd in aantocht is. Dus mijn vraag, minister, is: als de wachtlijsten zo belangrijk zijn, stel ik voor dat u nog snel aan minister Diependaele een begrotingswijziging vraagt, en uw hele budget overhevelt naar Zorg, om dat daarin te investeren. Daar gaat het vandaag niet over.

Onze bezorgdheid, en ik denk ook de uwe, is om ervoor te zorgen dat de centen die we vrijmaken, om exact de mensen die een huis willen kopen maar moeite hebben om het huis kwaliteitsvol te maken, vooruit te helpen. Die beslissing is goed, net zoals uw beslissing om de EcoHuizen in te schakelen om mensen te ontzorgen, zodat ze door de bomen het bos zien.

Dat is de manier waarop we moeten doorzetten. Dan denk ik niet dat de vraag is: hoe moeten we het afschaffen? Neen, de vraag is: kunnen we vandaag nog meer doen, zodat we ervoor kunnen zorgen dat meer bescheiden huiseigenaars kunnen genieten van een energiezuinig huis? (*Applaus bij Open Vld en cd&v*)

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, eerlijk klimaatbeleid is ervoor zorgen dat iedereen energiezuinig kan wonen. Wat stellen we vast, minister? Dat het beleid dat u nu voert, eigenlijk flopt. Want bijna de helft van de Vlamingen kan een grondige renovatie vandaag niet betalen, ook niet met de premies die al werden voorzien.

We zien ook dat een renovatiepremie eigenlijk gaat naar de 30 procent rijkste Vlamingen, terwijl mensen die moeilijker rondkomen eigenlijk echt het meeste voordeel hebben bij een goed beleid op het vlak van renovatie. Dus, minister, mijn vraag is dan ook: wanneer gaat u extra financiële ondersteuning voorzien voor mensen die het echt moeilijk hebben, voor de laagste inkomens en middelste inkomens? Hoe gaat u die mensen verder ontzorgen? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, u kent onze kritiek vanuit Vooruit op het systeem van premies en leningen. Inderdaad, een te groot deel ervan gaat naar mensen die ook zonder die premies en leningen hun renovatie zouden kunnen financieren. Een te klein deel gaat naar degenen die echt in de kou blijven staan, letterlijk en figuurlijk.

Er is ook gedurende een aantal jaren een chronisch probleem geweest van onderbesteding. Budgetten werden niet opgebruikt, omdat er grote achterstand was. Als het systeem dan al te selectief is, zou het ten minste goed kunnen werken. Want als het dat niet doet, beginnen mensen voor je het weet naar ambtenaren te bellen

om hun dossiers te regelen. Dat kan – en dan zal collega Bothuyne het met me eens zijn – ongetwijfeld niet de bedoeling zijn.

Minister, ik zou dus heel graag van u horen hoe het op dit moment staat met de concrete besteding van die budgetten, en het concrete effect ervan op de renovatiegraad in Vlaanderen. Zijn we dat geld momenteel ook echt aan het uitgeven? Komt het terecht bij wie het nodig heeft? Hebt u daar cijfers over? Wat is het effect op de renovatiegraad? Als het nul is, moeten we het eens herbekijken, denk ik. *(Applaus bij Vooruit en van Mieke Schauvliege)*

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u voor de verschillende tussenkomsten.

Mevrouw Blancquaert, de feiten spreken u tegen, belangrijke feiten. Wie een energieverblindende woning koopt en die vervolgens ook renoveert, zal op het einde van de rit ongeveer 57.000 euro voordeliger uitkomen dan wie een energiezuinige woning koopt. Dat zijn feiten. Dat komt uit een studie. Het is belangrijk dat ook het Vlaams Belang studies leest, en zich baseert op feiten, vooraleer men hier allerlei zaken poneert. *(Applaus bij de N-VA, Open Vld, Groen en Vooruit. Opmerkingen van Adeline Blancquaert)*

Mevrouw Blancquaert, u moet studies lezen. U kunt hier van alles komen zeggen en de mensen van alles wijsmaken, maar daar moet toch ergens een ondergrond voor zijn. Ik baseer mij op studies. Als je beleid voert – u gaat dat nog weten –, moet je je wel baseren op bepaalde studies. Dat gaat niet zo. *(Opmerkingen van Adeline Blancquaert)*

Wat de dossierbehandeling betreft, collega's, klopt het, inderdaad. In het begin hebben we enorm veel aanvragen gehad. We zaten toen aan een termijn van acht maanden. Jullie moeten weten dat dat tijdens de vorige legislatuur altijd acht maanden was. Zowel bij de minister van Energie als bij de minister van Wonen, was het altijd acht maanden. We zitten nu aan een doorlooptijd van vijf maanden. De bedoeling is dat we de doorlooptijden verder kunnen laten dalen, tot vier maanden in het voorjaar, en tot twee of drie maanden in het najaar.

Daarom hebben wij onder andere die Energiehuizen versterkt en ook extra volk aangeworven.

Er zijn ook wel wat verschillen. Bijvoorbeeld in de regio Turnhout is de gemiddelde doorlooptijd zelfs maar één maand. In de regio Aalst en in de Westhoek is de gemiddelde doorlooptijd twee maanden. In zes Energiehuizen is het gemiddelde vier maanden. Er zijn dus Energiehuizen die het veel beter doen. Zoals ik heb gezegd, is het de bedoeling om tegen het najaar naar twee tot drie maanden te gaan.

Collega Bothuyne, voor het Energiehuis van waar u schepen bent is de doorlooptijd iets hoger dan de gemiddelde doorlooptijd. Ik denk dus dat het goed is dat u daar even binnenstapt om eens te zien hoe of wat. Als een stad als Aalst aan een doorlooptijd van twee maanden komt, vind ik ook wel ... *(Opmerkingen van Robrecht Bothuyne)*

Niet bellen, inderdaad. Als parlements lid kunt u eens gaan horen bij het Energiehuis wat daar de problemen zijn.

We hebben ongeveer een half miljard euro gemobiliseerd voor iedereen die woningen renoveert. Inderdaad, die premies zijn toegankelijk voor de middenklasse. Groen noemt de middenklasse rijk. Ik denk dat u eens buiten moet komen, beste vrienden van Groen, want dat is niet zo. Het is goed dat we voor de mensen die werken die premies hebben opengesteld. Inderdaad, zij maken er gebruik van.

Collega Tobback, ik heb de cijfers niet bij, maar heel oude woningen worden meer gerenoveerd. Die analyse loopt, zoals ik ook in de commissie heb gezegd. Zodra dat is afgerond, kunnen we dat in zijn geheel bespreken. *(Applaus van Arnout Coel en Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Minister, dank u wel.

Collega's, ik denk dat elke Vlaming inderdaad een energiezuinige en comfortabele woning verdient. We moeten er alles aan doen om dat toegankelijk te maken voor elke Vlaming. Niet zoals de collega's van Vlaams Belang, die de mensen gewoon willen laten zitten in een verouderde en energieverblindende woning. *(Opmerkingen van Adeline Blancquaert)*

We moeten een beleid voeren dat de mensen effectief helpt. Studies wijzen ook uit dat dat geld oplevert: 43.000 euro extra opbrengst als je een energieverblindende woning renoveert. Het is onze taak en, minister, uw taak. Ik ben blij met uw toezegging om die doorlooptijden verder te verkorten en om inspanningen te leveren om ervoor te zorgen dat mensen die vragen hebben en die steun nodig hebben, die ook krijgen op een zo kort mogelijke termijn. Ik hoop ook dat u dat de komende maanden ter harte neemt en dat u ervoor zorgt dat wij elke Vlaming een energiezuinig huis kunnen bezorgen. *(Applaus van Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jeroen Tiebout aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de opwaardering van het kanaal Brussel-Charleroi

De voorzitter: De heer Tiebout heeft het woord.

Jeroen Tiebout (N-VA): Minister, verschillende bruggen over het Albertkanaal werden vernieuwd tot op een bepaalde hoogte, zodat vrachtschepen met drie lagen containers kunnen doorvaren. Voor het Seine-Scheldeproject geldt juist hetzelfde. En gisterenavond was er een infoavond in Halle over de opwaardering van het kanaal Brussel-Charleroi.

Dit is belangrijk. Als we drie lagen containers op een schip kunnen plaatsen, halen we een derde meer vrachtwagens van de weg en brengen we ze op de watersnelweg. Dat is absoluut cruciaal, niet alleen op het vlak van de mobiliteit maar ook op het vlak van duurzame mobiliteit, verkeersveiligheid en noem maar op. Dat klinkt logisch. Dat is altijd een van de zaken die het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest aanhaalt: steeds meer containers op de waterweg.

Maar de feiten zijn net iets anders. Ook voor wat betreft het woon-werkverkeer zeggen we dat er een modal shift moet worden gemaakt, dat we moeten overstappen op trein, tram en bus, en op fiets, en dus op de fietsostrade. Bij de heraanleg van die bruggen komt er ook al eens een fietsostrade aan te pas. Dat was buiten de waard gerekend. Ik heb mij eens bevraagd bij de Brusselse mobiliteitsgoeroes Persoons en Van den Brandt en bij de Haven van Brussel. Hun reactie was: "We zijn blij dat we een plein heraanleggen en een brug een beetje opkalefateren. Maar verhogen, zodat ook aan de andere kant van Brussel, met name in Vlaanderen en Wallonië, er twee tot drie containers op een schip kunnen, dat gaan we niet doen. We doen dat misschien een stukje. Er zijn enkele bruggen in orde. Andere zijn niet in orde. Maar de doorvaart van het noorden van Brussel naar Vlaanderen, Halle, Lembeek en dan verder in Wallonië: dat gaan we niet doen."

Minister, mijn vraag is dan ook simpel. Hoe wilt u het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ertoe brengen om toch de modal shift mogelijk te maken, om toch meer containers van de weg te halen en meer fietsostrades gedaan te krijgen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel voor uw vraag. Ik kan alleszins bevestigen dat wij aan Vlaamse zijde, met De Vlaamse Waterweg (DVW), volop werk maken van het verhogen van de bruggen, voor het kanaal Brussel-Charleroi: een waterweg klasse IV, wat inderdaad wil zeggen dat we daar toekomstgericht schepen met drie lagen containers willen laten varen. Alle bruggen moeten dan tot 7,2 meter gebracht worden, en dat doen we aan Vlaamse zijde ook. We hebben dat onder meer gedaan aan de Driefonteinenbrug in Sint-Pieters-Leeuw, en aan de Misiabrug en ook de Klarabrug in Halle.

We hebben uiteraard ook overleg met onze collega's van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en ook met het Waalse Gewest. Dat is een ambtelijk overleg op hoog niveau. En daar leggen we hun telkens ook voor dat ze best dezelfde initiatieven nemen om te zorgen voor de modal shift: meer transport van de weg en richting het water kunnen brengen.

In Anderlecht gaan we zelf de Pierre Marchantbrug nog doen. In Brussel heeft men de Suzan Danielbrug recent al op 7,2 meter gebracht. Ik denk dat u vooral verwijst naar de Kuregembrugbrug. Daar heeft men op dit ogenblik alleen het openbaar domein verfraaid en niet de brug zelf aangepast. Het openbaar domein werd verfraaid in het kader van een verkeersveiligheidsmaatregel. Ik hoop alleszins dat men in de toekomst, ook in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, alle bruggen op 7,2 meter gaat brengen, zodat we een vlotter trafiek over het water kunnen krijgen met containerschepen met drie lagen.

De voorzitter: De heer Tiebout heeft het woord.

Jeroen Tiebout (N-VA): Ik hoop met u mee, minister, maar ik vrees dat de realiteit net iets anders zal zijn, niet in het minst vanwege het antwoord van de haven van Brussel. U zei dat er vijftien bruggen zijn. Daarvan zijn er zeven 'à peu près', in het mooi Nederlands, in orde. De rest zullen jullie nog zien, maar het is nog ver weg. En 'en plus', in het mooi Nederlands, als jullie dat dan toch willen, dan moet het hellend vlak van Ronquières aangepast worden en moeten er allerlei zaken aangepast worden. Lees: jullie zullen wel zien wanneer het past, maar gaan die bruggen niet aanpassen.

Ik denk dat dat absoluut niet oké is. Ook deze kant van Vlaanderen heeft recht op een economische ontwikkeling die via de binnenvaart gaat, heeft ook recht op fietsostrades. Het antwoord op mijn vraag aan de kabinetten van staatssecretaris Persoons en Van den Brandt, was dat ze ernaar hebben gekeken maar dat het niet ging. Ze gaan de fietsostrades niet verbreden, niet aanleggen, niet onder de brug, niet erboven, maar ze zijn wel blij met de opwaardering van het plein.

Bijkomend zou ik u willen vragen op welke manier u de bedrijven ertoe wilt brengen om zoveel mogelijk van de vracht van de weg tot het water te krijgen, als het even kan ook langs het kanaal Brussel-Charleroi.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, ik moet zeggen dat ik enerzijds enthousiast word van de vraag van collega Tiebout en anderzijds ook een beetje verbaasd ben. Natuurlijk wil het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ook volop inzetten op transport via het water. Er wordt ook stevig geïnvesteerd in bijvoorbeeld fietspaden. Er kwamen deze legislatuur 70 kilometer bij. Er is dus wel heel wat in beweging, maar

het is natuurlijk ook zo dat als er vijftien bruggen in de hoofdstad van ons land liggen, het niet zo eenvoudig is om die gewoon even 7 meter hoger te leggen. Ik denk dat dat iets is wat we samen moeten bestuderen en waarvan misschien ook eens een kosten-batenanalyse gemaakt moet worden. Het hoofdverkeer op dat kanaal ligt toch tussen de Haven van Brussel en de Antwerpse regio. Ik denk dus dat het al heel goed is dat de bruggen daar verhoogd zijn, maar dat we zeker moeten kijken wat we verder kunnen doen in Brussel. We zijn het helemaal eens, collega Tiebout.

De voorzitter: Oké, dat wordt mooi. Uw toekomst ziet er echt mooi uit. Ik ben niemand vergeten?

Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Ik maak misschien toch even de vergelijking tussen het Albertkanaal en het kanaal Charleroi. Wat betreft het Albertkanaal: daar worden op jaarbasis ongeveer 40 miljoen ton goederen getransporteerd. Het is de grootste blauwe snelweg of watersnelweg, waar heel veel trafiek op zit. Als we dat vergelijken met het kanaal Charleroi: daar gaat het om 2,6 miljoen ton goederen. Het is dus wel een drastisch verschil. Bij het Albertkanaal ging het over 62 bruggen. We zijn daar in 2007 mee gestart. Ik ben blij: van 2007 tot 2019 heeft men een veertigtal bruggen aangepakt. De voorbije vier jaar hebben we de resterende 22 bruggen kunnen aanpakken, en dat maakt dat we daar nu onze containerschepen met vier lagen van en naar de haven van Antwerpen kunnen laten varen.

Het neemt niet weg dat, als we echt willen inzetten op die modal shift, op meer transport via het water – wat uiteraard veel duurzamer is –, we ook op al onze andere kanalen, waar het goederentransport een veel kleinere tonnage kent, de nodige aanpassingswerken zullen moeten uitvoeren. Wij doen het alleszins aan Vlaamse zijde. We zullen onze gewestelijke partners vragen om dat maximaal te doen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en uiteraard ook in het Waalse Gewest. Op die manier kunnen we veel meer trafiek over het water transporteren.

De voorzitter: De heer Tiebout heeft het woord.

Jeroen Tiebout (N-VA): Dank u wel, minister, dat lijkt me inderdaad aangewezen. De werken aan de Brusselse ring zijn volop bezig. Vanaf april of mei mag er in het weekend alvast geen vrachtverkeer meer over het viaduct van Vilvoorde. Als die vracht over de waterweg zou kunnen gaan, dan is dat toch dat al gewonnen.

Ik wil ook even meegeven dat het ook een beetje de vraag is van de kip of het ei. Colruyt ligt ook in Halle en heeft heel wat vrachtwagens die vanuit Antwerpen komen, zoals collega Bex al aanhaalde. Die zouden ook belevend kunnen worden, maar daarvan zegt men dat het hun probleem niet is. Een doorvaarthoogte waar drie containers door kunnen, zou aangewezen zijn. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sofie Mertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de wachttijden bij de autokeuring

De voorzitter: Mevrouw Mertens heeft het woord.

Sofie Mertens (cd&v): Iedereen kent het gevoel wel als die groene kaart, de uitnodiging om naar de keuring te gaan, in de bus valt. Ai, ai, wat gaat dat weer geven?

Er zijn al lange tijd veel klachten over de keuring. Het is al vaak besproken, hier en in de commissie. Het gaat dan over lange wachttijden, over niet tijdig een afspraak kunnen maken, over onduidelijkheid bij de keuring, enzovoort. Na aanhoudende

klachten is er een audit gebeurd die werd opgeleverd in maart vorig jaar. Nadien kwam de Groepering van Erkende Ondernemingen voor Autokeuring en Rijbewijs (GOCA) met een actieplan om die lange wachttijden en die klachten aan te pakken. We zijn nu bijna een jaar later, een jaar na de audit, bijna een jaar na het actieplan. Wat blijkt? De gemiddelde wachttijd is het afgelopen jaar niet drastisch gezakt: de wachttijd is gezakt van 39 dagen naar 37,5 dagen.

Gisteren kwam ook nog het rapport van de ombudsman beschikbaar. Daaruit blijkt dat het aantal klachten niet afgenomen is. Integendeel, het aantal klachten is vorig jaar met maar liefst 68 procent gestegen.

Minister, het aantal klachten bij de autokeuring moet dringend naar beneden. Wat gaat u hieraan doen op korte termijn? (*Applaus van Stijn De Roo en Arnout Coel*)

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, mevrouw Mertens. Zoals u heel duidelijk weet, nemen wij heel wat acties na de schrijnende toestanden tijdens de zomer van 2022. We hebben heel wat acties genomen. Wij hebben zelf die audit besteld, we hebben een benchmark en een financiële audit besteld. Tegelijkertijd hebben we instructies genomen om te zorgen dat de wachttijden zouden verminderen en de capaciteit zou verhogen.

Wat het belangrijkste is, is enerzijds dat we recent een besluit met de Vlaamse Regering hebben genomen. U weet dat de doorlooptijd van die regelgeving altijd een aantal maanden in beslag neemt. We hebben recentelijk een besluit genomen om de periodiciteit van de keuringen te verminderen. In plaats van om het jaar moet men straks slechts om de twee jaar gaan. We hebben tegelijkertijd ook een gedecentraliseerde keuring mogelijk gemaakt. Heel recent hebben we met de Vlaamse Regering groen licht gegeven voor het ontwerp van decreet op de herkeuringen bij erkende herstellende. Dat zal allemaal soelaas brengen.

Ik lees ook in het verslag van de ombudsdienst dat zij zeer lovend zijn over alle initiatieven die wij al genomen hebben. Kortom, u weet dat wij heel wat maatregelen nemen en ik hoop dat we die zo snel mogelijk kunnen uitvoeren. Volgende week bespreken we het ontwerp van decreet in de commissie. Ik hoop dat het dan heel snel hier in het parlement kan worden goedgekeurd door het volledige halfroed.

De voorzitter: Mevrouw Mertens heeft het woord.

Sofie Mertens (cd&v): Dank u voor uw antwoord, minister. U hebt inderdaad een aantal maatregelen genomen, een aantal daarvan ook op voorstel van cd&v. Maar het zijn een aantal losse maatregelen. Ik heb in de commissie ook al een aantal keren aangehaald dat er werk moet worden gemaakt van een stevige juridische wetgeving, aangepast aan de noden van vandaag, maar ook aan de noden van de toekomst. Ik denk daarbij aan elektrische wagens, die bijvoorbeeld op een aantal andere onderdelen zouden moeten worden gekeurd, zoals de batterijen.

U haalde net aan dat het ontwerp van decreet over de herkeuringen, dat het mogelijk maakt om herkeuringen bij garagisten te doen, in de commissie zal worden besproken. Ik lees op uw website dat de maatregel in het meest optimistische scenario in werking kan treden op 1 januari 2025, maar in het ontwerp van decreet zelf lezen we dat het decreet in werking zal treden op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt, uiterlijk op 1 januari 2026. Hoe komt het dat er zo'n verschil zit tussen die data? Welke stappen moeten er nog doorlopen worden om herkeuren bij garagisten mogelijk te maken?

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, u verwijst terecht naar een aantal maatregelen die zijn genomen, maar het is duidelijk onvoldoende. De spectaculaire stijging van het aantal klachten vorig jaar spreekt boekdelen.

Er zijn ook nog altijd problemen die blijven aanhouden. Ik verwijs naar de problemen met de roetfiltertest. We hebben dat duidelijk gelezen in een van de persartikels. Maar de ombudsman verwijst ook naar de verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid. Al jaren wordt er blijkbaar gewerkt aan een handboek van de technische keuring, waarin duidelijk alle eisen vermeld zouden moeten staan waaraan de auto's en dergelijke moeten voldoen. Momenteel zijn nog maar vier van de negen hoofdstukken van dat boek klaar. Dat leidt tot onduidelijkheid rond de regels en de eisen die worden gesteld. En dat leidt dan weer tot heel wat herkeuringen. Wanneer zal dat handboek klaar en ter beschikking zijn? Zult u, na nog maar eens een bevestiging in de pers dat die roetfiltertest niet accuraat is, die herbekijken en on hold zetten? En bent u bereid om de termijn voor herkeuringen te verlengen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Collega's, we moeten ook alles in perspectief durven te bekijken. Jaarlijks voeren de 43 keuringscentra 3,5 miljoen keuringen uit. In totaal spreken we dus over 0,027 procent van het aantal keuringen waarover er een klacht is.

Als we de klachten van 2023 van dichterbij gaan bekijken, zien we dat 24 procent van de klanten de wachttijden en de wachtrijen inderdaad te lang vindt. Ik denk dat we daarop moeten focussen. Ik denk dat we meer op afspraak moeten kunnen werken met de keuringsinstellingen. Als we kijken naar de buurlanden Duitsland, Frankrijk en Nederland, ligt dat aantal dicht bij de 100 procent. Als het meer op afspraak zou gebeuren, zou dat de keuringscentra natuurlijk ook meer marge kunnen geven om het aanbod te verwerken. Maar als er inderdaad meer op afspraak zou kunnen worden gewerkt, moeten we van de keuringscentra natuurlijk de absolute garantie krijgen dat de afspraak van klanten punctueel kan verlopen. En dan moet er ook iets gedaan worden om het eenvoudiger en klantvriendelijker te maken.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, geduld is een schone deugd. Het is gemiddeld 38 dagen wachten om een afspraak te kunnen maken bij de autokeuring. Op sommige plaatsen loopt dat zelfs op tot 65 of 66 dagen. Het is eigenlijk zo dat op het moment dat je je uitnodiging krijgt, 35 dagen voor het verstrijken van het keuringsattest, je al te laat bent om een afspraak te maken, wat toch een beetje te zot is voor woorden.

Ik weet, minister, dat u steeds zegt dat mensen niet moeten wachten op die uitnodiging, maar dat ze zelf in de gaten moeten houden wanneer ze naar de keuring moeten. Dat is natuurlijk een beetje wereldvreemd. Het is het een of het ander. Ofwel hebben mensen die uitnodiging niet nodig, en dan moeten we ze niet versturen. Ofwel hebben de mensen die herinnering wel nodig – wat ik persoonlijk wel denk – en dan kunnen we er het best voor zorgen dat we die toch op tijd versturen, zodat mensen niet nodeloos boetes krijgen door die slechte organisatie, doordat we die brieven laattijdig versturen.

Minister, bent u bereid om ervoor te zorgen dat die achterstand weggewerkt wordt en dat de uitnodigingen tijdig of vroeger verstuurd worden? *(Applaus van Kurt De Loor)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Goede collega's, als we praten over keuringen, dan denk ik dat het grootste probleem is, minister, dat heel wat wagens rondrijden

zonder keuring. Ik denk dat we daarmee de olifant in de kamer benoemen. Wat de termijnen betreft, denk ik dat u misschien de beste maatregel van deze legislatuur genomen hebt, minister, door in de toekomst de herkeuringen te laten geschieden bij de erkende garagisten. Mocht nu blijken dat de wachttijden bij de keuringscentra blijven oplopen of onaanvaardbaar hoog blijven, vanuit een perspectief van klantvriendelijkheid, dan moeten we overwegen om ook de gewone keuringen te laten gebeuren bij de erkende garagisten, zoals dat vandaag ook gebeurt in Nederland, minister.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ja, de autokeuringen zijn een hot topic, want we zijn hier bij wijze van spreken al bezig met de bespreking van het decreet die we volgende week in de commissie gaan voeren.

Minister, ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om een bezorgdheid met u te delen. Natuurlijk zijn er een aantal vragen over de autokeuring, die veel efficiënter en klantvriendelijker moet verlopen, maar u hebt beslist, of u bent van plan ervoor te zorgen, dat auto's voortaan maar om de twee jaar gekeurd moeten worden. Maar u weet ook dat Brusselaars en Walen perfect naar Vlaanderen kunnen komen om hun auto hier te laten keuren. Ik heb u daarover een schriftelijke vraag gesteld, omdat u dat tot dusver nog niet bestudeerd hebt. Ik denk dat het risico groot is dat, door het aantrekkingseffect van mensen die voor die tweejaarlijkse keuring zullen willen opteren, u ervoor zult zorgen dat er niet minder, maar meer auto's gekeurd zullen moeten worden. Omdat ik u er niet van wil verdenken om beleid te voeren zonder de feiten goed onderzocht te hebben, vroeg ik me af of u dat inmiddels al hebt kunnen bekijken.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel voor de vele vragen, collega's. Het is inderdaad een item dat leeft, en waar we inderdaad veel klachten over gekregen hebben na de maatregelen inzake de covidpandemie. Ik moet opnieuw verwijzen naar de situatie van 2020, toen mensen in rijenlange files soms urenlang stonden aan te schuiven om hun auto gekeurd te krijgen. Sommigen stellen voor om opnieuw een regeling te maken rond het afsprakenbeheer, om alleen op afspraak naar een keuring te gaan. Het is lange tijd zo geweest, tijdens de covidregeling, maar dat zorgde er juist voor dat heel veel mensen een boete kregen omdat ze niet tijdig een afspraak konden maken. We hebben dan aan de GOCA Vlaanderen gevraagd om te zorgen voor een performant afsprakenbeheer. Nadien hebben we ook een aantal instructies bepaald waarbij een aantal kleine elementen niet langer aanleiding geven tot een herkeuring. Ik denk bijvoorbeeld aan de situatie dat men een keuringsattest niet op papier bij zich heeft, omdat het nu ook digitaal kan, of men heeft zijn gelijkvormigheidsattest niet in de auto. Dat zijn kleine elementen.

Via een instructie hebben we ook opgelegd dat, als je binnen de maand kunt aantonen dat je geen afspraak kunt bekomen in een keuringscentrum, je geen boete moet betalen.

We zijn dus continu in een proces om een aantal maatregelen te nemen om de wachtrijen, en vooral de wachttijden, te verminderen.

Mevrouw Mertens, u zegt altijd: "Ik heb voorgesteld om de decretale werking en de periodiciteit in te voeren." Ik wil u er toch even aan herinneren dat dat in onze documenten stond, en dat het ook al in juni is toegelicht in de commissie. Maar het feit dat u dit voorstel alleszins heel erg genegen bent en zegt dat het uw voorstel is, neemt niet weg dat we dat via een besluit op de Vlaamse Regering hebben genomen. U kent ook de doorlooptijd van die besluiten. Ik denk dat u als coalitiepartner in de meerderheid perfect weet hoe het gaat. Door de doorlooptijd laten

die besluiten nog op zich wachten, maar we hebben alleszins zowel de keuring op verplaatsing, voor personenwagens en aanhangwagens, en ook de periodiciteit mee opgenomen. De periodiciteit gaat over het terugbrengen naar twee jaar in plaats van één jaar, uiteraard onder voorwaarde dat men maximum 160.000 kilometer heeft, en het voertuig niet ouder is dan tien jaar.

Vandaag lees ik in de krant dat u nu zelfs voorstelt dat we de grote gebreken op drie maanden zouden moeten gaan zetten. Sorry, mevrouw Mertens, dat gaan we absoluut niet doen. Naar een keuring gaan is nog altijd omwille van veiligheid en milieunormen. 'Grote gebreken', dat kan gaan over een lek, bijvoorbeeld olie die uit het voertuig loopt. Dan heeft dat een enorme milieu-impact. Het kan ook zijn dat de uitstoot van de wagen niet helemaal 'comme il faut' is, maar het kan ook betekenen dat uw stoplicht bijvoorbeeld niet werkt, dat uw pinklichten niet werken, of uw gordel. Dat zijn dingen die fundamenteel zijn voor verkeersveiligheid. Daarvoor blijven we de korte termijn van vijftien dagen eisen. Ik vind uw voorstel daaromtrent een beetje van de pot gerukt, en verre van een goed beleid inzake verkeersveiligheid.

Alleszins willen we wel zo snel mogelijk onze herkeuringen bij die erkende herstellende doorvoeren. Volgende week bespreken we inderdaad in de commissie dat ontwerp van decreet. Ik heb de voorbije weken meerdere intense vergaderingen gehad, zowel met Traxio als met GOCA, om ook al die uitvoeringsbesluiten tot een goed einde te brengen. U weet dat alle data op dit ogenblik bij GOCA zitten. We moeten daar samenwerkingsovereenkomsten voor afsluiten. U zult dat waarschijnlijk allemaal wel weten. Er is vandaag nog geen volledige zekerheid over wanneer het ontwerp van decreet over herkeuringen bij de erkende herstellende in werking kan treden, maar we mikken wel op januari 2025. Ook van Traxio hoor ik dat heel veel garagisten klaarstaan om dat effectief te doen. We mikken dus op januari 2025, maar de transfer van data, die samenwerkingsovereenkomst met GOCA, moet dan ook klaar zijn. Daarom is de uiterste datum januari 2026.

Ik ben er alleszins zeker van dat zowel die herkeuringen bij de erkende garagisten, maar ook de keuringen op verplaatsing voor personenwagens en aanhangwagens, als het terugbrengen van de periodiciteit, gaan zorgen voor veel meer capaciteit bij ons keuringsbedrijf. Tegelijkertijd moeten zij zorgen voor meer klantvriendelijkheid en voor een efficiëntere werking. Daarvoor hebben we inderdaad voor het eerst een klachtenbundeling bij de ombudsman gekregen. We hebben ook de kritieke prestatie-indicatoren (KPI) vastgelegd waar de keuringsbedrijven aan moeten voldoen. Voldoen ze niet, dan kan hun erkenning worden ingetrokken. Er wordt dus volop werk gemaakt van die KPI's, en men gaat daarmee verder.

Er werd ook gevraagd naar het handboek. Dat handboek is een continu proces. De elektrificatie van de wagens vraagt nieuwe toepassingen. Er is dus al heel veel aan aangepast, maar er moeten ook bijstellingen gebeuren. Ook daar zet men volop op in.

Ten slotte kom ik tot het overleg van de collega's van de andere gewesten. Ook op de interministeriële conferentie (IMC) hebben we dat gehad, maar recentelijk is nog heel ons voorstel geduid. We gaan voor een revolutionaire omwenteling in heel die keuringsregelgeving, maar ik denk dat we dat ook effectief moeten doen als we vandaag de klachten en problemen zien. Het is vandaag puur Vlaamse materie. Niks belet onze Waalse en Brusselse collega's om ons revolutionair voorstel te volgen. We hebben het geduid, en we gaan niet verder aan 'gold-plating' doen inzake Europese regelgeving. We gaan niet strenger worden dan de andere landen. Wij gaan hier met deze revolutionaire wijziging verder.

De voorzitter: Mevrouw Mertens heeft het woord.

Sofie Mertens (cd&v): Dank u, minister. Het is duidelijk: de klachten bij de autokeuring moeten dringend naar beneden, en ze zijn nu in stijgende lijn. Er is dus duidelijk meer nodig. De regelgeving rond de autokeuring nu dateert al van voor

de zesde staatshervorming. We zijn op een heel aantal zaken veel strenger dan hetgeen Europa ons oplegt, veel strenger dan hetgeen nodig is voor de verkeersveiligheid, zo ook het herkeuren van grote gebreken. Bij ons moet dat binnen de vijftien dagen gebeuren, wat onhaalbaar is. Europa vraagt daarrond een herkeuring binnen de twee maanden.

Minister, wij vragen een robuuste regelgeving op lange termijn. Ik dank u.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elke Sleurs aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de evolutie van het aantal octrooiaanvragen

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, collega's, in Vlaanderen moeten we het hebben van onze grijze hersencellen. Onze ondernemingen, de kennisinstellingen, zetten sterk in op onderzoek en ontwikkeling (O&O), en we plukken daar vandaag ook de vruchten van. De symbolische 3 procentnorm werd overtroffen, en als innovatieleider behoort Vlaanderen tot de top van Europa. Op het regionaal innovatiescorebord staan we in 2023 op de 23e plaats van 239 regio's.

Een belangrijk aandachtspunt voor Vlaanderen blijft inderdaad de valorisatie en het vermarkten van innovatie. Een octrooi of een patent is een goede graadmeter voor het resultaat van die investeringen in O&O. Maar op basis van de cijfers van het Europees Octrooibureau blijkt dat het aantal octrooiaanvragen wereldwijd is toegenomen. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, Vlaanderen en Wallonië volgen deze tendens niet, dat blijkt toch uit het persbericht dat ik mocht lezen.

Opvallend is wel dat een kleine 70 procent afkomstig is uit Vlaanderen. We zouden daarmee de tiende plaats op de ranglijst van de Europese regio's behouden. De universiteit van Gent en de KU Leuven staan in de top 3 van de Europese universiteiten. Minister, welke les leert u dat laatste bericht en de laatste cijfers? Hoe kan Vlaanderen verder de investeringen in onderzoek en ontwikkeling O&O nog beter valoriseren?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dank u wel, mevrouw Sleurs, voor de belangrijke vraag op een belangrijk moment, in de week van Flanders Technology & Innovation (FTI), de week waarin wij de excellente innovaties tonen, maar ook op een moment dat wij leidend zijn in Europa. U verwees ernaar: 3,6 procent van ons bruto binnenlands product (bbp) investeren we in onderzoek en ontwikkeling. Dat is meer dan 10 miljard euro. De cijfers moeten dan ook in een juist perspectief gezien worden. We hebben de laatste jaren een enorme stijging gekend. De kleine dip nu is geen structurele daling.

Ik verwijs graag naar de zeer gerenommeerde onderzoeksinstituten, onze strategische onderzoekscentra (SOC's): imec en het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), maar ook onze kennisinstellingen, onze universiteiten die heel wat octrooien aanvragen. Maar het kan altijd beter, we mogen ambitieus zijn. Dat mag zeker. Als bescheiden Vlamingen mogen we soms wat ambitieuzer zijn.

Daarom hebben we ook aan de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) gevraagd hoe we ervoor kunnen zorgen dat nog meer octrooien worden aangevraagd. Op basis van dat advies hebben we drie concrete maatregelen genomen. In eerste instantie hebben we het Industrieel Onderzoeksfonds (IOF) structureel versterkt met 5 miljoen euro, om meer toegepast onderzoek te krijgen, dat uiteindelijk gevaloriseerd moet worden met octrooien.

We hebben ook de convenant aangepast van imec en VIB om niet alleen in te zetten op kwantiteit, het aantal jaarlijks te realiseren octrooien, maar ook om dat te monitoren 'on the long term' om er ook voor te zorgen dat we impact creëren met onderzoek, want dat is natuurlijk cruciaal. De kwaliteit is dus ook voor ons belangrijk.

Ten derde: een heel grote uitdaging, nu en zeker ook in de toekomst, is om de kleine ondernemingen, onze kmo's, meer te ondersteunen bij onderzoek en ontwikkeling, bij het aanvragen van patenten en octrooien. Daar was een belangrijk advies: zowel het sensibiliseren als informeren en voor een stuk het dragen van de kosten. Daar is het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) mee aan de slag gegaan.

Ik denk dat we, wat dat betreft, heel duidelijk de weg ingeslagen zijn om onderzoek en ontwikkeling op dat hoog niveau te brengen. Daar zijn we. Daar blijven is de grote uitdaging. Ik zie, wat betreft ons kmo-weefsel, onze kleine ondernemingen, toch nog de grote uitdaging om de valorisatie tot op dat niveau nog veel beter te doen in de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, dank u wel voor uw uitgebreid antwoord. U hebt het inderdaad al aangehaald: een moeilijke schakel in het advies van VARIO zijn de kmo's. O&O is natuurlijk moeilijk voor een kmo, maar we hebben al zeer veel investeringen in onze kennisinstellingen gedaan. De cijfers tonen ook dat ze het zeer goed doen. Maar de kmo's blijven toch een zwakkere schakel. Ik bedoel dat niet negatief, maar daar is een hogere moeilijkheidsgraad. Minister, hebt u toch nog meer ideeën over hoe we de kmo's zouden kunnen betrekken om toch meer te kunnen investeren in O&O, hoe moeilijk het ook kan zijn? Want natuurlijk, hoe minder volk, hoe moeilijker ook om daar innovatie in te betrekken. Hebt u iets meer zicht op wat u zult doen met het advies van VARIO specifiek voor de kmo's?

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (cd&v): Mevrouw Sleurs, dank u wel voor interessante vraag. Vlaanderen heeft heel wat troeven, en onze kennisinstellingen zijn er daar minstens een van, maar ook alles wat met onderzoek en ontwikkeling te maken heeft, is daar een belangrijk onderdeel van. We zien ook bij het aanvragen van octrooien in de top 10 voor het eerst dat imec de toppositie inneemt. We mogen er fier op zijn dat imec daar de kop bekleedt op vlak van het aantal aanvragen.

We zien ook in de top 10 dat de meest productieve aanvragers vaak bedrijven, naast universiteiten, zijn die internationaal heel sterk staan. Collega Sleurs en de minister hebben het ook al aangehaald: onze kmo's zien we niet terug in die octrooiaanvragen. Daar moeten we iets aan doen. Octrooien en patenten mogen geen doel op zich zijn. Het moet vooral over kwalitatieve patenten gaan. Minister, op welke manier kunnen we onze kmo's nog beter betrekken in ons octrooibeleid?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Wat de ondersteuning van onze kmo's betreft, organiseren we via VLAIO de informatiesessies, een octrooi is relatief duur voor een kmo, dat weten we. Bij VLAIO kan een kmo voor 20.000 euro kosten voor een octrooi indienen. In vergelijking met de buurlanden zien we nogal wat mogelijkheden op dat vlak. Samenwerking tussen kmo's en universiteiten verder versterken, blijft een grote uitdaging, bijvoorbeeld om via de speerpuntclusters of de IOF-activiteiten (Industrieel Onderzoeksfonds) samen wat innovatieprojecten uit te rollen.

Uiteindelijk, mevrouw Sleurs, geloof ik heel sterk in grote infrastructuurprojecten. Naast middelen en mensen is die grote infrastructuur cruciaal. Ik maak van de

gelegenheid gebruik om nogmaals te verwijzen naar de Einstein Telescope. Dat is in mijn ogen het krachtigste vliegwieltje om voor meer octrooien en patenten te zorgen in de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Dank u, minister, ik kan u alleen maar steunen in uw ambitie. Ik ben daar ook heel tevreden over. Het is inderdaad het moment van Flanders Technology & Innovation. Dat is een versterking, een krachtige duw in de richting en in de rug van de jeugd die ons potentieel is voor verdere O&O en voor de verdere ontwikkeling van Vlaanderen. Wij steunen uw ambities in een goed O&O-beleid inzake octrooien. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneekhout aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het ontbreken van accurate cijfers rond vaccinatie

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opmars van kinkhoest en mazelen

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Collega's, minister, bij het begin van deze legislatuur waren wij, en dat is een goede traditie van Vlaanderen, internationaal koploper inzake vaccinaties. Ik zeg niet dat we dat vandaag niet meer zijn, want het is een goede traditie, maar we hebben toch wel redenen om een beetje bezorgd te zijn.

Net als onze buurlanden dreigen we steeds meer uitbraken te zien van mazelen en kinkhoest die ons bezorgd moeten maken. Het was een hele tijd evident dat dat soort ziektes in Vlaanderen bijna niet meer voorkwam, en die zouden nu terug zijn. Minister, u weet dat wij de voorbije jaren heel nauw hebben opgevolgd wat er gebeurt op het gebied van vaccinatie, maar als wij of virologen de vraag stellen aan u of uw diensten of iedereen die met de materie bezig is, blijkt dat er vandaag geen cijfers zijn over de vaccinaties.

Ik keer terug naar december 2021, toen onze fractie – samen met andere fracties uit meerderheid en oppositie – aan minister Beke onze bezorgdheid heeft geuit. We wisten dat er een impact kon zijn van de covidcrisis – denk aan het debat over de vaccinatie en vaccinatiegraad in Vlaanderen – en toen heeft de minister beloofd om de evolutie op te volgen. Vandaag zien we meer uitbraken ... *(Er weerklinkt kindergehuil.)*

Voorzitter, ik denk dat er een kindje in de plenaire vergaderzaal ... *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Het parlement staat natuurlijk open voor kinderen.

Als we naar de vaccinatiegraad vragen, en of het daaraan kan liggen, antwoorden de Vlaamse Regering of uw diensten, dat er geen cijfers zijn. Dat is heel zorgwekkend. Dat zijn geen magische cijfers, de vaccinaties worden toegediend door de huisarts, door de Huizen van het Kind, door de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB), dat zijn geen moeilijke data om te verzamelen. Minister, hoe komt dat? Hoe zullen we op korte termijn meer accurate cijfers hebben? Welke stappen zult u daarvoor zetten?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, mijn vraag over de vaccinatiegraad is ingegeven door de vaststelling dat bepaalde ziektes plots meer opduiken. Ik neem mazelen als voorbeeld: vorig jaar 67 gevallen, in 2022 slechts acht gevallen. De vaccinatiegraad en het voorkomen van die ziekte hangen natuurlijk nauw met elkaar samen.

Collega's, we zouden kunnen denken dat 67 gevallen van mazelen toch niet zo veel is, maar we zitten wel met het gegeven dat mazelen geen onschuldige ziekte is: het is een aandoening die in een aantal gevallen tot de dood leidt. Hetzelfde geldt voor kinkhoest. Kinkhoest is een aandoening die bij zuigelingen tot ademnood en overlijden kan leiden. Hoe hoger de vaccinatiegraad en hoe minder de ziekte voorkomt, des te beter voor iedereen.

Algemeen zou je kunnen zeggen: "Als er genoeg mensen gevaccineerd zijn, dan hoef ik mij niet meer te laten vaccineren." Dat zou een idee kunnen zijn dat leeft, maar dat heeft natuurlijk wel gevolgen voor de vaccinatiegraad en het voorkomen van bepaalde ziektes.

Een tweede zaak, collega's, is dat bepaalde vaccinaties herhaald moeten worden. Mensen zijn soms in de veronderstelling dat als ze ooit een prik hebben gehad, zij en hun omgeving voor altijd veilig zijn. Bij kinkhoest moet bijvoorbeeld vooral de omgeving beschermd zijn om de baby of zuigeling te beschermen.

Minister, we zien grote verschillen in vaccinatiegraad tussen bevolkingsgroepen, alsook in dit land, met langs de ene kant Vlaanderen, waar we volgens de laatste cijfers 93 procent halen, en met aan de andere kant Wallonië en Brussel, waar ze slechts 75 procent halen. Om beschermd te zijn, moeten we eigenlijk een graad van 95 procent halen. De collega heeft er ook al naar verwezen dat de cijfers blijkbaar niet accuraat zijn op dit moment.

Mijn vraag is dus hoe we nog meer kunnen inzetten op de gezondheidsdoelstellingen die we in Vlaanderen hebben bepaald om de vaccinatiegraad op punt te krijgen, zodat we die effectief kunnen behalen en de Vlaamse bevolking kunnen beschermen tegen mazelen en kinkhoest.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik kom heel graag naar de plenaire vergadering om vragen te beantwoorden, en ik was ontzettend blij, collega's, met deze vraag, want het shockeerde me echt, een paar dagen geleden, dat ik in een Vlaamse krant moest lezen dat we in Vlaanderen blind varen als het gaat over vaccinaties.

Wij hebben een van de beste vaccinatieregistratiesystemen ter wereld. In het kader van het mazelenprogramma wordt elk kindje gratis gevaccineerd. Elke vaccinatie en elke bestelling worden geregistreerd in Vaccinnet, een schitterend systeem waarmee we dag op dag kunnen opvolgen wie gevaccineerd is. We varen in Vlaanderen dus helemaal niet blind.

Ik heb zowel van Marc Van Ranst als van Pierre Vandamme een mail gekregen. Ik zal de mail van Marc Van Ranst voorlezen: "Vaccinnet is geweldig goed. Bij elke vaccinatievoordracht in binnen- en buitenland maak ik er reclame voor. Ik denk ook niet dat we in Vlaanderen blind varen. In Brussel en Wallonië, waar de grootste problemen zich nu stellen, hebben ze na 2022 echter geen enkel serieus idee meer over de evolutie van de vaccinatiegraad, maar we weten wel dat die zwaar onvoldoende is, zeker in Brussel." Deze mail vind ik het vermelden waard, omdat ik het heel moeilijk vind – en u kunt daar niets aan doen – dat er grote opiniestukken geschreven worden als zouden we blind varen, terwijl we een topsysteem hebben in Vlaanderen.

Collega's, ik zal jullie de cijfers geven. Voor de eerste dosis tegen mazelen, bof en rubella bij zuigelingen ligt de vaccinatiegraad op 96,2 procent. Dat is dus boven de

vereiste 95 procent, prima dus. Voor de tweede dosis is het 93,2 procent. Voor kinkhoest ligt de vaccinatiegraad voor de eerste dosis op 98,5 procent en voor de vierde dosis op 94,2 procent. Op basis van de gegevens uit Vaccinnet zien we geen verlaging van de vaccinatiegraad voor deze vaccins.

Waar zit de verwarring dan? Je hebt de werkelijke vaccinatie, maar daarnaast is er om de zoveel jaar een grote bevraging, een wetenschappelijke studie naar het waarom. Wat mij betreft, mag dat vaker, want daar kun je heel goede zaken uit afleiden en dat voegt iets toe aan de registratie, maar dat is zeer omvangrijk en zeer duur.

Ik hoop dat ik jullie toch een beetje heb kunnen geruststellen, collega's, dat de registratie en de opvolging goed gebeuren.

Ik zou daar nog een stap verder in willen gaan. Vandaag is het zo dat enkel de vaccinaties die deel uitmaken van het vaccinatieschema en gratis worden aangeboden, daarin zitten, maar eigenlijk zouden we alle vaccinaties moeten kunnen opnemen. Dat zou ons ook voor andere zaken heel veel extra informatie geven.

Collega's, dat is de reden waarom ik aan jullie gevraagd heb om in de commissie de nieuwe vaccinatiedoelstelling goed te keuren en ook nieuwe gezondheidsdoelstellingen, waarin we zeggen dat het goed is, maar het nog moet verbeteren, wat betekent: nog meer en beter registreren en communicatie gaan voeren naar die heel kwetsbare doelgroep. Als je 96 procent vaccineert, moet je nagaan wie die 4 procent zijn die we niet bereiken, hoe dat komt en hoe we ook hen kunnen overtuigen om in te stappen.

Collega's, ik hoop hiermee al wat helderheid gecreëerd te hebben. Vergeef me dat ik trots ben op wat we wel goed doen in Vlaanderen. We varen niet blind, maar het is echt mijn bedoeling om in de toekomst nog accurater te gaan registreren en heel specifiek de communicatie te richten op mensen voor wie het niet evident is om zich te laten vaccineren.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik begrijp ook dat u na zo'n berichtgeving tevreden bent dat wij de vraag stellen, zodat u het hier kan ophelderen. Onze tonaliteit was ook niet vernietigend of zo. Ik denk dat er inderdaad stappen gezet worden.

Voor mij blijft er nog wel een belangrijke openstaande vraag. We zien een verschuiving tussen de eerste vaccinatie en de tweede vaccinatie in beide groepen, zowel kinkhoest als mazelen. Dus ook daar is de vraag hoe het komt dat mensen die duidelijk niet principieel tegen zijn – want anders zouden ze het bij een eerste ronde ook niet doen – er niet in slagen om naar die tweede ronde te komen. Hoe verlagen we de drempel voor mensen? Wat speelt daar allemaal, ook bij latere vaccinaties? Later in het leven is dat van belang, maar als mensen er enkel en alleen de eerste weken mee bezig zijn en nadien het idee loslaten, dan hebben we natuurlijk op lange termijn wel een probleem. Ik weet niet of u daar extra inzichten hebt. Want ook dat blijft een grote opdracht, aangezien ik vermoed dat het net over de meest kwetsbare groepen zou kunnen gaan. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, bedankt dat u die berichtgeving toch even juist zet en verduidelijkt dat we in Vlaanderen wel degelijk weten waar we staan, in tegenstelling tot andere regio's in dit land. Wat u aanhaalde, is een goede zaak, en we willen echt vanuit de N-VA twee voorstellen doen. Als Vaccinnet alle vaccins zal bevatten en niet enkel de vaccins die opgenomen zijn in het schema, herinner mensen er dan actief aan om het rappel te gaan halen. Ik haal één concreet

voorbeeld aan: tekenencefalitis. Iedereen die ooit al naar Zuid-Europa is gegaan, wordt dat aangeraden. In Oostenrijk en Duitsland is dat een standaardvaccin. Dat moet om de zoveel jaren herhaald worden. Mensen zijn daar niet mee bezig. Ook bij mazelen en kinkhoest moet dat herhaald worden. Het is belangrijk om dat actief te doen om het aantal gevaccineerden te laten toenemen.

We stellen vandaag vast dat complottheorieën hier en daar toch ingang vinden, net zoals er mensen zijn die geloven dat natuurlijke weerstand alles oplost. We stellen voor om op die groepen en complotdenkers in te zetten om de totale Vlaamse bevolking beter te beschermen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Ik denk dat, meer dan algemene informatie-campagnes, het rechtstreekse contact met personen waar mensen vertrouwen in hebben hen kan helpen om hen te overtuigen alsnog kinderen te laten vaccineren wanneer ze twijfelen. Dus ik denk dat de rol van huisartsen en mensen in consultatiebureaus zoals Kind en Gezin, heel cruciaal is, in die zin dat mensen die aan het twijfelen zijn gegaan, niet overtuigd zullen worden door een algemene campagne die de overheid organiseert, maar wel door rechtstreeks contact met vertrouwensfiguren, mensen met wie zij rustig hun zorgen kunnen delen en die dan ook een rechtstreeks antwoord zouden geven. Is dat de manier waarop u hoopt toch ook twijfelaars over de streep te trekken? Of ziet u het eerder als een klassiekere vorm van informeren en campagnevoeren?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Naar aanleiding van de nieuwe gezondheidsdoelstelling vaccinaties werd er gewag gemaakt van een groot communicatieplan waar er niet op een bepaald vaccin wordt gespecificeerd. Dat is een goede zaak. Heel veel mensen worden immers geconfronteerd met de vaccinatieparadox: ze laten zich niet meer vaccineren omdat de ziektes niet meer zoveel voorkomen. Maar het is juist doordat zoveel mensen zich hebben laten vaccineren, dat je die ziektes minder hebt. Het is heel belangrijk om dat goed uit te leggen.

Die vertrouwenspersonen spelen een heel belangrijke rol, maar ik denk dat ook algemene sensibiliseringscampagnes een opstap kunnen zijn om het gesprek aan te gaan, bijvoorbeeld bij de huisarts. Dat hebben we gezien bij het pneumokokkenvaccin. Ouderen gingen veel meer vragen stellen aan de artsen en lieten zich vaker vaccineren.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maike De Rudder (cd&v): Minister, de vaccinatiegraad in Vlaanderen is inderdaad zeer hoog en dat is zeer goed. Het preventiebeleid bij onze nieuwkomers blijft wel nog een aandachtspunt. We moeten hen blijvend attenderen op de verplichte vaccinaties, maar ook op de aan te raden vaccinaties. Een aanklappend beleid is belangrijk.

Begin dit jaar is mijn gemeente ingegaan op een uitnodiging van Vlaanderen om een mobiel vaccinatieteam naar onze gemeente te laten komen. Zij zijn daar geweest. We hebben een dokter kunnen aanstellen en we hebben brieven gestuurd naar de mensen die daarvoor in aanmerking kwamen – in twee verschillende talen zelfs. En wat moeten we vaststellen? Dat er eigenlijk niemand is komen opdagen.

Dat is jammer, want Vlaanderen doet absoluut inspanningen en dat is een heel goede zaak. Het bewijst dat het voor die mensen een heel hoge drempel is om daarop in te gaan, vandaar onze blijvende vraag en steun om te blijven inzetten op de communicatie voor die specifieke doelgroepen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's. Er zijn heel veel vragen rond de communicatie.

Misschien eerst een woordje over de uitbraken die we hebben gekend. De uitbraken zijn gerelateerd aan import. De ziekte wordt geïmporteerd en dat komt vooral door het feit dat niet-gevaccineerde mensen naar hier komen, veelal uit Oost-Europa. Het is aan de Risk Management Group (RMG) om dat heel goed op te volgen. Als we uitbraken hebben is het niet omdat mensen die hier gewoonlijk verblijven zich niet laten vaccineren, maar het heeft eerder te maken ...

U kijkt zo streng? Dat is een nieuwe bril waarschijnlijk? U kijkt heel streng naar mij. Het is wel een schone bril, hoor, het valt op. *(Opmerkingen)*

Ik ging ook iets zeggen over de snor, maar ik ben nu mijn draad kwijt. *(Gelach)*

Ik word rood, dat is een slecht teken. Enfin, ik was aan het zeggen hoe het kwam dat er uitbraken zijn. Ik probeer mijn draad terug te vinden.

We komen dan bij de campagnes. Ik denk, collega Saeys en collega Van den Bossche en collega De Rudder en collega Vaneekhout, dat het van belang is om op twee paarden te wedden. Een algemene communicatiecampagne gaan we ook doen, omdat dit – zoals collega Saeys zegt – het opstapje kan zijn om mensen die naar de huisarts gaan erop te attenderen. Dat is één.

Twee, voor ons is ook het werken met mobiele vaccinatieteams heel belangrijk, collega De Rudder. Dat gaat via het Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH) in Antwerpen. Zij werken dat uit voor heel Vlaanderen. Het was in uw situatie niet succesvol, maar er zijn er die wel succesvol zijn. Het hangt ervan af – en dan kom ik bij collega Van den Bossche – hoe je het vertrouwen van mensen kunt winnen. Het is niet door een mobiel vaccinatiecentrum te parkeren voor de deur waar mensen wonen, dat men zich laat vaccineren. Er moet vertrouwen zijn om dat te laten doen, vandaar de aangepaste communicatie op maat van moeilijkere doelgroepen. Dat kunnen mensen zijn die uit een thuisland komen waar geen cultuur van vaccinatie aanwezig is, en die je moet overtuigen om zo'n spuitje – of iets anders – te nemen. Je moet ook proberen gesprekken te faciliteren tussen vaccinatoren en mensen die gevaccineerd moeten worden.

Tot slot – dat is denk ik waar u op doelde, collega Van den Bossche – het inzetten van beroepsverenigingen, intermediairs, en de eerste lijn, om het vertrouwen te stimuleren waar mensen komen. Op die vijf sporen willen we inzetten om het vaccinatievertrouwen hoog te houden.

Want er is een klein verschil, het is niet zo groot, tussen de eerste en vierde dosis – of de tweede dosis, afhankelijk van waarover het gaat. Het kan ook te maken hebben met slordigheid, dat men denkt dat één keer genoeg is. Je moet daarover blijven communiceren. Maar ik vind dat Kind en Gezin ook schitterend werk verricht, samen met de CLB's in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, dank u wel voor het antwoord. Mazelen en kinkhoest zijn ernstige infectieziekten, die een gigantisch risico kunnen vormen voor mensen die ermee in aanraking komen. Het zijn ook infectieziekten waarbij zelfs een lichte daling in de vaccinatiegraad een gigantische impact kan hebben. Het is een blijvende opdracht om specifiek, een-op-een, met mensen aan de slag te gaan, en die iedere keer te overtuigen.

Voor de rest, afsluitend, was ik een beetje bezorgd dat deze vraag niet de meest memorabele in de geschiedenis van dit parlement zou zijn, maar ik ben blij. Ik sluit me aan bij de complimenten over de prachtige bril van mijn fractieleider, en bij de ietwat gemengde boodschap over mijn snorharen, die, voor alle duidelijkheid, belangrijk zijn voor mijn mentaal welbevinden. Ik ga er dus van uit dat u samen met mij de strijd daarvoor blijft delen, dus ik dank u.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Er bestaat duidelijk geen vaccin tegen haargroei. Daar zijn collega Vaneeckhout en ikzelf het levende bewijs van, denk ik.

Voor de vaccins waarover we het hier hebben, moeten we toch de nodige aandacht hebben. We moeten aandacht hebben voor de communicatie. Er is het voorstel dat we vanuit de N-VA doen over de actieve herinnering voor mensen die de rappelvaccins moeten hebben, ook bij jongeren, ook bij vaccins die vandaag nog niet zijn opgenomen in het vaccinschema. De doelgroepen die we vandaag niet bereiken, maar die de groepsimmunitet in Vlaanderen bedreigen, de immunitet van alle Vlamingen, waardoor we weer uitbraken krijgen, en bijgevolg dus weer ziektes krijgen, daar moeten we toch paal en perk aan stellen.

Er zijn toch twee groepen ... Ik ben wel blij, collega Vaneeckhout, dat die vraag vandaag vanuit Groen wordt gesteld en ook wordt ondersteund. Want in het verleden was er soms het idee om groepsimmunitet en eigen immunitet op te bouwen zonder vaccin, en langs de andere kant had je de complotdenkers. Het is goed dat we daartegen toch een dam opwerpen, om onze Vlaamse bevolking in dezen gezond te houden. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de informatieplicht van zorginstellingen en woonzorgcentra met betrekking tot de levenseindeproblematiek

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, 17 maart was het de Dag van de Zorg. Dat is een mooie gelegenheid om het brede publiek te laten kennismaken met de verschillende zorginstellingen en ook met de woonzorgcentra in onze regio. Het was daarnaast ook de eerste Dag van de Zorg sinds de herwerkte Patiëntenrechtenwet van 2002, die gemoderniseerd werd in februari.

Professor Tom Goffin verwoordde het als volgt: "De patiënt als copiloot in zijn zorg is sterker verankerd." De vernieuwde wet houdt dus sterk rekening met de autonomie van de patiënt en met wat de patiënt zelf wil. Uiteraard is er ook de diagnostische en therapeutische vrijheid van de zorgverlener, die weet wat de patiënt nodig heeft. Maar de zorgverlener dient rekening te houden met de wensen van de patiënt in de uitoefening van die diagnostische en therapeutische vrijheid.

Een ander punt dat is opgenomen in de vernieuwde Patiëntenrechtenwet, betreft de bepaling van de voorafgaande zorgplanning. Zorgplanning is altijd belangrijk, maar zeker voor mensen die aan een ernstige aandoening lijden, of nadenken over zorg op hun oude dag, of bijvoorbeeld in een woonzorgcentrum zijn gaan wonen.

In al die scenario's is het belangrijk om zelf na te denken over toekomstige zorg: over wat je wel en ook over wat je niet wilt. Vanzelfsprekend is voorafgaande zorgplanning geen eenmalig gesprek, maar een herhaald overleg. Je beslissingen kun je vastleggen in een wilsverklaring of een negatieve wilsverklaring. Zorginstellingen en

woonzorgcentra hebben de plicht gevolg te geven aan de wensen van de patiënt, ook als dat gaat over euthanasie.

Toch hoort men vaak dat zorginstellingen hier geen gehoor aan geven, of dat ze vooral de nadruk leggen op palliatieve zorg, alsof palliatieve zorg tegengesteld zou zijn aan euthanasie. Quod non, meestal gaan die ook samen.

Dit soort situaties kunnen nochtans gemakkelijk worden vermeden door meer in te zetten op lezingen of informatiesessies, zowel voor de patiënten als voor het verzorgend personeel en voor de naaste omgeving van de patiënt. Die sessies kunnen dan worden georganiseerd door LEIF-artsen (LevensEinde InformatieForum) of door LEIF-vrijwilligers, die daarvoor de nodige opleiding hebben gekregen, waardoor de mensen op een goede manier geïnformeerd zijn.

Minister, ik vraag mij dan ook af welke stappen u zult ondernemen opdat iedere patiënt de juiste en volledige informatie ontvangt om voor zijn levenseinde een weloverwogen beslissing te kunnen nemen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega De Gucht voor de vraag. U haalt een zeer belangrijk thema aan. Het is bij veel mensen dezer dagen bijzonder actueel.

Ik ben het volstrekt met u eens dat het voor elke persoon, niet alleen voor mensen in woonzorgcentra maar voor elke persoon, heel belangrijk is om de zorgen te plannen. We willen dat mensen aan het stuur zitten, ook voor wat betreft de manier waarop ze de laatste fase van hun leven zullen beleven. Het is echt van belang dat het nog veel meer ingeburgerd geraakt in onze samenleving om die zorgplanning te doen.

Wat de woonzorgcentra betreft, hebben wij heel heldere regels. Dat weet u ook. Die zijn er. Het is verplicht om bij aankomst van iemand in een woonzorgcentrum een geïndividualiseerd en digitaal woonzorgleefplan te maken. Onze Vlaamse sociale bescherming (VSB) financiert ook personeelsleden die aantoonbare ervaring hebben in die vroegtijdige zorgplanning. Zorg hebben voor het levenseinde is een kerntaak in de woonzorgcentra.

De LEIF-artsen en LEIF-punten kunnen absoluut een grote rol spelen. Ik heb ook al het genoegen gehad om hen te leren kennen. Zij worden vanuit de Vlaamse overheid gesubsidieerd.

Het is voor ons echt van belang dat we van die ogenschijnlijke tegenstelling, die u zelf ook schetst, tussen je goed laten verzorgen en het al of niet de keuze kunnen maken voor euthanasie, geen tegenstelling maken, maar dat er voor alle mogelijkheden voldoende aandacht is.

Wij hebben al een heel traject afgelegd om daarover een heel goede en correcte informatie te geven. Dat zal in de komende maanden op dezelfde wijze of zelfs nog forser worden geaccentueerd.

Ik sta aan uw kant en ik denk met iedereen hier dat correcte informatie voor mensen het allerbelangrijkste is, ook als het gaat over die laatste fase van hun leven.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, dank u voor uw heel goede en positieve antwoord. Ik heb toch enkele bedenkingen.

Op welke manier gaat u ervoor zorgen dat bijvoorbeeld de Gasthuiszusters van Antwerpen, die in 2020 hun tekst rond levenseindezorg hebben aangepast ... Ze hebben hem geactualiseerd. Dat advies kadert in het voor de christelijke inspiratie

van de Gasthuiszusters ethisch moeilijke thema euthanasie en in de respectvolle dialoog met andere overtuigingen. Daarin staat, op pagina 8: "Het weigeren van een redelijk behandelvoorstel, in overeenstemming met de 'state of the art', kan wel de wettelijkheid van de euthanasievraag ondermijnen. De wetgever bepaalt immers dat er sprake moet zijn van een medisch uitzichtloze toestand. Een zorgvrager heeft dus het recht om een redelijk en curatief behandelingsperspectief te weigeren, maar dan kan aan het euthanasieverzoek geen gevolg gegeven worden." Ik ga even verder, op pagina 26: "Op deze manier beschermen we de zorgvrager tegen een doodswens die vervaagt in een warm, veilig en zin-verlenend zorgkader." Op pagina 27 staat: "De tijd die in werkelijkheid nodig is, wordt minimaal bepaald door het wettelijk kader, maar wordt eveneens bepaald door de ethische en medische complexiteit van de euthanasievraag. Objectieveerbare redenen voor een euthanasievraag vaststellen, vergt soms een herhaaldelijke toetsing in het kader van een langdurig en interdisciplinair zorgtraject."

Ik heb nog een paar andere voorbeelden, die ik straks perfect wil aantonen. Maar ik wil wel nog eentje vanuit Niel aanhalen. Daar staat letterlijk: "De vzw is van mening geen positief gevolg te kunnen verlenen aan het verzoek van een bewoner om euthanasie uit te voeren in onze instelling. Bij dergelijk verzoek zal de bewoner verwezen worden naar een voorziening waar deze mogelijkheid wel geboden wordt." Dit zijn woonzorgcentra in Vlaanderen vandaag. Dat staat er als richtlijn op welke manier er omgegaan moet worden met deze vraag.

Minister, op welke manier gaat u ervoor zorgen dat elk woonzorgcentrum op een juiste manier de wetten die ondertussen 22 jaar geleden gestemd zijn, gaat respecteren, en dat iedereen die daar de vraag naar stelt de vrijheid heeft dat die vraag op de plek waar de persoon op dat moment verblijft, gerespecteerd wordt? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, er bestaan inderdaad heel heldere regels in de woonzorgcentra, maar ik ga hier even de brug maken naar de thuismilieus. Er zijn ook heel veel mensen die thuis in een palliatieve fase zitten, en die zijn eigenlijk afhankelijk van de zorgplanning van de huisartsen. Ik weet wel dat huisartsen federale materie zijn, maar ik heb zelf meegemaakt dat ik aan de huisarts vroeg hoe het met de zorgplanning van mijn vader was. Die zei dat ze daarover niet praatten en dat ze de mensen daar niet mee lastigvallen. Dat zijn dus concrete situaties thuis.

Mijn concrete vraag is de volgende, minister. Hoe kunt u mensen thuis sterker maken en de palliatieve diensten, de thuisdiensten en ook de huisartsen informeren en verplichten ook de patiëntenrechten bij mensen die thuis blijven, te respecteren?

De voorzitter: Mevrouw Geerinckx heeft het woord.

Veerle Geerinckx (N-VA): Ik denk dat het inderdaad belangrijk is dat we blijven zeggen dat een waardig levenseinde voor iedereen belangrijk is. Op welke manier dat geregeld wordt, kan men enkel beslissen als men goed geïnformeerd is, en inderdaad in afspraak met de arts. Dat zorgt ervoor dat de wilsverklaring al minstens gekend is. Bij woonzorgcentra in Vlaanderen is dat eigenlijk wel goed geregeld, durf ik toch wel te zeggen. Bij de screening als je binnenkomt moet je aangeven wat je zorgplanning is en hoe die eruitziet. Met de hulp van de woonzorgcentra kom je er meestal wel, maar het blijft een beslissing van de patiënt samen met de arts. Het staat zelfs op de website van Vlaanderen, goed geïnformeerd: als de arts en patiënt tot die beslissing komen, dan kan en zal die worden uitgevoerd.

Ik denk dus dat die evenwichtsoefening altijd gemaakt zal moeten worden, dat het niet zo gemakkelijk is maar dat we ervoor zullen moeten zorgen dat we taboedoorbrekend werken en de dialoog blijven aangaan, zowel met de zorgomgeving als

met de patiënten zelf. Ik denk dat iedereen dan recht kan hebben op een waardig levenseinde, rekening houdend met de facetten die ertoe doen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Mensen met een zorgnood moeten altijd kwalitatieve zorg krijgen. Dat geldt natuurlijk a fortiori voor mensen in de laatste levensfase. Woonzorgcentra zijn, zoals de minister al zei, verplicht om werk te maken van vroegtijdige zorgplanning en levenseindezorg. Vlaanderen heeft er trouwens ook een referentiekader voor uitgewerkt.

Dat mensen hierover op voorhand de juiste informatie krijgen, dat ze hierover tijdig het gesprek kunnen aangaan, samen met hun familie, en dat ze ook heel duidelijk kunnen maken wat hun wensen zijn, maakt voor ons onlosmakelijk deel uit van die kwalitatieve zorg. Minister, in dat kader hebt u het ook mogelijk gemaakt dat woonzorgcentra subsidies gebruiken voor bijvoorbeeld een zorgethicus of spirituele begeleider. Ik zou u willen vragen of u weet of veel woonzorgcentra daar ook effectief gebruik van maken, en of u hen anders nog eens zult herinneren aan die mogelijkheid.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Minister, heel concreet zijn er wel wat gevallen bekend van mensen die de vraag stellen, waarbij men er in het woonzorgcentrum alles aan doet om die vraag nooit waarheid te laten worden, al was het maar door tijd te rekken en allerlei dingen te doen die eigenlijk enkel als doel hebben dat die persoon het recht op euthanasie niet zou uitoefenen. Sommigen zeggen familieleden zelfs direct dat als ze dat doen, de moeder of vader uit het woonzorgcentrum weggehaald moet worden. Dat zijn vaak momenten in een laatste levensfase. Er is geen enkele plek waar de mensen snel terecht kunnen om dat te melden en om die situatie recht te zetten.

Ik heb hierbij de volgende vraag. Wanneer iemand in die situatie komt, vaak een naaste, een kind bijvoorbeeld, en die merkt dat wat op papier staat, in de praktijk niet wordt gerespecteerd en dat de rechten niet worden nagekomen, wilt u het dan mogelijk maken dat die persoon onmiddellijk een meldpunt kan bereiken waardoor een snelle interventie mogelijk wordt en men niet te laat komt, waardoor iemand overlijdt op een manier die hij of zij nooit heeft gewild? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Zoals ik daarnet in mijn antwoord zei, collega's, is dit een zeer, zeer gevoelig thema.

Collega De Gucht, ik stel voor dat u mij... Ik heb proberen te schrijven, maar dat is niet eenvoudig met een actuele vraag. De regels zijn er voor iedereen, en die zijn ook gelijk voor iedereen, laat me daar zeer helder over zijn. Als er situaties zijn die niet conform de regelgeving zijn, dan betekent dat minstens dat die overgemaakt worden aan de inspectie en dat de inspectie daar actie in moet ondernemen, laat me daar helder over zijn. Dat zijn de instrumenten waarover ik beschik, dat weet u ook.

Ten tweede, voor mij is het respect voor de keuzes van mensen elementair. Ik vind het ook belangrijk dat mensen goed geïnformeerd worden. Dat was de teneur van mijn eerste antwoord: dat je geïnformeerd wordt dat het belangrijk is om na te denken over je levenseinde, over de planning van je levenseinde, over de rechten die je hebt, over het recht ook op palliatieve begeleiding. Ik voel dat er daar op heel veel plaatsen in Vlaanderen grote evoluties bezig zijn. Het raakt meer en meer ingeburgerd om erover te spreken, maar er zijn nog een aantal plaatsen ... Er is

ook nog een hele lange weg te gaan, laat het mij zo zeggen. Ik heb ook vermeld dat de LEIF-artsen en LEIF-punten een belangrijke rol spelen.

Ik ga hierover ook eens nadenken, collega Van den Bossche. Indien u zulke individuele situaties kent, informeer mij. We moeten er uiteraard voor zorgen dat, als mensen zich niet gerespecteerd voelen in datgene wat wettelijk mogelijk is en wat ze wensen, er uiteraard een plaats moet zijn waar ze daarmee terecht kunnen.

Collega's, als ik kijk naar de voorbije twee jaar waarin ik de bevoegdheid opgenomen heb, vind ik wel dat de bespreekbaarheid en het respect op dat vlak een stuk groter zijn geworden. Dat is mijn oprechte overtuiging.

Wat u voorgelezen hebt, waren waarschijnlijk de statuten? Ik weet niet wat dat precies was, maar bezorg mij dat nadien, dan kunnen we dat bekijken. Ik zal het ook overmaken aan onze inspectie. Voor mij is het superbelangrijk dat het veld gelijk is. De regels zijn er voor iedereen, onze subsidies zijn er voor iedereen, maar iedereen moet ook de mogelijkheden die er zijn, perfect gebruiken op een goede en respectabele manier.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Dank u voor uw antwoord, minister. Ik denk dat het inderdaad ongelooflijk belangrijk is dat dat men daar ook controles doet. Dit zijn zaken die gewoon van een website komen. Dit is niet iets uit interne documenten, dit komt gewoon van websites. Dat betekent met andere woorden dat men de afgelopen 22 jaar in dat woonzorgcentrum – er zijn er twaalf binnen die groep – deze regels heeft gehanteerd. Dit is dan nog de herwerkte versie, ik zou nog wel eens willen weten wat er dan in de eerste versie stond.

Ik vind een meldpunt een heel goede zaak, ik vind dat echt een heel goede zaak. Het probleem als het gaat over het levenseinde, is dat het altijd achteraf is. Dat gaat altijd over de familie die zegt dat de wil van de moeder of vader, of wie dan ook van de familie, niet gerespecteerd is. We hebben er ongelooflijk hard voor gestreden om ervoor te zorgen dat mensen zelf kunnen bepalen op welke manier zij met hun levenseinde omgaan. Daar is een duidelijke wetgeving rond. Ik vind dat dat moet worden gerespecteerd, ook door mensen die een andere overtuiging hebben en ook door instellingen. Op dat vlak zitten we op dezelfde lijn. Ik wil u dan ook oproepen om daar actief voor te pleiten en om de juiste informatie te laten geven door onafhankelijken.

Onder ons gezegd, minister: het aantal artsen in ons land die niet op de hoogte zijn van de wetgeving, blijft een ongelooflijke tekortkoming. Ook in de opleiding geneeskunde wordt daar bijna of geen aandacht aan besteed.

Dat is ook niet overal zo, maar zoals ik daarjuist heb gezegd, liggen palliatief en euthanasie in elkaars verlengde en moet daar samengewerkt worden. We moeten ervoor zorgen dat men op de hoogte is. Dat is echt een tekortkoming. Dat is ten nadele van diegenen die in de grootste nood zitten op het einde van hun leven.
(Applaus bij Groen en Vooruit)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het toekomstplan voor de kinderopvang, vastgelegd door de Toekomstgroep

ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de voorrangsregels die de Vlaamse Regering heeft vooropgesteld in de kinderopvang

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): "Net zwanger? Zoek opvang. Begin zo vroeg mogelijk aan de zoektocht, om tijdig een plaats te vinden." Dat is het officiële advies van de overheid, van Kind en Gezin, voor aanstaande ouders. Vlak nadat je je zwangerschapstest gedaan hebt, moet je op zoek naar een plek in de kinderopvang, moet je je op verschillende wachtlijsten gaan inschrijven, in de hoop dat je een plaats vindt tegen dat je weer aan het werk wilt.

En dat is al een hele tijd zo, minister. Ik ben die zoektocht twaalf jaar geleden zelf ook moeten starten, zoals vele ouders met mij. Maar de vorige minister van cd&v heeft in 2012 beloofd dat elk kind dat er nood aan had, vanaf 2020 een plek zou hebben in de kinderopvang. Dat was niet zomaar een belofte, dat is iets wat hij in een decreet heeft vastgelegd.

Vandaag zijn we 2024, vier jaar verder. En wat blijkt? Een op de drie ouders vindt geen plaats in de kinderopvang. Een op de drie! Onder deze Vlaamse Regering zijn er 1800 plaatsen verloren gegaan in de kinderopvang. En hoe komt dat? Er is een groot gebrek aan kinderbegeleiders.

Minister, ik ben tegen u aan het spreken. Het is vreemd als u dan tegelijkertijd met anderen spreekt. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Oké, maar ik heb graag dat, als ik een vraag stel, er ook geluisterd wordt. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Mijn tijd loopt, maar dan neem ik ook aan dat er geluisterd wordt als er een vraag gesteld wordt.

Hoe komt het dat er te weinig plaatsen zijn? Vooral doordat er een gebrek is aan kinderbegeleiders. Kinderbegeleiders geven aan dat de werkdruk in de kinderopvang veel te hoog is. Nergens in Europa moeten kinderbegeleiders voor zoveel kinderen zorgen als bij ons. Bovendien zijn de loon- en arbeidsvoorwaarden veel te laag. En we gaan er vandaag op achteruit, want blijkbaar wilt u nu een heel deel van de kinderen gewoon uitsluiten uit de kinderopvang. Enkel kinderen van wie de ouders minstens vier vijfde werken, gaan vandaag nog toegang krijgen tot kinderopvang. Die voorrangsregels hebt u ingevoerd.

Heel het werkveld – de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Raad van State, de Vlaamse Raad voor Welzijn, de kinderrechtencommissaris, het agentschap Opgroeien – heeft die regel met de grond gelijkemaakt. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Dit kan toch echt niet? Ik heb toch wel de tijd om een vraag te stellen?

De voorzitter: Tegen wie bent u nu aan het roepen? Tegen mij?

Lise Vandecasteele (PVDA): Tegen u, ja. Eerst word ik onderbroken ...

De voorzitter: Uw tijd is al meer dan een halve minuut om, en dat heeft niets te maken met het feit dat minister Crevits iets tegen mij zei.

Lise Vandecasteele (PVDA): Dat heeft daar wel mee te maken.

De voorzitter: Kunt u uw vraag stellen?

Lise Vandecasteele (PVDA): Heel het werkveld heeft gezegd dat het een slecht idee was. Vandaag trekken zeventien organisaties naar het Grondwettelijk Hof met de vraag om die regel terug te trekken.

De voorzitter: Oké, uw vraag?

Lise Vandecasteele (PVDA): Mijn vraag is: gaat u wachten tot u opnieuw in het ongelijk wordt gesteld door het Grondwettelijk Hof? Of gaat u vandaag nog die regel terugtrekken? *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Vanochtend heeft de burger in handen genomen wat de Vlaamse Regering heeft verzaakt, namelijk kwetsbare burgers beschermen tegen de voorrangsregels – zeg maar uitsluitingsregels – in kinderopvang van de Vlaamse Regering. Want het roer wordt zeer drastisch omgegooid. Van de sociale eis om minimaal 20 procent kinderen in kwetsbare situaties op te vangen, ingevoerd door cd&v-minister Vanackere, voert deze Vlaamse Regering in dat er maximaal 10 procent kinderen in kwetsbare situaties kunnen worden opgevangen. Dat betekent dat het er dus ook nul mogen zijn.

En dat gebeurt niet zomaar. Dat gebeurt omdat de Vlaamse Regering haar voeten heeft geveegd aan een enorme consensus, in de kinderopvang zelf, van adviesraden zoals de SERV, van haar eigen rechterlijke macht, met de Raad van State, van haar eigen paraparlementair Kinderrechtencommissariaat, van haar eigen agent-schap, nota bene vorige donderdag nog eens bevestigd door het werk van de toekomstgroep, die u – en dat was een goede zaak – zelf in het leven hebt geroepen. Allemaal hebben die inhoud geboden, en u hebt ze met het parlement en de regering allemaal genegeerd. Daarvoor is er een uitdrukking, collega's. Dat is de arrogantie van de macht. En nu krijgt u het antwoord. *(Opmerkingen)*

Er wordt neen gezegd? Kijk naar de feiten. Vanmorgen waren het nog achttien organisaties. Het waren er daarna negentien. Ik denk dat de teller al op twintig staat, van organisaties die mensen met een handicap verdedigen tot armoedeorganisaties, over vakbonden, tot vrouwenorganisaties, tot en met het Humanistisch Verbond. Die stappen nu zelf naar het Grondwettelijk Hof, samen met de kinderopvang, tegen die uitsluitingsmaatregelen. Ze zeggen: "Dit is een ramp, dit is discriminatie, draai die uitsluitingsregels terug."

U hebt nog tot 1 april. Minister, gaat deze regering eindelijk luisteren naar specialisten, naar het middenveld, naar de werkgevers, naar de brede kinderopvang zelf, naar de ouders, naar de verdedigers van wie het moeilijk heeft, en deze uitsluitingsmaatregelen terugdraaien? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik ben toch een klein beetje verbaasd. Ik heb inderdaad om 10 uur vanmorgen het bericht gekregen dat een aantal organisaties naar het Grondwettelijk Hof gaan. Het is hun volste recht om dat te doen. Maar het debat rond de voorrangsregels in de kinderopvang zat in het programmadecreet, en is hier in dit parlement al een aantal maanden geleden uitvoerig besproken. Niet langer geleden dan gisteren is de discussie nog eens herhaald. Vandaar,

collega Vandecasteele, dat ik de voorzitter even aansprak. Ik zei: "Wat mevrouw Vandecasteele hier zegt, heeft ze letterlijk ook gisteren in de commissie van het parlement gezegd."

Celia Groothedde (Groen): Ik niet.

De voorzitter: Inderdaad, u niet.

Minister Hilde Crevits: Ik vind het raar dat dat terugkomt. Maar ik weet natuurlijk niet hoe dat hier gaat. Ik weet niet hoe het allemaal loopt, maar ik ben inderdaad om 10 uur deze ochtend verwittigd dat er een procedure bij het Grondwettelijk Hof loopt. Dat kan. Dat gebeurt nog. Ik weet niet wat de uitkomst van die procedure zal zijn. Collega's, ik heb ook het verzoekschrift nog niet gezien. Ik weet dus niet wat daarin staat. Ik weet ook niet of het ondertussen al neergelegd is. De procedure is aangekondigd.

Op zich heb ik daar begrip voor, dat organisaties zich organiseren om zich te verzetten tegen een bepaalde regel omdat ze wellicht menen dat een aantal zaken niet in orde zijn. Aan de andere kant vind ik ook dat er een absoluut verdedigbare logica zit achter de beslissing die we genomen hebben in het parlement, en die hier ook bevestigd is in dit parlement. Ik verklaar me nader.

Ten eerste, het recht op kinderopvang voor elk kind staat in onze decreetgeving, en is ook blijven staan in de decreetgeving. Dat mag er niet uit.

Ten tweede, wat mij betreft moeten die voorrangsregels zo snel mogelijk gewoon weg. In mijn ideale wereld zijn er geen voorrangsregels nodig.

Ten derde, ik las in een bepaalde krant dat alleen nog kinderen van werkende ouders plaats zullen hebben in de kinderopvang. Absoluut fout! Alle kinderen hebben recht op kinderopvang, maar als er meerdere kandidaten zijn voor één plaats bij de aanvraag, dan willen wij niet dat mensen die de moeite doen om fulltime te werken, in de kou blijven staan. Vandaar dat de voorrangsregel er gekomen is. We hebben vervolgens gekeken hoeveel situaties er gemiddeld zijn in de kinderopvang, als je kijkt naar mensen die werken, waar kwetsbaarheid een belangrijke factor kan zijn. Zo is de regel van 10 procent er gekomen. We denken dat dit ook moet volstaan om, naast de kinderopvangvoorzieningen die extra gesubsidieerd worden om kwetsbare kinderen op te vangen, daaraan ook te voldoen.

De regel gaat in op 1 april, collega's. Dat is over een goede maand. De sector is ook geïnformeerd en verwittigd. Ik heb natuurlijk het verzoekschrift nog niet gelezen, dat nu is neergelegd, of nog niet is neergelegd, ik weet het niet goed. Maar uiteraard is de beslissing genomen. Ze is ook hier in dit parlement goedgekeurd, en ik zal ze ook, samen met de sector, correct uitvoeren. We hebben ook al veel informatie gegeven, over hoe je bepaalde regels moet interpreteren. Dit geldt niet alleen voor mensen die fulltime werken, dat weten jullie. Ook mensen die werkzoekend zijn, die daarvoor in een traject zitten, die een opleiding volgen ... Zij komen allemaal voor deze regel in aanmerking.

Collega's, ik hoor heel vaak dat het niet oké is dat mensen hun job moeten laten staan omdat iemand in het gezin zwanger is, of omdat er een kindje geboren is. Welnu, voor zolang het nodig is, willen we hier ook soelaas aan brengen door ervoor te zorgen dat mensen die fulltime werken, absoluut niet in de kou blijven staan, zonder dat we de mogelijkheden afschaffen om voor andere situaties maximaal begrip te hebben, in de gevallen waar er concurrentie is tussen een aantal kandidaten om in de kinderopvang een plaats te krijgen. (*Applaus bij cd&v*)

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, u gaat er heel snel over dat uw partij in 2012 beloofde en wettelijk vastlegde dat elk kind een plaats zou hebben. Vandaag zijn we twaalf jaar verder sinds die belofte van uw voorganger van cd&v. Vandaag is er een immens groot tekort aan plaatsen. Een op vijf van de ouders geeft aan dat ze meer zouden gaan werken, mochten ze een plaats hebben in de kinderopvang.

Vandaag is uw beleid dat u kinderen gaat uitsluiten uit de kinderopvang. U zegt dan dat jullie willen voorkomen dat mensen die fulltime werken, geen toegang tot kinderopvang zouden hebben. Maar weet u hoeveel vrouwen er zelfs geen voltijds contract krijgen, bijvoorbeeld in de zorg? Zorgkundigen in woonzorgcentra, mensen die in winkels werken, zij krijgen zelfs geen voltijds contract, dat is zelfs geen keuze. Weet u hoeveel ouders er deeltijds werken omdat ze geen plaats hebben in de kinderopvang? Dat zijn allemaal ouders die u gaat uitsluiten uit de kinderopvang.

Bovendien sluit u ook heel wat kwetsbare groepen uit, kinderen die er net heel veel nood aan zouden hebben om naar de kinderopvang te gaan. Ik vind het wel straf dat u daar zo vlotjes over gaat, en dat u er niet op inzet om vooral veel plaatsen te creëren en te zorgen dat elk kind een plaats heeft. Dat wil dan zeggen dat er inderdaad nog volgende stappen moeten gebeuren.

U hebt nu, na de afgelopen Septemберverklaring, extra budget vrijgemaakt. Het kan daar niet bij stoppen. Er moet een verbetering komen van de loon- en arbeidsvoorwaarden, en er moet een snellere verlaging komen van de ratio, zodat we zorgen dat elk kind een plaats heeft in de kinderopvang. *(Applaus bij de PVDA en van Mieke Schauvliege)*

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Ik ben nu toch wel een beetje verbaasd over die verbazing, want zo goed als al die organisaties, zoals gezegd, hadden hun protest en hun redenen al aangekondigd, aangegeven en neergelegd via adviezen, via formeel overleg en informeel overleg. Ik vraag mij af of het nu echt 'après deze Vlaamse Regering le déluge' wordt.

Weet u, veel van de waarschuwingen gingen over mensen in armoede, mensen met een handicap, mensen in kwetsbare sectoren. De plaat die de Vlaamse Regering dan altijd opzet, is dat deze maatregel mensen aan het werk houdt, maar dat is onzin. Die mensen zijn zeer vaak aan het werk. Omdat ze een handicap hebben, mantelzorger zijn, in armoede leven, werken ze niet fulltime. De maatschappij gaat de prijs dus betalen omdat deze mensen geen plek meer vinden. Een opvang heeft vanaf 1 april – dat is binnen tien dagen – het recht om al die mensen aan de deur te laten staan. Het gaat niet alleen over kwetsbare ouders, het gaat over mensen in de zorg- en welzijnssector zonder voltijds contract, mensen in de dienstensectoren, waarvan u zo vaak al hebt gezegd dat jullie er geen mensen voor vinden, mensen die juist kortgeschoold zijn. Wacht maar tot deze regels echt van kracht zijn. U zit nu al met de handen in het haar? Wel, wacht maar.

De cynische klap op de vuurpijl is dat u zeer hard de kinderopvang treft, want in plaats van mensen te enthousiasmeren om naar de sector te komen, zitten zij nu heel hun huishoudelijk reglement opnieuw te schrijven, en zich af te vragen hoe ze de regels moeten implementeren, want die zijn helemaal niet duidelijk. Iemand schreef mij nu net: "Heeft de minister nu net gezegd dat de regels duidelijk zijn?" Ze zitten met de handen in het haar. U gaat uw eigen kinderbegeleiders aan de deur zetten.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik wil hier toch even duidelijk stellen dat hier dingen worden gezegd die gewoon manifest fout zijn. Een eerste fout: mensen moeten voltijds werken. Dat is niet juist. Het gaat over vier vijfde. Een tweede fout:

als mensen niet voltijds werken, worden ze uit de kinderopvang gestuurd. Dat is wat u zegt, mevrouw Groothedde. Dat is niet juist. (*Opmerkingen van Celia Groothedde*)

Er worden geen mensen buitengegoid. U hebt dat wel gezegd.

Als ik het optel, omvat het toekomstplan ongeveer 4,9 miljard euro. We hebben dan mensen nodig die werken. Zij zorgen voor de inkomsten om te kunnen investeren in die kinderopvang. Als er dan twee mensen tegelijkertijd aan de kinderopvang staan, is het dan niet logisch dat wij voorrang geven aan de werkende? Ik herhaal: mensen die vier vijfde werken. Als zij daar gelijktijdig staan, geven wij voorrang aan de werkende.

Weet je wat jammer is? Tussen de organisaties die naar het Grondwettelijk Hof stappen, zit er geen organisatie die de mensen vertegenwoordigt die werken. Dat zijn wij hier. Wij werken met hun belastinggeld. En ja, voor de N-VA zou ik heel graag hebben dat wij geen wachtlijsten en geen voorrangsregels hebben, maar ik stel samen met u vast dat er op dit moment in alle sectoren tekorten zijn. We kampen daar dus ook mee in de kinderopvang. Met de 270 miljoen euro die we daar met deze regering extra in investeren, proberen we daaraan te werken, maar kom hier niet gewoon leugens vertellen.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Collega's, het Vlaams Belang ziet het verstrengen van de voorrangsregels vooral als een stunt. Want na 25 jaar falend beleid op Welzijn wil cd&v op deze manier natuurlijk nog een kleine, weliswaar zeer kleine, vorm van betekenis zijn voor werkende ouders die nood hebben aan een plaats in de opvang. Want cd&v heeft door haar slecht bestuur zelf in de hand gewerkt dat meer en meer kinderopvanginitiatieven stoppen, waardoor er minder plaatsen vrij zijn en waardoor nu dergelijke maatregelen moeten worden ingevoerd.

Maar het is niet zo simpel. Hiermee is het probleem natuurlijk niet opgelost en het tekort aan plaatsen ook niet. Wat de regering nu wel doet, is het probleem doorschuiven naar de uitbaters van de kinderopvang. Want het zijn zij die administratieve lasten bij krijgen. Het zijn zij die de negatieve, slechte boodschappen mogen doorgeven aan de ouders. Het zijn zij die op het ogenblik dat het kind naar de opvang komt, opnieuw moeten controleren of dat kind nog wel in aanmerking komt voor die plaats in de opvang, of er nog voldaan is aan die criteria.

Minister, hoe zult u de opvolging van de voorrangsregels opvolgen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Collega's, hier wordt nu gedaan, een voorstelling gegeven, alsof er niks gebeurt in de sector, alsof er niet naar de sector wordt geluisterd. We hebben hier aanbevelingen gedaan in de Onderzoekscommissie naar de veiligheid in de kinderopvang. Die worden stelselmatig uitgevoerd. De minister heeft de opdracht gegeven aan een toekomstgroep om een toekomstvisie uit te schrijven. Ja, we vinden het belangrijk dat dat samen met de sector en experts gebeurt. Die hebben nu hun rapport ingediend.

Deze legislatuur is het budget voor de kinderopvang meer dan verdubbeld, naar 1,1 miljard euro jaarlijks. Alleen dit jaar al is er 270 miljoen euro extra. Dat is nodig, de sector wordt ermee versterkt. Denk maar aan de verlaging van de kind-begeleiderratio of de bijkomende vijfduizend plaatsen alleen al dit jaar. Ook volgende legislatuur zullen er bijkomende middelen nodig zijn. Onze partij zal de eerste zijn om die vooruit te schuiven, inderdaad, collega Groothedde, voor meer plaatsen want dan zijn er geen voorrangsregels meer nodig, en om alle ouders te

laten kiezen voor inkomensgerelateerde opvang en voor een verdere verlaging van de kind-begeleiderratio. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Moeten we streven naar bijkomende plaatsen? Moeten we streven naar een betere ratio, naar betaalbaarheid, naar toegankelijkheid? Daar is iedereen het wel over eens. Maar we zijn er nog niet, we zijn er nog niet. En dat is nu juist het probleem. Als je met een tekort aan plaatsen zit en als er meerdere kandidaten zijn voor één plaats, dan ga je regels, voorrangregels bepalen, en dat zijn werkende mensen. Het kan niet de bedoeling zijn om aan mensen te zeggen dat ze niet kunnen gaan werken omdat hun kind geen opvangplaats heeft. Wij gaan als overheid toch niet stimuleren dat mensen beter thuisblijven. Dat denk ik niet. En als er dan gezegd wordt dat kwetsbare kinderen geen toegang hebben, dat klopt niet. Je hebt de 10 procentregel. En dat je mensen volledig uitsluit, klopt ook niet. Ik hoop dat er in de toekomst voldoende aanbod zal zijn, dat we die voorrangregels kunnen afschaffen. Hoe sneller, hoe liever. Maar op dit moment, als er een keuze moet worden gemaakt, kies ik resoluut voor werkende ouders. *(Applaus bij de N-VA en cd&v)*

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, het beleid op kinderopvang heeft gewoon gefaald. Als je kijkt naar het decreet: tegen 2016 moest er voor de helft van de kinderen een opvangplek zijn, tegen 2020 voor iedereen met een opvangbehoefte. We zijn 2024 en we zitten nog maar aan 44 procent. We halen nog eens niet 50 procent. Wat doet u dan? U probeert de schaarste te herverdelen door net de kinderen die het meeste baat hebben bij kinderopvang – alle experts zeggen dat kwetsbare kinderen daar het meeste baat bij hebben – uit te sluiten. Voor ons is het heel duidelijk: elk kind heeft recht op een plek in de kinderopvang. Ze hebben er ook nood aan.

Vorige week, toen de toekomstgroep met dat rapport kwam, was ik voorzichtig positief. Ik vond uw reactie – want ik was aanwezig – best oké. Maar gisteren, tijdens de bespreking in de commissie, haalde u gewoon elk streefcijfer om naar een plek voor elk kind te gaan uit het ontwerp van decreet. Als ik vandaag de discussie hoor, denk ik dat het gewoon business as usual is. Men heeft nog altijd niet geleerd uit het feit dat het beleid gewoon faalt. De eenzijdige focus op meer plaatsen van de voorbije jaren, die er zelfs voor gezorgd heeft dat we naar een kind-begeleiderratio gaan die de hoogste is in Europa, heeft ervoor gezorgd dat er in plaats van meer plaatsen, minder plaatsen komen. Vorig jaar waren er 1800 plekken netto minder.

Dus we gaan echt naar een omslag moeten. Als ik de besprekingen van vandaag en gisteren hoor, vrees ik dat het werk van de Toekomstgroep voor deze regering op een koude steen valt. Het is goed dat er investeringen komen dit jaar, maar er is veel meer nodig om eindelijk naar een kinderopvang te gaan die kwalitatieve plaatsen biedt voor elk kind in Vlaanderen. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik denk dat sommigen de regels niet goed kennen. De regels rond kinderopvang om tot kwaliteit te komen en een kader te scheppen, bestaan tien jaar. Daarvoor was er niets, iedereen kon aan kinderopvang doen. Er was nauwelijks controle. Er waren nauwelijks regels. De maatschappij is veel veranderd. Als u nu kijkt wie voor het kwaliteitskader gezorgd heeft en op welke manier dat geïmplementeerd is, komt u inderdaad uit bij één bepaalde partij, namelijk die van mij, en ik ben daar trots op.

Ik ben ook trots op het feit dat we een enorme omwenteling aan het doorlopen zijn. Waar gaan de plaatsen in de kinderopvang verloren? Bij de onthaalouders, we hebben het werknemersstatuut ondertussen verankerd en we mogen 350 mensen extra in dat statuut laten stappen. Ze gingen ook verloren in de trap 1-plaatsen die slecht gesubsidieerd worden. We hebben daar een enorme stap voorwaarts gezet. Drie, 80 procent van de plaatsen zijn inkomensgerelateerd. Dat betekent dat mensen met het laagste inkomen in verhouding minder betalen dan mensen met een hoger inkomen. Dat zijn allemaal maatregelen om het speelveld goed te houden.

Bovendien, speciaal voor die mensen met die moeilijke statuten hebben we een oproep voor flexibele kinderopvang. Dezelfde partijen die me nu verwijten dat we mensen met moeilijke statuten nu zouden uitsluiten, zijn ook kwaad als ik een oproep doe om mensen met flexibele arbeidsuren extra kinderopvang te geven. Ik vind dat de wereld op zijn kop. We doen dat net voor hen en net voor hen maken we de mogelijkheden groter.

Het is niet van ganser harte dat ik voorrangsregels laat goedkeuren, absoluut niet. Het gaat over een probleem dat we moeten oplossen. De vorige voorrangsregels waren ook niet de hemel op aarde. We kregen permanent vragen van kinderopvanginitiatieven, kwade e-mails van ouders, die zeiden dat ze allebei fulltime werken en achteruit geschoven werden in de kinderopvang. Ik begrijp dat die mensen kwaad zijn. Naast de extra investeringen voor meer kwaliteit en meer plaatsen, gaan we nu door een periode waarin we inderdaad aan mensen die aan de slag zijn voorrang geven.

Ik wil nog een paar dingen rechtzetten. Iemand zegt hier dat ik alle verantwoordelijkheid bij de kinderopvanginitiatieven leg. Dat is absoluut onwaar. Tot vandaag, waar de nieuwe regels nog niet van toepassing zijn, moeten de kinderopvanginitiatieven ook voorrangsregels vervullen, maar een van die regels is de verplichting om 20 procent kwetsbare kinderen te nemen. Er zijn er die dat gewoon niet hebben in hun aanbod en andere kinderen toelaten. We schaffen die regel af en stellen een andere in de plaats. De verantwoordelijkheid wordt bij de ouders gelegd die een verklaring op eer moeten afleggen of ze werken en wat hun arbeidsstatuut is. Als je een plaats hebt, behoud je die. We gaan niet elke week een nieuwe verklaring opvragen. Mensen brengen die mee, dan wordt de toewijzing van de plaatsen gedaan en men behoudt die plaats. Evident gaan we daarin niet hakken.

Naar de administratie wordt het zeker niet slechter, absoluut niet, want de verantwoordelijkheid wordt bij de ouders gelegd. Men kan maar voortgaan op de verklaring die men krijgt. Op vandaag moet men dat ook doen. Ik ben blij met de inspanningen die we doen, maar ik hoop oprecht dat de extra financiële injectie die we nu geven aan de kinderopvang effectief kan leiden tot meer sterke plaatsen. Dat zijn plaatsen in trap 2. U weet dat we de plaatsen in trap 2b afgeschaft hebben. Wat mij betreft, moet dit zo snel mogelijk leiden naar meer en duurzame plaatsen.

Uiteraard ben ik het gesprek met een aantal organisaties al aangegaan. Ik zal dat met plezier nog eens doen in de nabije toekomst.

Mevrouw Groothedde, voor sommige mensen is het niet duidelijk. Laat het ons weten, de administratie levert veel inspanningen om iedereen helder te informeren. Geef ons alstublieft alle informatie. We zullen dat extra doen waar we kunnen.

De maatregelen die we genomen hebben, nemen we in het belang en voordeel van iedereen zolang er nog niet voldoende plaatsen zijn voor iedereen. Mensen die vier vijfde werken of als koppel gezamenlijk vier vijfde, op het ogenblik dat ze de aanvraag doen, willen we toch echt wel garanderen dat ze hun job echt niet zullen verliezen omdat er een kindje geboren wordt en ze geen plaats vinden in de kinderopvang. Dat vind ik een zeer aanvaardbare regel die we in het leven roepen, zonder afbreuk te doen aan de ruimte voor kwetsbare kinderen. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, u zegt dat de kinderopvang iets is waar cd&v trots op is, maar cd&v zit al vier decennia aan de knoppen van de kinderopvang in Vlaanderen, en dankzij cd&v is geldgebrek de rode draad die door de hele geschiedenis van de kinderopvang loopt.

Vandaag zeggen jullie: "We hopen op meer plaatsen." Minister, we zijn erop achteruitgegaan. Ik hoor jullie zeggen: "We hopen op meer kinderbegeleiders." Vandaag hebben kinderbegeleiders nog altijd een torenhoge werkdruk. Jullie hopen op een hogere ratio, maar vandaag moeten kinderbegeleiders nog altijd voor negen kinderen zorgen, 's morgens en 's avonds tot wel achttien kinderen.

In plaats van daar iets aan te doen, sluiten jullie vandaag kinderen uit van ouders die deeltijds werken. Als je iets wilt, dan moet je er niet op hopen, maar ingrijpen. Het appel dat de Toekomstgroep vandaag geeft, is ingrijpen. September was maar een eerste stap, vandaag moeten er volgende stappen komen, als u van kinderopvang een basisvoorziening wilt maken. Die ambitie ontbreekt vandaag bij u, minister, helaas. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Hoe vaak moet het eigenlijk nog de Vlaamse Regering tegen de burger zijn? Ik kreeg tijdens de tussenkomsten een bericht van een fulltime werkende mens die zei: "Zet die voorrangsregels maar op de schop, want ik ben solidair." Ik kreeg een boodschap van een kinderbegeleider die zei: "Ik werk door mijn zwangerschap 60 procent, ik heb geen recht op een plek."

De SERV heeft gezegd dat er jobs verloren zullen gaan hierdoor, maar u negeert het. Het is niet alleen 'après nous le déluge', maar ook 'let them eat cake'. En het gaat verder dan alleen kinderopvang: mensen met een handicap spannen zaken aan en winnen ze; jullie sluiten sociale huurders uit en daartegen komt dan de woonzaak; VDAB is duidelijk niet tegen zijn opdracht opgewassen, maar u wilt voltallige tewerkstelling; De Lijn hongert u uit; leerlingen zitten zonder leraars; klassen dreigen gesloten te worden en vriendjes uit elkaar gehaald; er is de uitsluiting uit de sociale bescherming – ik kan doorgaan, hoor, collega's –, dwangzorg in de zwangerschap, kinderen en jongeren in de jeugdhulp, debacles in de woonzorgcentra ... Ik weet zeker dat er onder u heel veel mensen met een sociaal hart zijn, maar welke erfenis wilt u eigenlijk hebben? Wilt u tegen uw burgers ingaan, of wilt u eindelijk beginnen met ze te beschermen? Nog zeventig dagen, collega's. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ik schors de vergadering voor ongeveer vijftien minuten.

– De vergadering wordt geschorst om 17.35 uur.

– De vergadering wordt hervat om 17.54 uur.

ONTWERP VAN DECREET over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie**– 1928 (2023-2024) – Nrs. 1 en 2****Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1928/1)

– Artikel 1 tot en met 11 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid**– 1937 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4****Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1937/4)

– Artikel 1 tot en met 51 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

**ONTWERP VAN DECREET over de ondersteuning van sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen
– 1979 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet over de ondersteuning van sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2023-24, nr. 1979/4)*

– Artikel 1 tot en met 36 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

**ONTWERP VAN DECREET over de weginfrastructuur en het wegenbeleid en de waterinfrastructuur en het waterbeleid
– 1986 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 3**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet over de weginfrastructuur en het wegenbeleid en de waterinfrastructuur en het waterbeleid.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2023-24, nr. 1986/3)*

– Artikel 1 tot en met 49 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

**ONTWERP VAN DECREET tot actualisering en opheffing van bepalingen uit de Codex Hoger Onderwijs
– 1991 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot actualisering en opheffing van bepalingen uit de Codex Hoger Onderwijs.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, we hebben dit ontwerp van decreet uitvoerig besproken in de commissie Onderwijs. Het is voor onze partij een belangrijk decreet, zoals ook andere collega's hebben aangegeven, door het personeelsbeleid. Na lang en intens overleg met alle geledingen zijn we tot een nieuw statuut gekomen, een duidelijkere indeling, maar ook meer duidelijkheid op het vlak van hr-beleid. Het is in het hoger onderwijs echt belangrijk dat mensen niet zomaar verder kabbelen in hun carrière en dat er structureel aandacht is voor hr-beleid, zowel voor de assistenten, gastdocenten als alle andere actoren die daar zijn.

Als mensen hun taak niet vervullen, waarrond we in het hoger onderwijs helaas een aantal casussen hebben gehad, soms over grensoverschrijdend gedrag, kan een hogeronderwijsinstelling sneller ingrijpen en stappen zetten. Ik denk dat dat de kern van dit ontwerp van decreet is, en het is vanwege die modernisering van het evaluatiesysteem en het personeelsstatuut dat wij voor dit ontwerp van decreet gaan stemmen.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): De wijzigingen en nieuwigheden in dit ontwerp van decreet zijn een stap in de goede richting. Wij steunen zeker en vast een moderner personeelsbeleid. Nu, er is wel wat bezorgdheid rond de inwerkingtreding van dit decreet. 1 april zou voor verschillende instellingen te vroeg komen, en daar wordt vanuit het veld voor gewaarschuwd. Ik heb daar onlangs in de commissie nog op gewezen. Het antwoord van de minister was eigenlijk niet echt overtuigend en daarom dient onze fractie opnieuw een amendement in waarin we vragen dat de inwerkingtreding ingaat op 1 april, maar dat de instellingen tot 1 september de tijd krijgen om hun reglementen aan te passen en andere noodzakelijke wijzigingen door te voeren. Zo krijgen de hogeronderwijsinstellingen iets meer zekerheid en het sluit bovendien iets meer aan bij de vaste cyclus van een academiejaar.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Vandaag is er in de pers wat te doen over de planlast. Het gaat weliswaar over het leerplichtonderwijs, maar ook in het hoger onderwijs is er heel wat planlast. Dit ontwerp van decreet wil een stukje de planlast verminderen of zaken uit de regelgeving halen. Wij steunen die elementen, bijvoorbeeld als het gaat over de aanpassing van de evaluatiesystematiek. We denken dat het een goede zaak is.

Vroeger werd iedereen regelmatig geëvalueerd, ook de mensen die heel goed bezig waren werden systematisch mee geëvalueerd. Het probleem was: als je iedereen een beetje evalueert, dan doe je het bij niemand goed. Het ontwerp van decreet schroeft die verplichte evaluatie een beetje terug, maar laat toe dat je gaat evalueren bij die mensen waar het nodig is, op basis van klachten of problemen. Nu, we hebben de minister wel gevraagd om de regeringscommissaris erop te laten toezien dat de evaluatie van de nieuwe systematiek op een goede manier zou gebeuren.

We hopen dat het inderdaad zal gebeuren. We hebben er alleszins vertrouwen in dat de hogescholen daarmee aan de slag zullen gaan.

Daarnaast zijn er ook verbeteringen aan de statuten van gastdocenten. Dat is ook een goede zaak want zeker in het hoger onderwijs heb je vaak specifieke profielen nodig wegens hun perspectieven en elders verworven expertise, die niet altijd voltijs in het onderwijs willen stappen, maar wel een stukje. We denken dat dat een goede zaak is.

Het is ook zo dat de eenmalige werving door één poort gebeurt. Ik ga dat heel even toelichten. Wat was vroeger het geval? Mensen werden voorlopig geworven voor een of twee jaar in een tijdelijk statuut. Dat was een goede zaak, ze waren goed bezig en men was er tevreden over. Maar daarna kwamen de uren vacant en dan moest er opnieuw een vacature of een werving worden uitgeschreven. Vaak solliciteerden daar tientallen mensen voor terwijl men eigenlijk al wist wie het zou moeten worden, namelijk de persoon die de job al jaren deed. Wel, dit ontwerp van decreet laat dat kafaiaans gebeuren achterwege en zorgt ervoor dat de eenmalige werving door één poort kan gebeuren.

Nu, dat waren de goede elementen, en toch gaan we ons onthouden op dit ontwerp van decreet. U zult zich afvragen waarom, want ik zei net dat er goede elementen in het ontwerp van decreet zitten. Ik zal dat heel kort toelichten, nu al.

Wel, omdat bijvoorbeeld het ontwerp van decreet al in werking treedt op 1 april, dat is binnen een dikke week. Dat lijkt ons moeilijk haalbaar. De minister heeft weliswaar in de commissie gezegd dat hij de regeringscommissaris zal vragen om daar mild op toe te zien, om hun de kans te geven om binnen een aantal maanden de regels uit te voeren. Maar toch, in plaats van dat te vragen aan de regeringscommissaris had men de datum ook op 1 september kunnen zetten bijvoorbeeld. Dat is een manco.

Er zijn ook een aantal elementen rond praktijkassistenten ingevoerd. Dat zijn drempels waar we niet helemaal achter kunnen staan. Het werkveld vroeg om dat plafond uit te breiden, dat is niet gebeurd. Dat vinden we ook een jammere zaak. Om die redenen zullen we ons onthouden, wat niet wil zeggen dat we de goede elementen die erin staan, niet toejuichten. Dat doen we wel. Maar wegens het feit dat de inwerkingtreding te snel gebeurt en het plafond van de praktijkassistenten niet wordt opgetrokken, zullen we ons onthouden. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): We zijn heel tevreden met dit ontwerp van decreet om twee grote redenen. Eerst en vooral zijn we inhoudelijk tevreden omdat het ontwerp van decreet zorgt voor betere statuten en een modern hr-beleid. Het zorgt er ook voor dat we opnieuw een noodzakelijke stap kunnen zetten in de strijd tegen grensoverschrijdend gedrag. Er is vooral ook minder planlast en er zijn minder regels voor onze hogescholen en universiteiten. Dat is een niet onbelangrijke doelstelling in de realisatie van dit ontwerp van decreet.

De tweede grote reden is de manier waarop dit ontwerp van decreet tot stand is gekomen. Ik denk dat dit de manier van werken is die we als overheid moeten aannemen. Het is gebeurd in samenspraak met het veld. Alle partners zijn tevreden over dit ontwerp van decreet. Er is applaus op alle banken. Dat is een belangrijk punt om aan te stippen.

Er waren inderdaad wat zorgen als het gaat over de inwerkingtreding. We hebben een brief ontvangen van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA). De minister heeft in de commissie heel duidelijk geantwoord dat hij aan de regeringscommissarissen

zal vragen om coulant op te treden, als het gaat over de controle op de implementatie. Het is eerder een inspanningsverbintenis dan een resultaatsverbintenis.

Met dat antwoord zijn we ook heel tevreden. Ik heb ook een aantal hogescholen gehoord over dat antwoord. Ze waren daar ook tevreden mee. Ik denk dus dat iedereen tevreden is. Als iedereen tevreden is, keuren we dat ook graag goed.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1991/1)

– Artikel 1 tot en met 60 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement op artikel 61. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1991/4)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van Chris Janssens, Anke Van dermeersch, Adeline Blancquaert en Wim Verheyden tot instelling van een Vlaamse volksraadpleging – 1199 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van bijzonder decreet van Chris Janssens, Anke Van dermeersch, Adeline Blancquaert en Wim Verheyden tot instelling van een Vlaamse volksraadpleging.

Dit voorstel van bijzonder decreet werd door de commissie verworpen.

Bij mail van 28 februari 2024 hebben de heer Chris Janssens, mevrouw Anke Van dermeersch, mevrouw Adeline Blancquaert en de heer Wim Verheyden verzocht het op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

Conform de artikelen 62, punt 3, en 68, punt 8, van het Reglement van het Vlaams Parlement moeten wij ons bij zitten en opstaan uitspreken over het aanvatten van de beraadslaging.

De heer Janssens heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de beraadslaging.

U hebt, samen met de andere indieners van het voorstel van bijzonder decreet, hiervoor tien minuten, maar u hoeft die natuurlijk niet volledig te gebruiken.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Dank u wel, voorzitter, ik zal mijn best doen om het beperkter te houden. De Grondwet voorziet natuurlijk dat de gewesten volksraadplegingen kunnen organiseren, maar dan moeten de regionale parlementen daarvoor een voorstel van bijzonder decreet goedkeuren dat de praktische modaliteiten regelt. Ik denk inderdaad dat dat een goede zaak zou zijn voor Vlaanderen. We hebben in de vorige legislatuur al een debat gehad over het installeren

van volksraadplegingen en burgerparticipatie allerhande. Uit die hoorzittingen zijn een aantal interessante inzichten naar voren gekomen.

Die inzichten hebben we verwerkt in een nieuw voorstel van bijzonder decreet, waarmee we de volksraadpleging op gewestelijk niveau mogelijk zouden willen maken, omdat we van mening zijn dat de directe democratie via volksraadplegingen een welkome aanvulling zou kunnen zijn op het systeem van de representatieve democratie. Het biedt ook de gelegenheid om de fameuze kloof tussen de burger en de politiek te dichten. Politici kunnen eventueel, na een al dan niet bindende stemming via volksraadplegingen, het beleid beter afstemmen op de wensen van de burgers.

We denken dat die directe democratie met referenda de legitimiteit van het beleid kan versterken en als dusdanig dus ook de democratie. Derhalve vragen we niet alleen de aanvulling van de agenda, maar uiteraard ook de goedkeuring van ons voorstel van bijzonder decreet, zodat we in Vlaanderen volksraadplegingen kunnen organiseren op gewestelijk niveau. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de beraadslaging.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Ik bewonder de Vlaams Belangfractie. Het is een bezorgdheid die ons allen zeer dierbaar is: het overbruggen van de kloof tussen de burger en de politiek, het versterken van onze parlementaire democratie, het injecteren van de ietwat 'gescleroseerde' parlementaire praktijk met boeiende initiatieven die participatief en deliberatief van aard zijn.

Zij het niet dat uit de hoorzittingen waar collega Janssens naar verwijst, vooral is gebleken dat het referendum het instrument is dat het laagst op die ladder staat, en enkel een consultatie is naar ja of nee, en dat het geen waarlijk debat of geen waarlijke participatie in zich draagt. Om die reden heeft mijn fractie, maar ook de meerderheid, het voorstel van het Vlaams Belang afgewezen in de commissie, en zullen we dat hier ook nog eens opnieuw afwijzen in de plenaire vergadering.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de beraadslaging.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, mijn fractie bewondert het Vlaams Belang absoluut niet. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Het is in alle opzichten een fundamenteel ondemocratische partij. Dat hebben ze vandaag bij herhaling aangetoond.

Het voorstel voor een bindend volksreferendum, voor een volksraadpleging, dat is een voorstel van onze partij, dat wij steunen. Daarom zullen wij de aanvulling van de agenda wel steunen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord over het al dan niet aanvatten van de beraadslaging? *(Nee)*

De volksvertegenwoordigers die voorstander zijn van het aanvatten van de beraadslaging, wordt verzocht op te staan.

Dat is duidelijk.

De beraadslaging wordt niet aangevat.

VOORSTEL VAN DECREET van Bart Tommelein, Paul Van Miert, Brecht Warnez, Kris Van Dijck, Katrien Partyka en Nadia Sminate tot wijziging van diverse wetten en decreten met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid (opschrift gewijzigd door de commissie: ... tot wijziging van de regelgeving met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid)
– 2002 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Bart Tommelein, Paul Van Miert, Brecht Warnez, Kris Van Dijck, Katrien Partyka en Nadia Sminate tot wijziging van diverse wetten en decreten, met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid, in het opschrift waarvan de commissie de woorden “diverse wetten en decreten,” heeft vervangen door de woorden “de regelgeving”.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Tommelein heeft het woord. Dit lijkt mij een zeer boeiende materie.

Bart Tommelein (Open Vld): Ongelooflijk, voorzitter.

Collega's, dit werd al uitvoerig toegelicht in de commissie. Ik houd het vandaag iets korter.

Bij de start van de regeerperiode van deze Vlaamse Regering hadden we met de meerderheid de duidelijke ambitie: de overheid als competitieve werkgever op de arbeidsmarkt. We weten allemaal dat het moeilijk is om het juiste personeel aan te werven. We hebben in deze legislatuur dan ook de omslag gemaakt in de richting van een nieuwe aanpak binnen de Vlaamse overheid op het vlak van overheidsperoneel. Daarbij staat de contractualisering van het personeel centraal. Het is belangrijk dat uitzonderingen mogelijk blijven, in het bijzonder voor gezagsfuncties. Daar vinden wij als meerderheid dat statutaire functies behouden moeten kunnen blijven.

Met dit voorstel van decreet komt er duidelijkheid over wanneer een statutaire tewerkstelling behouden blijft. Dat zal zijn voor functies waarbij er een eenzijdige bindende beslissingsbevoegdheid is ten aanzien van derden, en ook als men aan de grondrechten van derden raakt. Het gaat dus niet alleen over wie eindbeslissingen neemt, en niet over de absolute top van de ambtenaren. Functie per functie, persoon per persoon zal dit worden bekeken.

Dit voorstel van decreet zorgt ervoor dat de verschillende sectorale regelgevingen op elkaar worden afgestemd. Dat is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat er voldoende rechtszekerheid is om een gelijke behandeling voor vergelijkbare functies binnen de overheid te garanderen.

Collega's, ik reken erop dat we vandaag dit voorstel van decreet kunnen goedkeuren. Elk uitstel leidt tot meer onzekerheid over de beoogde functies. Daar heeft helemaal niemand baat bij: niet de Vlaamse overheid als werkgever, niet de werknemers, en de vakbonden helemaal niet.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Collega's, hierover is in de commissie ook al uitvoerig gedebatteerd. Vooruit is geen voorstander om een eind te maken aan de statutaire

functies. We zijn er voorstander van om daar een ruime toepassing aan te geven. Met dit voorstel van decreet gaat de meerderheid inderdaad verder op de ingeslagen weg om die statutaire functies tot een minimum te herleiden.

De statutaire functies zijn in het leven geroepen om ambtenaren, medewerkers, maximaal te beschermen tegen inmenging, ook tegen politieke inmenging. We hebben de voorbije legislatuur verschillende voorbeelden gezien van die inmenging. Dat komt natuurlijk de goede werking en de objectiviteit absoluut niet ten goede. De samenleving heeft baat bij sterke personeelsleden die deel uitmaken van een sterke overheidsdienst, waarbij ze op een onafhankelijke en neutrale manier hun job kunnen uitoefenen. Een statuut draagt daartoe bij.

We stellen ook vast, collega's, dat deze Vlaamse Regering in het onderwijs wel de aantrekkelijkheid van de job inroept om statutaire functies te behouden.

Als we het dan inhoudelijk bekijken, lijkt het ons bij dit voorstel van decreet heel moeilijk om aan te duiden wie beslissingsbevoegdheid heeft en vatbaar is voor beïnvloeding. Dat zijn ook mensen die actief zijn op het terrein. Een statuut beperken tot gezagfuncties zou een vergissing zijn omdat elke ambtenaar in objectiviteit zijn werk moet kunnen uitoefenen. Daarom zullen we dit voorstel van decreet met Vooruit niet steunen, collega's.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik houd het zeer kort omdat ik niet in herhaling wil vallen. Ik sluit me volmondig aan bij wat alles wat de heer De Loor zonet gezegd heeft. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Collega Tommelein of collega De Loor?

Jos D'Haese (PVDA): Ik had zeer duidelijk de heer De Loor gezegd.

De voorzitter: Excuses, dat had ik niet gehoord.

Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Ik wil dat eigenlijk ook doen. Wij vinden het heel belangrijk dat een ambtenaar in alle onafhankelijkheid zijn werk kan doen. Dus gaan we dit voorstel van decreet niet steunen.

De voorzitter: Vraag nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2023-24, nr. 2002/3)*

– *Artikel 1 tot en met 25 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het verzoekschrift over sensibilisering over de risico's van hormonale anticonceptie – 1297 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over het verzoekschrift over sensibilisering over de risico's van hormonale anticonceptie.

De heer Daniëls, verslaggever, heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, het gaat inderdaad om een verzoekschrift dat we hebben behandeld over de sensibilisering over de risico's van hormonale anticonceptie, ons bezorgd door ouders die een dochter verloren na het gebruik van anticonceptie, eigenlijk vooral hormonale anticonceptie, en de gevolgen ervan.

We hebben daarrond hoorzittingen georganiseerd, zowel met de verzoekers maar ook met Domus Medica, het Vlaams Apothekers Netwerk (VAN), professor Verhaeghe van de faculteit Geneeskunde, en Sensoa. Dat waren – ik wil dat in ieder geval meegeven – zinvolle, inhoudelijke en serene hoorzittingen waarbij ik echt wel wil aangeven dat er geen meningen tegen hormonale anticonceptie waren, niet van de verzoekers, ook niet van de sprekers, maar dat het wel ging om het wijzen op de risico's die daarmee gepaard gaan, dat hormonale anticonceptie nog steeds een geneesmiddel is en er dus risico's aan verbonden zijn.

Daarnaast heeft de commissie ook een vraag gericht tot de minister bevoegd voor Volksgezondheid, Welzijn, Gezin en Armoedebestrijding, minister Crevits. Op basis daarvan heeft de commissie gedebatteerd. Het ging vooral over het feit dat een aantal voorbeschikkende factoren, zoals zwaarlijvigheid, roken, diabetes, hypertensie, maar ook een familiale voorgeschiedenis mogelijk risico's kunnen inhouden bij het gebruik van hormonale anticonceptie aan de ene kant. Aan de andere kant moet je mensen bewust maken van symptomen die op trombose wijzen, zoals hoofdpijn en pijn in de benen. Het waren die zaken waarvoor de verzoekers zich tot het parlement richtten.

Die verschillende hoorzittingen hebben geleid tot een opnieuw bewustmaken bij Domus Medica, bij de huisartsen, om voldoende info te geven als mensen langskomen, als jongeren langskomen, om te vragen naar hormonale anticonceptie. Anderzijds hebben die ertoe geleid dat men bij de apothekers, zeker bij een eerste aflevering waar ook een aparte nomenclatuur voor bestaat, men voldoende toelichting geeft, om te vragen naar de risicofactoren en dat men ook de signalen meegeeft waarbij men effectief contact moet opnemen bij de artsen. Als laatste, in het kader van sensibilisering in onderwijs, moet men Sensoa ook daar de nodige aandacht op laten vestigen.

Collega's, alle partijen – met tussenkomsten van collega Sleurs, Schryvers, Anaf, Saeys, Vaneekhout en mezelf – zijn het erover eens dat hormonale anticonceptie nog altijd een belangrijk middel is voor gezinsplanning. Het is veel beter dan natuurlijke middelen die men op sommige sociale media ziet verschijnen. Die houden immers risico's in. We moeten er absoluut voor zorgen dat de hormonale anticonceptie niet in een verdomhoekje geraakt, maar wel dat alle betrokken zorgverstrekkers – huisartsen, apothekers en gynaecologen – voldoende aandacht blijven besteden aan de risico's die ermee samenhangen en mensen voldoende informeren en sensibiliseren, zowel naar risicogedrag – voorbestemdheid voor tromboses – als naar de potentiële risicosignalen.

De unanieme conclusie van alle aanwezige leden was om dit verzoekschrift op deze manier naar de plenaire vergadering te brengen. Voor diegenen die in de hoorzitting zijn gehoord, willen we deze kwestie onder de aandacht brengen.

Ik sluit af met absoluut medeleven te betuigen aan de ouders die mensen hebben verloren door een trombose. We gaan er echter voor om voldoende sensibilisering te voorzien en hormonale anticonceptie te blijven duiden voor gezinsplanning.

De voorzitter: Collega's, mag ik jullie vragen te stoppen met praten? Dit ging over een persoon die overleden is.

Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de naleving van de privacywetgeving, door het Vlaams Parlement en de ministeriële kabinetten, bij de behandeling van de verzoekschriften – 2034 (2023-2024) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie over het verzoekschrift over de naleving van de privacywetgeving, door het Vlaams Parlement en de ministeriële kabinetten, bij de behandeling van de verzoekschriften.

De heer Coel, verslaggever, heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Het betreft een verzoekschrift waarbij de verzoeker zich vragen stelt bij hoe het parlement omgaat met verzoekschriften, meer in het bijzonder of daarbij de privacyregels voldoende gerespecteerd worden. Het heeft een lange voorgeschiedenis, maar ik zal het zo beknopt mogelijk proberen te schetsen.

Het verzoek is bijna een jaar geleden ingediend, op 12 april 2023. Het is drie keer ter bespreking geweest in de commissie. Een eerste keer was op 20 juni 2023, waarbij de directeur Decreetgeving, de heer Gerit Vermeylen, aan de commissie heeft voorgesteld een nota op te stellen die in kaart zou brengen hoe de huidige interne procedures in het Vlaams Parlement zijn opgesteld om bij een verzoekschrift de privacywetgeving zo goed mogelijk te respecteren. De commissie is daarmee akkoord gegaan. We hebben dan gewacht op die nota, die er is gekomen na het zomerreces. Op 10 oktober hebben we die besproken en heeft de heer Gerit Vermeylen die toegelicht. Hij heeft omstandig uitgelegd hoe de procedures werken en hoe daarbij de privacyregels worden gerespecteerd.

De voorzitter: Collega's, er is iemand verslag aan het uitbrengen over een verzoekschrift. Mag ik u verzoeken om te zwijgen en stil te zijn. Dank u.

Arnout Coel (N-VA): Ter voorbereiding van de nota had de heer Vermeylen ook het initiatief genomen om een informeel overleg te plannen met het secretariaat van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC). Zij hebben in een informeel advies een aantal richtlijnen vooropgesteld. Als algemene regel wordt vooreerst gesteld dat de verzoekschriften geanonimiseerd moeten worden en dat alleen de geanonimiseerde versies verspreid kunnen worden binnen het parlement. Als de naam of de identificerende gegevens noodzakelijk zijn voor een goed begrip of een correcte behandeling van het verzoekschrift, als die gegevens dus kenbaar moeten zijn, dan moet de toestemming van de verzoeker gevraagd worden vooraleer deze niet-geanonimiseerd gedeeld worden met de commissieleden. Tot slot wordt bepaald dat via het intranet geen niet-geanonimiseerde versies meer mogen worden verspreid.

De heer Vermeylen stelt aan de commissie voor om onze werking te enten op dat informeel advies. Mocht de commissie daarvan willen afwijken, zou een formeel advies gevraagd moeten worden.

De commissie kan zich grotendeels vinden in die nota, maar heeft voor de zekerheid een formeel advies gevraagd. Dat is binnengekomen en besproken op de vergadering van 30 januari 2024.

In het formele advies van de Vlaamse Toezichtcommissie heeft ze uiteraard haar eerdere standpunt bevestigd, maar ook nog lichtjes verstrengd. Dat heeft ertoe geleid dat er een debat is ontstaan over de vraag of het nog wel haalbaar is om verzoekschriften ten gronde te behandelen. Want als de privacyregels zeer strikt worden gerespecteerd, zal het voor sommige verzoekschriften vrijwel onmogelijk zijn om nog ten gronde te kunnen ingaan op de problematiek die wordt geschetst. En je zit ook met het probleem van derden die worden vermeld in een verzoekschrift, die dus buiten hun wil om voorkomen in een verzoekschrift, en aan wie dan geen toelating kan worden gevraagd.

Alleszins heeft de commissie geoordeeld dat het raadzaam zou zijn om onze interne procedures zo veel mogelijk af te stemmen op het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie. Als conclusie van dit verzoekschrift stelt ze voor dat de plenaire vergadering zich daarbij aansluit en dat we aan de parlementsvoorzitter vragen om de nodige voorbereidingen te treffen om de interne procedures aan te passen, conform dit advies.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

ONTWERP VAN DECREET over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie

– 1928 (2023-2024) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord;
11 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord;
9 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

Redenen voor onthouding?

De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, ik heb een stemafpraak met collega Fournier.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Ik heb een stemafpraak met collega Gryffroy.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid
– 1937 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
32 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
30 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET over de ondersteuning van sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen
– 1979 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet over de ondersteuning van sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Stemming nr. 3

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
81 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
80 leden hebben ja geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET over de weginfrastructuur en het wegenbeleid en de waterinfrastructuur en het waterbeleid
– 1986 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 3**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet over de weginfrastructuur en het wegenbeleid en de waterinfrastructuur en het waterbeleid.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
61 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben neen geantwoord;
20 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot actualisering en opheffing van bepalingen uit de Codex Hoger Onderwijs
– 1991 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 4**

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 4, van Kristof Slagmulder, Jan Laeremans, Roosmarijn Beckers en Chris Janssens, op artikel 61 van het ontwerp van decreet tot actualisering en opheffing van bepalingen uit de Codex Hoger Onderwijs.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
89 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het amendement niet aan.

Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 61

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
62 leden hebben ja geantwoord;
48 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 61 aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
83 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Bart Tommelein, Paul Van Miert, Brecht Warnez, Kris Van Dijck, Katrien Partyka en Nadia Sminate tot wijziging van diverse wetten en decreten met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid (opschrift gewijzigd door de commissie: ... tot wijziging van de regelgeving met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid)
– 2002 (2023-2024) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet van Bart Tommelein, Paul Van Miert, Brecht Warnez, Kris Van Dijck, Katrien Partyka en Nadia Sminate tot wijziging van de regelgeving met het oog op de toepassing van het begrip gezagsfunctie in de rechtspositieregeling van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid.

Stemming nr. 8

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
82 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
81 leden hebben ja geantwoord;
24 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 27 maart 2024 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.30 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Veerle Geerinckx, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Emine Gül İsci, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Sofie Mertens, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Bob Savenberg, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Onno Vandewalle, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Thijs Verbeurgt, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın.

Afwezig met kennisgeving

Emmily Talpe, Karl Vanlouwe: ambtsverplichtingen;

Staf Aerts: familieverplichtingen;

Martine Fournier, Annick Lambrecht, An Moerenhout, Philippe Muyters, Tine Van den Brande, Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Stephanie D'Hose

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Hannes Anaf, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Allessia Claes, Arnout Coel, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Koen Daniëls, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Veerle Geerinckx, Hannelore Goeman, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Emine Gül İsci, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Bob Savenberg, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien

Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Onno Vandewalle, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Thijs Verbeurgt, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

NEEN-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Johan Danen, Ann De Martelaer, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Jeremie Vaneeckhout

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Hannes Anaf, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Koen Daniëls, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loo, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Veerle Geerinckx, Hannelore Goeman, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Emine Gül İsci, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Bob Savenberg, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Onno Vandewalle, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Thijs Verbeurgt, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Suzy Wouters

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Bob Savenberg, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Els Sterckx, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, Els Robeyns, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Onno Vandewalle, Jeremie Vaneeckhout, Thijs Verbeurgt, Maxim Veys

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Allessia Claes, Arnout Coel, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Bob Savenberg, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Jeroen Tiebout, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

NEEN-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Onno Vandewalle, Wim Verheyden, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Emine Gül İsci, Elisabeth Meuleman, Els Robeyns, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Thijs Verbeurgt, Maxim Veys

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloodmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Johan Danen, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Veerle Geerinckx, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Emine Gül İsci, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Bob Savenberg, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Chris Steenwegen, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Onno Vandewalle, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Thijs Verbeurgt, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Bob Savenberg, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Emine Gül İsci, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, Leo Pieters, Els Robeyns, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Onno Vandewalle, Jeremie Vaneeckhout, Thijs Verbeurgt, Wim Verheyden, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Bob Savenberg, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Els Sterckx, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Emine Gül İsci, Elisabeth Meuleman, Els Robeyns, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Onno Vandewalle, Jeremie Vaneeckhout, Thijs Verbeurgt, Maxim Veys

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Bart Dochy, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita

Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Bob Savenberg, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Els Sterckx, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Sihame El Kaouakibi, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Emine Gül İsci, Elisabeth Meuleman, Els Robeyns, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Onno Vandewalle, Jeremie Vaneeckhout, Thijs Verbeurgt, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Stijn Bex, Björn Rzosk

